

Génesis

Kjok weno sorë

¹ Kjok ëre dämär, llëye llëm obishko ga Sbö kjok shäryono uunkong, kjopkwo, klung bakoe.

² Klung ëre ïgöy llëm obi, dlung rong, kjing yët eröe. Eshko ga Sbö Sëya wir pjang dlung kjing pjluk wleni erä.

Dbar kjwara

³ Eshko ga Sbö tjlë ga «Kjok, pja ber shjiye» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

⁴⁻⁵ ïya ga kjok shjiy li beno pjluë. Kjok shjiy li kowara «dba», kjok sï li kowara «shké», ga iara beno tjeng dboy dboye. Eshko ga öötong dbar kjwara.

Dbar pjök

⁶ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, pja opkjös ber dboye» le.

⁷ Lara sorë ga shäryono beno eni. Dlung li iara beno buk töshko, dira iara beno pjang kjomo,

⁸ beno pjang ba tjrëko li kowara «kjok dogo». Eshko ga öötong dbar pjök.

Dbar mya

⁹ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, pja tönzong ber tjeng shtor, kjok dogro li wen wlo» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

¹⁰ Kjok dogro li kowara beno «klung», dlung li kowara beno «dlung». Eshko ga ïya ga beno pjluë.

11 Eshko ga tjlē ga «Kl̄ung, pja kjing go kjlo sho wenzong, kjlo sho ll̄erba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyē wleniyo bakoe» le. Lara sorē ga shāryono beno eni.

12 Klung li kjing go kjlo sho weno oblē oblē dwlayo tjok wleniyo, kjor weno bo tjok wleniyo bakoe. Eshko ga ĩya ga beno pjlúe.

13 Eshko ga öötong dbar mya.

Dbar pkēng (4)

14 Wēshko ga tjlē ga «Kjopkwo, pja goshko iök wenzong, shkē, dba, e ber tjeng dboy dboy wlo, dbar llē, mok llē, lu llē, e miydoklo wlo bakoe.

15 Iök, pjāy ber kälā shjiy klung kong» le. Lara sorē ga shāryono beno eni.

16 Iök shāryara pjök, kjwara kēsbang ber shjiy dba wlo, kjwara chirawa ber shjiy shkē wlo. Dbala shāryara uunkong bakoe.

17 Iök li iara beno lok kjopkwo go, klung kjing li ber shjiy wlo.

18 Iara beno tjeng shjiy dba wlo, shkē wlo bakoe. Ga kjok shjiy li, kjok ro sī li, e kjara beno tjeng dboy dboy eni. Eshko ga ĩya ga beno pjlúe.

19 Eshko ga öötong dbar pkēng (4).

Dbar shkēng (5)

20 Wēshko ga tjlē ga «Dlung, di, pjāy roshko mǎ wenzong oblē oblēe. Kjok dogo, pja go sēnwa wenzong ll̄erba pogo» le. Lara sorē ga shāryono beno eni.

21 Āya kēskēs chila dlung roy so, di roy so, e shāryara uunkong, sēnwa, e shāryara uunkong bakoe. Eshko ga ĩya ga beno pjlúe.

22 Eshko ga tjlë llëbo wena tjeng li kong ga «Pjãy wapga shdärzong dlung kjwang jikong, di uunkong roshko bakoe. Sënwa, pjãy wapga shdärzong kjok kjwang jikong bebi» le. Llëbo shäryara beno pjlú ba kong lok eni.

23 Eshko ga öötong dbar shkëng (5).

Dbar tjer (6)

24 Wëshko ga tjlë ga «Klung, pja kjing go äya kjloshko so wenzong, öng wenzong bakoe» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

25 Eshko ga ãya ga beno pjlúe.

26 Eshko ga tjlë obi ga «No shäryëy shara, so shji kjoyoe. E ber tjwlö ara, dbo ara, llëbo oblë oblë tjeng li kjinmo, mã, sënwa, öng, äya kjloshko so bakoe» le.

27 Eni ga no, e shäryara Sbörë
so e om go kjoyoe.

Shäryara domer, walë.

28 Eshko ga tjlëno beno pjlú ba kong. Tjlë ga «Pjãy shdärzong ara, tira llëme. Kjok ëre dlimia. Pjãy iër ber löng ba ãga. Mã, sënwa, öng, äya kjloshko so, pjãy iër ber löng ba ãga bakoe» le.

29 E irgo ga tjlë ga «Kjok ãzã. Kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo, e twër ber bomi kong, uëmi wlo. E bomi dli uunkong.

30 Gueniyo ga öng, sënwa, äya kjloshko so, e kong kjlo sho twër ber ba kong, ue wlo» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

31 Eshko ga ãya ga uunkong li beno pjlú, owa llëme. Eshko ga öötong dbar tjer (6).

2

¹ Kajok uunkong, llëbo tjeng kës, e shäryara beno pjir eni.

Dbar kjäk (7)

²⁻³ Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjir lishko ga woshtonoe. Ga woshtono eshko dbaryo kjishko ga llëbo shäryara dbar kjäk (7) li kong pjluë. E iara beno pjang dboye.

⁴ Kajok shäryara Sbö Jehovärë uunkong eni.

Domer, walë, e löng Edén kjokyo

Eshko ga

⁵ kjour, kjlo sho, e wentë llëm obi. Shunyo ichayde Sbö Jehovärë shrë klung kjing go llëm obi. Èye parkaga klung kjing go llëm bakoe. Llëye wentë llëm obi e kjishko.

⁶ Gueniyo eshko ga di tur tëm klung dirko, e sguin klung kjing go.

⁷ Eshko ga domer, e shäryara Sbörë kjlara klung sho go. Ga pjluk bakwara ba ne roy ber shäng së wlo, ga beno shäng së.

⁸ Ga Sbö kajok poshäryono buk kjrina ko Edén, kajok, e buk dlo wen tëm shwo lëkong. Ga domer shäryara li iara beno shäng eshko.

⁹ Eshko ga kjour shäryara oblë oblë kjlëböso, wolësowa, bo uako wleniyo. Ga kajok buk li roworbëshko ga kjour iara beno lok do pjök. Kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Kjlara obi, e llëbo pjlu, llëbo owa, e miydoklo.

¹⁰ Edén kjokyo lishko ga di wen pjang pjlara. E jer pjang shdär kjour li gloroy. Ey ga shdöktong beno pjloglo pkëng (4).

11 Di bäm go li ko Pisón. E jer pjrĩa buk Javilá kjokyo worbo tjok. Kjok eshko, e dbur sho shōyľör ara.

12 Dbur sho shōyľör kjok eshko so li owa llēm, shōyľör anmoyō. Poshtikklo lō pjlēbĭē ko *bedelio* eshko tjok. Akkwo tjwlō ara ko *ónice* eshko tjok bakoe.

13 Di pjlara obi li ko Guijón. E jer buk sjöng Cus kjokyo go.

14 Di pjlara obi li ko Tigris. E jer buk Asiria kjokyo dlo wen tēm shwo lĕkong. Di pjlara obi li ko Éufrates.

15 Domer li iara Sbörē beno shäng Edén kjokyo roshko, kjok li ĩga, kjok li daga bakoe.

16 Eni ga tjlē ba kong ga «Kjok ĕreshko ga kjor bo twēr ber bop kong uunkong, uĕp wlo.

17 Gueniyo ga llēbo pjlú, llēbo owa, e miydoklo kjoryo bo, era uĕy llēme. Uorop ga pja wolon jlōkoyo» le.

18 Eshko ga tjlē obi ga «Domer ber sök kjlaraso ga pjlú llēme. Kong ba yorkaga shäryēr kjlara, ba kjimtē wlo» le.

19 Eni ga öng, äya kjloshko so, sĕnwa, e shäryak beno klung sho go, ga söra uunkong, pina domer li kong, koie wlo.

20 Ga koiara uunkong eni. Gueniyo e tjrĕko llĕye wlĕna ber ba kjimtoklo wlo llēme.

21 E kjĭshko ga domer li iara Sbörē beno buk pĕ rongē. Buk pĕ wopro ga shgling shira kjwangna, ga sho llira jek iröng obi.

22 Ba shgling li go ga walē shäryara kjlara. E irgo ga söra, pina ba kong.

23 Īya domer lirë ga tjlë ga
 «ĵizong! Ęrera so tja kjoyoe.
 Ba sho kjwe botoya dik.
 Ba dboglo kjwe botoya dik.

Koiër ber “walë”,*
 shira domer go dwayo kjĩshko» le.

24 E kjĩshko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga
 orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

25 Eshko ga löng kjwor, gueniyo llëye lökyokjre lok
 llëme.

3

Adán, Eva, e Sbö kolono llëme

1 Dgur, e oblë jyãpgwë äe, äya kjloshko so oblë
 oblë shäryara Sbö Jehovárë li kjinmo. Pjłara ga tjlë
 walë li kong ga «ĵlökoyo ga Sbö tjlëno bomi kong
 ga “Kjok ëreshko ga kjor bo uëy uunkong llëme” lara
 eni jlöre?»

2 «Kjor bo uërwa uunkong ga pjłue.

3 Gueniyo ga kjor jong kjłara kjok roworbëshko,
 era uërwa ga äe. Sbö tjlëno borwa kong ga “Kjwe
 uëy llëme. Porwëy llëm bakoe. Llëm ga pjãy wolon”
 lara eni» le dgur kong.

4 Kuya ga tjlë ba kong ga «E jyõ. Pjãy wolon llëme.

5 Miyde Sbörë pjir ga kjor ëre bo uoromi ga pjãy
 bokkwo roshwing, ga pjãy ber long llëbo pjłú, llëbo
 owa miydë. Eni ga pjãy ber löng Sbö dik» le.

6 Kuya ga ĩya ga kjor bo, e wolësowae. Ga iara
 beno uayuae. E kjok miydoklo bakoe le. Eni ga

* 2:23 Hebreo tjlökwo go ga tjlökwo **walë**, e so tjlökwo **domer**
 kjoyoe.

kjor bo li kjrara, ga uarae. E irgo ga twara ba lanma kong, ga omuono bakoe.

⁷ Jekdo eshko ga bokkwo roshwingö, ga opmiy-dono lok ga löng kjwor. Eni ga kjor ko *higuera* li korga sera, pjrira ba dop go, ber löng kjwor llëm wlo.

⁸ Kjek sëng, pjluk ri rishko ga Sbö jëk jek shäng kjor gloroy li kura lok. Ga töktong lok zron ï, ga opjneno kjor li pjlör go, ïya llëm wlo.

⁹ Eshko ga domer li rokara Sbörë. Tjlë ga «¿Pja shäng kjone?»

¹⁰ «Kuror ga pja jëk shäng kjor gloroy ga pja bangkjröror ara, ga tja shäng kjwor kjïshko ga tja opjnenoe» le ba kong.

¹¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿“Pja shäng kjwor” laga ërë bop kong? ¿Eni li kjor bo uëy llëme loror bop kong li uoropde?»

¹² «Kjor bo li twaga walë tworop bor kong lirë bor kong ga uorore» le ba kong.

¹³ Eni ga kjakrokara walë li kong ga «¿Llëye shäryoropdo?»

«Tja jyäpgwaga dgurdë. E kjïshko ga kjor bo li uorore» le ba kong.

¹⁴ Kuya ga tjlä dgur li kong ga «Llëbo owa shäryorop. E kjïshko ga pja shdun pja kjlaraso, öng, äya kjlöshko so llamo tjeng lira llëme. Pja eröe. Eeri jek lëkong ga pja iër ber buk dopshik ï klung kjing go, ga klung sho dwëp bakoe.

¹⁵ Pja, walë, pjäy ber löng ëng moskwo, bop tjëyo, ba tjëyo, e ber eni bakoe. Ba tjëyo, pja kä shguiya. Ga pjara omuë ba kjuktushko» le.

¹⁶ Ga tjlä walë li kong ga «Pja chida buk döröshko ga iër ber bop kong bang ara, woyotjlïnor bäm go

sorë li kjinmo. Ga pja wo pjang bop lanma go. Ga e ber bop ichaga» le.

17 Ga tjlë domer li kong ga «“Kjor bo kjwe uëy llëme” loror bop kong, gueniyo tja kolorop llëm, bop boy wlera kolorop. E kjïshko ga klung ëre äyoshtoror, ioror beno llëbo uëp wlo ga pakyo shäryëp kjang enido.

18 Klung, e kjing go kjlo sho wen ara shkö tjok, kjillgwo shkökyo tjok bakoe. Ga pja ber shäng kjlo sho kjloshko so uako, e uopdë.

19 Eshko ga pja parkë shorya go llëm ga pja ië llëme. Pja tek shäryak klung sho go, klung sho li pja. Ga llono ga pja kworkwë jek ber klung sho iröng obishko ga pja parkë pjir äär ber eshko» le.

20 E irgo ga walë li koiara domer lirë Eva, e nopga uunkong mekë kjïshko.

21 Shwong pjüya lok wlo ga shwong shäryara Sbörë öng kwota go.

22 Ga tjlë ga «Era domer li öötong llëbo pjlu miydë, llëbo owa miydë, beno so shji kjoyoe. Kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Uara lok ga ber löng së ÿyado, e woydër llëme» le.

23 E kjïshko ga domer li shira Edén kjokyo dwayo ba boy tjok. Bäm goshko ga domer li shäryara klung sho go. Shirashko ga beno shäng parkë klung sho li kjing go shara.

24 Shira pjir ga Edén kjokyo dlo wen tëm shwo lëkong ga Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo iara beno löng kjlobö eshko. Dröng iara pjang kjwangna lletilet iök wleni, pjriya pjang llaw ëre pogo, e beno pjang irbo li dë, ëye jek äär kjor

kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëm jong lishko ga ä wlo.

4

Caín, Abel

¹ E irgo ga Adán pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer. Ga Eva tjlë ga «Tja wa buk kjlara domer, e twaga Jehovárë bor kong» le. E kjïshko ga koiara Caín.*

² E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Abel. E pak beno öng daga. Caínda pak beno dwla dgaga.

³ Dbar kjwara ga Caín öör ba dwla dgara li bo kjrë, ga söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo.

⁴ Abelda, ba öng wlëp ushko so weno bäm ï wleniyo li zröra pjökde myare. Ga ba sho pjlú li söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo bakoe. Eni ga Jehová beno wopjlú Abel tjok, ba öng twara ba sëngglo li tjok bakoe.

⁵ Gueniyo beno wopjlú Caín tjok llëm, ba dwla bo twara ba sëngglo li tjok llëm bakoe. E kjïshko ga Caín iirkono träk llëm, bokkwo keyeng erä.

⁶ Eni ga Jehová tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë ara ega?

⁷ Llëbo pjlú shäryorop kjwe ga tja ber wopjlú bop tjok. Gueniyo llëbo owa shäryëp iyado ga bong kjönma ga pja ber shäng llëbo owa li shäryë llëm ga äe. Bek wlo ga llëbo pjlú li shäryëp, llëbo owa li shäryëp ame wlo» le.

⁸ Dbar jek ga Abel mana Caíndë jëk ba tjok. Öötong löng pjola ga ba lëng li shakza pjä, ga zrörae.

* **4:1** Hebreo tjlökwo *Caín*, e *kjrara* loklo.

⁹ E irgo ga Jehová tjlě ba kong ga «¿Bop lěng Abel kwonllo?»

«Miydēr llēme. ¿Eni li tja iak shäng bor lěng dagare?» le ba kong.

¹⁰⁻¹¹ Kuya ga tjlě ba kong ga «¿llēye shäyropdo? Bop lěng zrörop. Ba srěng tjeng klung kjing'li ĩnor. E kjĩshko ga pja shdun. Bop lěng srěng kwono klung kjing go kjĩshko ga pja parkē ber shäng klung kjing ame.

¹² Pja parkē ara klung kjing ěmdē ga llēye botjyē bop kong ame. Pja to shäng jēk klung kjing kjone pogo ěmdē ga pja shto woshtozlong wlo drete» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlě ba kong ga «Bor shdungglo ěre ber kjang anmoyō.

¹⁴ Tja kuzong. Tja parkē klung kjing ame kjĩshko ga tja to jongya shäng jēk kjok pjola, tja ber bop soshko ame. Tja to shäng tōk wleni. Ga tja wlēna ě pogorē ga tja zrōya jekdo» le.

¹⁵ Kuya ga tjlě ba kong ga «Pja zrōga ěrē ga e shdun, pja shdunor'li kjinmo» le. Eni ga poglo jyā tara, wlěngga ěrē ga zrōya llēm wlo.

¹⁶ Ga Caín opshino to'lano shäng'lishko dwayo ga jek öötong sök Nod kjokyo, e ber buk Edén kjokyo, đlo wen tēm shwo lēkong.

Caín tjěyo tek beno ba irgo

¹⁷ Dbar jek ga Caín pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llēme. E irgo ga wa buk kjlara domer ko Enoc. E dbaryoshko ga Caín shäng u ywē kjwōböso, kjěryo shäryak ak go pjribri kjókshko. Kjok'li kowara Enoc, ba wa'li ko.

18 Enoc, e Irad data. Irad, e Mejuyael data. Mejuyael, e Metusael data. Metusael, e Lamec data.

19 Lamec, e boy do pjök, kjlara ko Ada, kjlara ko Zila.

20-21 Ada, e wapga domerga do pjök, kjlara ko Jabal, kjlara ko Jubal. Nopga to löng öng daga kjok shto oblë oblë, ba u shäryak öng kwota go li, shäryaga shäng bäm go li Jabal. Nopga dbonmo të, nopga kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo li të, e shäryaga bäm go li Jubal.

22 Ga Zilara wa buk kjlara domer ko Tubal Caín. Nopga parkoklo shäryë dröng shosho oblë oblë go li, shäryaga shäng bäm go li Tubal Caín. E dor shäng kjlara ko Noamá.

23 Pjlara ga Lamec tjlë ba boyga kong ga «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso. Domer zröror kjlara, tja zara kjishko.

Dwlas zröror kjlara bako, tja shpora kjishko.

24 Caín zröga ërë ga e shdüya Sbörë, Caín shduna li kjinmo.

Tjara zröga ërë ga shdüya, Caín zröga li kjinmo obi» le.

Set

25 Dbar jek ga Adán, Eva, e wa buk kjlara domer obi, ga koiara Set. Eshko ga Eva tjlë ga «Tja kjim-tara Sbörë, tja kong wa twara kjlara obi. E ber shäng Abel, zröra Caíndë li äska. E kjishko ga koiër Set»† le.

26 E irgo ga Set, e wa buk kjlara domer, ga koiara Enós. Enós dbaryo ga oba syöshtono Jehová kong kjwlëe.

† 4:25 Hebreo tjlökwo **Set**, e **twara** loklo.

5

Adán tjëyo tek beno ba irgo

¹⁻² Nopga shäryara Sbörë so e om go kjoyoe. Shäryara domer, walë. E kjimtara, ga koiara «nopga». Ère ba tjëyo tek beno ba irgo 'li kjibokwoyo.

³ Adán, e öötong 'lu pjloglo sak dbäw kjingsho sak myashko (130) ga wa buk kjlara domer so e om go kjoyo, ga koiara Set.

⁴⁻⁵ E irgo ga wapga weno obi. Ga 'lu ñno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak myashko (930) ga wolonoe.

⁶ Set, e öötong 'lu pjloglo sak dbäw kjingsho shkëngshko (105) ga wa buk kjlara ko Enós.

⁷⁻⁸ E irgo ga wapga weno obi. Ga 'lu ñno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak kjwara kjingsho pjökshko (912) ga wolonoe.

⁹ Enós, e öötong 'lu pjloglo sak shkawshko (90) ga wa buk kjlara ko Cainán.

¹⁰⁻¹¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga 'lu ñno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho shkëngshko (905) ga wolonoe.

¹² Cainán, e öötong 'lu pjloglo sak kjäkshko (70) ga wa buk kjlara ko Malalel.

¹³⁻¹⁴ E irgo ga wapga weno obi. Ga 'lu ñno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak kjwarashko (910) ga wolonoe.

¹⁵ Malalel, e öötong 'lu pjloglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko Jared.

¹⁶⁻¹⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga 'lu ñno öötong sak dbäw pjloglo kjwong kjingsho sak shkaw kjingsho shkëngshko (895) ga wolonoe.

¹⁸ Jared, e öötong lu p̄loglo sak dbäw kjingsho sak tjer kjingsho p̄jökshko (162) ga wa buk kjlara ko Enoc.

¹⁹⁻²⁰ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbäw p̄loglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho p̄jökshko (962) ga wolonoe.

²¹ Enoc, e öötong lu p̄loglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko Matusalén.

²²⁻²⁴ E irgo ga wapga weno obi. Enoc, e Sbö woydë owa llëm, ga jëk shäng ba tjok ñyado. Ga lu ñno öötong sak dbäw p̄loglo mya kjingsho sak tjer kjingsho shkëngshko (365) ga söra Sbörë to, ñnaba ame.

²⁵ Matusalén, e öötong lu p̄loglo sak dbäw kjingsho sak kjwong kjingsho kjäkshko (187) ga wa buk kjlara ko Lamec.

²⁶⁻²⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbäw p̄loglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho shkawshko (969) ga wolonoe.

²⁸ Lamec, e öötong lu p̄loglo sak dbäw kjingsho sak kjwong kjingsho p̄jökshko (182) ga wa buk kjlara domer.

²⁹ Ga tjlë ga «Shji parkë ara kjok ëre kjing go, kjok li äyoshtara Jehovárë kjïshko. Gueniyo chida ërera shji ie ber löng woshtë» le. E kjïshko ga ba wa li kowara Noé.*

³⁰⁻³¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbäw p̄loglo kjäk kjingsho sak kjäk kjingsho kjäkshko (777) ga wolonoe.

³² Noé, e öötong lu p̄loglo sak dbäw p̄loglo shkëngshko (500) ga wapga tjeng domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

* **5:29** Hebreo tjlökwo **Noé**, e **woshtë** loklo.

6

Nopga jëk löng owa eröe

¹⁻² Nopga, e wapga shdöktong träk llëm kjok ëre kjing goshko. Ga wapga walëga kjong kjong wolësowa. E kjïshko ga Sbö wapga orkwosmono walëga woyde kjone dey li tjok.

³ Eni ga Jehovahá tjlë ga «Nopga, e iër ber löng së ÿyado llëm, e wolon wlo kjïshko. Eni ga iër ber löng së lu pjloglo sak dbäw kjingsho sak pjök (120) eröe» le.

⁴ Sbö wapga orkwosmono walëga kjok ëre so tjokshko ga wapga weno sok kësks, oblë kjinmo. Ga nopga tjwlö ara tek dënashko so li epga.

⁵ ÿya Jehovahäre ga nopga löng llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga wotjlïk owa erä.

⁶ Eni ga wotjlïk ga «Nopga shäryoror llëm kjwe dey, bangyo ara bor pjluhshko» le.

⁷ Ga tjlë ga «Nopga shäryoror tjeng klung kjing ëre kjër jÿshko dwayo. Shäryër öng, äya kjloshko so, sënwa tjok eni bakoe. Woyotjlïn ga shäryoror llëm kjwe dey» le.

⁸ Gueniyo ga domer shäng kjlara ko Noé. Jehovahá wopjlú ba tjok.

Noé kjong shäryono kësbanqe

⁹ Ère llëye shäryara Noéré dö li kjibokwoyo. E domer pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Llëye woyde Sbörë li shärye eni, ga jëk shäng ba tjok ÿyado. Nopga oblë oblë omshäryono eni llëm, Noé eröe.

¹⁰ E wapga domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

11-12 Ga ĭya Sbörë ga klung ère kjing go llëbo owa ara, nopga èngkjwë ara èng tjok, llgwegä èrë llëme. Nopga löng kës li beno löng llëbo owa shäryë eröe.

13 E kjïshko ga Sbö tjlë Noé kong ga «Tja wotjlik nopga pjik uunkong lër. Löng èngkjwë ara èng tjok. Löng llëbo owa shäryë erä. E kjïshko ga e pjir ber dret, llëbo tjeng klung ère kjing go li tjok.

14 »Eni ga kjorkwang wlës pjlu, owa llëm wleniyo, ga kjong* shäryos kjlara kësbange. Kjong bängyos pjir kjoko, ro lëkong bako, di opzrëk llëm wlo.

15 Shäryos jyäglo eni: kur orkwo jyäglo† pjloglo sak dbäw pjloglo mya (300); bam orkwo jyäglo pjloglo sak shkëng (50); jem kjomo lëkong wop orkwo jyäglo pjloglo sak mya (30).

16 Shäryos yongyo kjringsgwo mya, kjëryo tjok tjok. U dbo kjing shäryos tuk, ba dirko shäryos ber oojong pjribri, kur orkwo jyäglo kjwara. U bäng shäryos ber jong kjwara ba poglo go, e opzrëkklo.

17 »Di ichër kësban, kjok ère pir wlo. Eshko ga llëye löng së kjok kjwang jikong kjing go ga e kjer drete.

18 Gueniyo ga tjlokwo twër bop kong, ber ĭyado wlo. Pja jem opzrëk kjong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok, pjäy wolon llëm wlo.

19-20 »Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ère kjing go kës li, e jem sös pjök pjök, wlënggla kjlara

* **6:14 Kjong**, e beno llëbo hapkwo kësban kjoyoe. Ne llëm kar kar. Ro bek sdoke. Roshko beno u wleni. † **6:15 Orkwo jyäglo pjlara**, e centímetro **sakpkëng kjingsho shkëng (45) dik**.

kjlara, popga kjlara kjlara, kjer llëm wlo. Woydër ga ber löng së, pjây dik.

²¹ Dli tös llërba pogo, ga jem sös bomi tjok, e bomi kong, e öng, äya kjloshko so, sënwa tjeng li kong bakoe» le.

²² Llëye lara ba kong li shäryara Noéré uunkong eni.

7

Kjok ëre piktonge

¹ E irgo ga Jehovahä tjlë Noé kong ga «No kjlaraso wlënor shäng pjlo bek bor bokso li pja. E kjïshko ga pja opzrës jem kyyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok.

²⁻³ Öng ber pjlu bor poshrëkklo wlo oblë oblë, sënwa oblë oblë, e sös wlënggla doglo kjäk kjäk (7), popga doglo kjäk kjäk (7). Llamo sös wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Shäryos eni, jer kjok ëre kjing go llëm wlo.

⁴ Sondë kjwara go ga shunyo ichër shrë dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshko ga llëye shäryoror tek dämärshko löng së li pjiga tjarë ber drete» le.

⁵ Kuya ga llëye lara ba kong li shäryara eni.

⁶ Kjok ëre piktongshko ga Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer (600).

⁷ Era eni ga opzrëno jem kyyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok, shtëya dirë llëm wlo.

⁸⁻⁹ Ga öng uako wleniyo, öng uako llëm wleniyo, äya kjloshko so, sënwa, e öötong löng ba shwoy, ga söra jem pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

10 Öötong dbargwo kjäk (7) ga shunyo shrono, kjok ëre pir wlo.

11-18 Mok pjök, dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer (600). E dbaryo ga opzrëno jem kjoyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e opzrëno jem lok pjök pjök kjoyong li roy ba tjok bakoe. Opzrëno jem wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Lara Sbörë ba kong sorë li shäryara eni.

E irgo ga u bäng bängzara Jehovärë beno jong tuke. E dbaryo ga dlung kësband buk kjok dorong li dloktong, tukdong kjone pogo. Kjoy dogo ëmdë ga di börgak tjeng li böptuktonge. Shunyo shrono pjang kjok ëre kjoying go dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshkoshko ga di jem poyong llögong llögong, ga kjoyong li beno buk di kjoying wëng erä.

19 Di poyono ara, öötong dlup llë lok kjok ëre kjoying go kjökshko li jnena beno drete.

20 E irgo ga dlup llë jnena pjirshko ga di li poyono jem, öötong wop orkwo jyäglo pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15).

21 Nopga löng kjok ëre kjoying go kës li wolono eni. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ëre kjoying go kës li kjëtong eni bakoe.

22 Llëye löng së kjok ëre kjoying go, tjwlö shrë wleniyo, e kjëtong drete.

23 Gueniyo Noéra beno sök së, löng kjoyong li roshko ba tjok bakoe. Epga eröe. Llamo pjitong dret, nopga, öng, äya kjloshko so, sënwa bakoe.

24 Ga kjok ëre piktong beno eni, öötong dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëng (150).

8

¹ Eshkoshko ga Noé woyojera Sbörë llëm, öng, äya kjloshko so, e löng ba tjok kjoyong roy li woyojera llëm bakoe. Eni ga pjluk ichara di kjing go kjrina. Wop sira ga di klän jer iröng obi.

² Dlung kësbang buk kjok dorong dlöktong li sjëktong, ga shunyo ter shrono kjok dogo dwayo ame bakoe.

³ Eni ga di klän jer jong worae. Kjok ëre piktong beno dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëngshko (150) ga di kläno jer dëgong.

⁴ Mok kjäk (7), dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga kjoyong li dano beno buk Ararat kjokyo, dlup lëkong.

⁵ Eshko ga di kläno jer dëgong obi. Ga öötong mok sak kjwara (10), dbar kjwara dbaryo ga dlup llë kjókshko li dlup dbo go ÿya ga wen lok wëlle.

⁶ Öötong dbargwo sak pkëng (40) obi ga Noé sökshko ga u bäng shäryara li döra.

⁷ Ga sënwa shira kjwara so ëp uaga kjoyo, ga ichara dbuk pjang jek'lë, tek'lë, kjok dano li koshë.

⁸ E irgo ga sënwa shira kjwara obi, e dunggwo shara, klung kjing di dano beno buk dogrore ik wlo.

⁹ Gueniyo shto wlëno opyë wlo ga ä, klung buk li kjing go di obi kjïshko. Eni ga shrono iröng obishko ga Noé orkwo shino kjoko, ga kjrara, iara jek ba shtoshko.

¹⁰ Koshara dbargwo kjäk (7) irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi.

¹¹ Kjok ro zar kjwlë ga dunggwo li shrono tek

pjang iröng, kJOR korga* tJaglën söra tJeng kara ba kowo go. Miydara e go ga klung dogrotké jeke.

12 Koshara dbargwo kjäk (7) obi irgo ga dung-gwo ichara jek kJwara obi, ga shrono ame.

13 Noé 'lu pJloglo sak dbäw pJloglo tJer kJingsho kJwarashko (601) ga di beno klung kJing go ame. Mok kJlara, dbar kJwara dbaryo ga kJyong 'li kJing, e kJara ga ñya ga klung kJing 'li beno buk dogroe.

14 Öötong mok pJök, dbar sak pJök kJingsho kjäk (27) dbaryo ga klung dano beno buk kJange.

15 Eni ga Sbö tJlë Noé kong ga

16 «Pja opshis kJyong wle roy dwayo, bop boy, bop wapga, bop pJlaydoga tJok.

17 Öng, äya kJloshko so, sënwa, e tJeng bop tJok kës 'li shis dret bako, shdär ber löng kJok kJwang jĭkong wlo» le.

18 Kuya ga opshino kJyong roy dwayo, ba boy, ba wapga, ba pJlaydoga tJok.

19 Öng, äya kJloshko so, sënwa, e löng oblë oblë eshko 'li opshino tJë jĭkong bakoe.

20 E irgo ga Noé akkwo töno dluw ëng kJing go kJókshko, ga öng zröra, sho sura e kJing go, pJono dret, Jehová poshrëkklo. Ga öng uako wleniyo shara oblë oblë kJlara kJlara, sënwa uako wleniyo shara oblë oblë kJwara kJwara bakoe. Eshko ga zröra uunkong, ga sho sura Jehová kong.

21 Öng sho sura 'li lö beno pJlú, owa llëm Jehová kong. Ga wotJlĭk ga «Nopga, e tek miteshko ga wotJlĭk llëbo owa shäryë eröe. Eni ëmdë ga kJok ëre

* 8:11 *KJor korga* 'le 'li, e kJor ko *olivo* korga.

äyoshtër nopga li kjïshko ame. Öng kës, äya kjloshko so kës, e pjiror sorë ga shäryër eni ame bakoe.

²² »Kjok ëre pjang obishko ga
 dwla dgozlong dbaryo tjok, dwla bo kjrozlong
 dbaryo tjok,
 kjok kjlik dbaryo tjok, kjok zengteng dbaryo
 tjok,
 shunyo dbaryo tjok, dlo të dbaryo tjok,
 dba tjok, shkë tjok bakoe» le.

9

Sbö tjlökwö twono Noé kong, beno ÿyado wlo

¹ Eshko ga Sbö tjlëno beno pjilú Noé, ba wapga kong bakoe. Tjlë ga «Pjãý wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jïkong wlo.

² Öng kës, äya kjloshko so kës, e ber bomi bangkjрэ ara, dete erä, kjok dirko so, kjok ëre so, dlung roy so, e ber eni bakoe. E ber löng ichaga pjãydë.

³ Dënashko ga llëbo dguëy klung kjing botjyë wleniyo, llamo oblë oblë, e tworor bomi kong uëmi wlo. Eeri ga llëbo löng së, jëk löng ï, e twër bomi kong. E ber bomi dli bakoe.

⁴ Gueniyo llëbo löng së li laga ba srëngdë. E kjïshko ga sjëngna srëng tjok, e uëy llëme.

⁵⁻⁶ »Nopga shäryoror so tja kjoyoe.

E kjïshko ga

ëye no zröno ga
 e shdungga tjarë,
 zröga äya kjloshko sorë, zröga öng ushko sorë
 ëmdë ga
 e shdun eni bakoe.

No zröga ërë ga e zröy.
Lër jlökoyo ga eni.

⁷ »Gueniyo bomi kong ga pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jïkong wlo» le.

⁸ Eshko ga tjlë ba kong obi ga

⁹ «¡Tja kuzïa! Tjlökwo twër bomi kong, ber ïyado wlo. E twër bomi tjëyo tek ber bomi irgo li kong bakoe.

¹⁰ E twër sënwa, öng, äya kjloshko so, e ter söromi bomi tjok kjong kësbang roy dwayo kës li kong bakoe.

¹¹ Eni ga tjlökwo twër bomi kong, ber ïyado wlo. Di ichër kjok ëre kjing go, nopga, öng, äya kjloshko so, e pjir uunkong wlo ame. Di ichër, kjok kjwang jïkong pjir wlo ame bakoe.

¹²⁻¹³ Tjlökwo ëre twër bomi kong, öng, äya kjloshko so uunkong kong, kjok kjwang jïkong kong bakoe. E twër bomi kong, ber ïyado wlo. Bor donku ëre iër ber pjang kjok dogo. E ber pjang tjlökwo ëre jyäglö.

¹⁴ Pjäng ichër ïmi wen pjang kjok dogo, ga donku wen pjang ba tjrëkoshko ga

¹⁵ woyoshrër ga tjlökwo twëror bomi kong, öng, äya kjloshko so uunkong kong ga shunyo ichër tjwe e kjoyo kjok pjikklo ame.

¹⁶ Donku wen pjang pjäng tjrëkoshko ga e ïn, ga tjlökwo twëror nopga uunkong kong, öng, äya kjloshko so uunkong kong li woyoshrër eshko.

¹⁷ Donku, e ber pjang tjlökwo ëre jyäglö. Ber eni» le.

Noé, ba wapga

18 Noé wapga opshino kjoyong kësbang roy dwayo li, e Sem, Jafet, Cam. (Cam wa buk kjlara ko Canaán.)

19 Shji löng kjok kjwang jïkong kës ère beno löng Noé wapga mya li, e tjëyo.

20 Noé beno shäng dwla dgaga. Ga kjillgwo bo dyo dbo ara shärye wlo ga kjillgwo eniyo li dwlayo dgara kjwöbö. Kjillgwo eniyo dgaga bäm li e.

21 Pjlara ga kjillgwo bo dyo dbo ara li iara, ga nelōtkonoe. Ga shwong skwono beno buk kjwor ba u shäryak öng kwota go li roshko.

22 Eni ga Canaán data Cam, e opzrëno jek ba data u li roshko, ga wlëna, ñna buk nelō, kjwor. Eshko ga opshino jek, ga roy lara ba shjiyga kong.

23 Eni ga Sem, Jafet, e kjinyoklo kjrono kara, iara lok ba dbopdo, ga jëktong kokso lëkong ba data buk lishko, ga kjingara e go.

24 Noé nelō jenoshko ga wölleno. Llëye shäryara ba wa iröng wleniyorë li miydarashko ga

25 tjlë ba kong ga

«jBop wa Canaán, e äyoshtër!

jE ber shäng bop shjiyga kjwe parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo!» le.

26 Ga tjlë Jehová kong ga

«Jehová, pja tjwlō kësbange. Pja Sem Sbö.

Canaán, e ber shäng ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ga pjlúe.

27 Sbö, kjok twos tira llëm Jafet kong.

Ba tjëyoga ios ber löng uunkong Sem tjok.

Ga Canaán ios ber shäng ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo bakoe» le.

²⁸ Kjok piktong irgo ga Noé lu ñno pjloglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak shkëng (350).

²⁹ E lu ñno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak shkëngshko (950) ga wolonoe.

10

Noé tjëyo tek beno ba irgo

¹ Sem, Jafet, Cam, e Noé wapga. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo. Kjok piktong irgo ga mya jìkong li wapga tjok.

Jafet tjëyo tek beno ba irgo

² Jafet, e wapga domerga ko eni: Gómer, Magog, Maday, Javán, Tubal, Mésec, Tirás.

³ Gómer, e wapga domerga ko eni: Asquenaz, Rifat, Togarma.

⁴ Javán, e wapga domerga ko eni: Elisá, Tarsis, Quitín, Dodanín.

⁵ Ère Jafet tjëyo tek beno ba irgo. Ga beno to löng ðlung kjako. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjlökwo baïya tjok.

Cam tjëyo tek beno ba irgo

⁶ Cam, e wapga domerga ko eni: Cus, Misrayin, Fut, Canaán.

⁷ Cus, e wapga domerga ko eni: Seba, Javilá, Sabtá, Ragama, Sabteca.

Ragama, e wapga domerga ko eni: Sabá, Dedán.

⁸ Cus, e wa buk kjlara domer obi ko Nimrod. E èngkwaga dbo ara wleniyo.

⁹ Kjimtara Jehováre kjìshko ga e wlo pjlúe. E kjìshko ga oba tjlë ga «Kjwe kjimtara Jehováre kjìshko ga kjwe wlo pjlú, Nimrod ñ dik» lëba eni.

10 Kjok tjeng pkëng (4) ko Babel, Érec, Acad, Calné. Pkëng jìkong, e Sinar kjokyo oblë oblë. Kjrina kjrina kjëryo shàryak ak go pjribri kjókshko. Kjok eshko sopga ichaga Nimroddë bàm go.

11 E irgo ga opshino jek shäng Asiria kjokyo lëkong. Eshko ga kjok shto oblë oblë u ywara kjwöböso. Kjok kjrina kjrina kjëryo shàryak ak go pjribri kjókshko. Kjok, e ko Nínive, Rejobot Ir, Cala,

12 Resén. Resén, e kjokyo kësbange. E ber buk Nínive kjokyo, Cala kjokyo, e tjrëko.

13 Misrayin, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Lud tjëyo, Anam tjëyo, Lehab tjëyo, Naftu tjëyo,

14 Patrus tjëyo, Caslu tjëyo, Caftor tjëyo. Filisteoga, e Caftor tjëyo obi.

15 Canaán, ba wa domer bàm ÿyo li ko Sidón. E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Het.

16 Canaán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Jebús sopga, amorreoga, gergeseoga,

17 heveoga, araceoga, sineoga,

18 Arvad sopga, zemareoga, jamatitaga. E irgo ga Canaán so tjëyoga shdöktonge.

19 Ba kjok, e ber buk Guerar kjokyo, Sidón kjokyo, e dwayo äär jong Gaza kjokyo go. Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, Admá kjokyo, Zeboyín kjokyo, e shwo lëkong äär jong Lasa kjokyo go.

20 Ère Cam tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjlökwo baïya tjok.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

21 Jafet shjiy Sem,* e wapga tjeng bakoe. Éber tjëyo tek beno ba irgo li, e beno löng Sem tjëyo.

22 Sem, e wapga domerga ko eni: Elam, Asur, Arfaxad, Lud, Aram.

23 Aram, e wapga domerga ko eni: Uz, Hul, Guéter, Mas.

24 Arfaxad, e wa buk kjlara domer ko Selaj. Selaj, e wa buk kjlara domer ko Éber.

25 Éber, e wapga domerga do pjök, kjlara koiara Péleg,† eshko dbaryo ga nopga shdöktong beno tjeng dboy dboy kjishko. Péleg, e löng ko Joctán.

26 Joctán, e wapga domerga ko eni: Almodad, Sélef, Jazar Mávet, Yeraj,

27 Hadorán, Uzal, Diclá,

28 Obal, Abimael, Sabá,

29 Ofir, Javilá, Jobab. Epga uunkong Joctán wapga.

30 Ba kjok, e beno buk Mesá kjokyo dwayo äär jong Sefar kjokyo go. Sefar, e ber buk dlup lok dlo wen tëm shwo lëkong tjrëko.

31 Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjlökwo baïya tjok.

32 Tjëyoga uunkong ère, e Noé wapga tjëyoga. Tjëyo kjrina kjrina tak beno lok kjibokwo ère go ba kjokëso tjok, ba kjok baïya tjok bakoe. Klung piktong irgo ga epga shdöktong beno löng kjone pogo. Eeri ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jïkong, e Noé wapga tjëyoga.

* **10:21** Hebreo tjlökwo ère llê loklo miydëy yötso llême. E **Jafet shji Sem** loklo, llêm ga **Sem shjiy Jafet** loklo. Kjone dey miydëy yötso llême. † **10:25** Hebreo tjlökwo **Péleg**, e **shdök** loklo.

11

Babel kjokyo

¹ Dbar eshkoshko ga nopga uunkong tjlě tjlōkwo kjwaraso.

² Opshino jek lōng dlo wen tēm shwo lēkong dwayo ga jek öötong lōng Sinar kjokyo kjing goshko ga sdam wlěna buk kjrina, ga beno lōng eshko.

³⁻⁴ Pjlara ga tjlě ěng kong ga «Shji klung shosho shäryě, piy iök go ber kjang ak dik wlo, u shäryěy e go wlo, ak äska. Sho smoy ěng go ba smokklo dishäng kjoyo, gueniyo sho sī go, ak smokklo sho äska. E go ga kjweri shji u ywě kjwöböso, kjeryo shäryěy ak go pjribri kjókshko. Ga u shäryěy klung akyo go, e shäryěy jem äär jong kjok dogo. E go ga shji shdär llēm, gueniyo shji roy shdär ber kjok kjwang jīkong. Eni ga shji ber tjwlō ara» le.

⁵ Gueniyo ga nopga lōng u ywě kjwöböso, kjeryo shäryak ak go pjribri kjókshko, ga lōng u shäryě klung akyo go jem jong kjok dogo lëshko ga Jehovah ter öör eshko ba pak'li ik.

⁶ Eshko ga wotjlík ga «Nopga kjwe tjěyo kjrinaso, tjlōkwo jong kjwaraso bakoe. Eni ga llěye shärye woydē kēs li, e slongga ěrē llěme.

⁷ Shji to jer ba tjlōkwo kjlopswě, tjlě ber lōng oblě oblě wlo, tjlě ga llě layde ěng kong li miyde llēm wlo. Shäryěy eni dey» le.

⁸ Nopga iara Jehovahäre beno tjeng dboy dboy kjok shto oblě oblě eni. Ga ba pak shärye lōng'li rayarae.

⁹ Kjok eshko ga tjlōkwo kjlopswara Jehovahäre beno wěllē llēmshko ga nopga shdōktong to beno

löng dboy dboy kjok kjwang jĩkong. E kjĩshko ga kjok ěre kowĕba Babel.*

Sem tjĕyo tek beno ba irgo

¹⁰ Ęre Sem tjĕyo tek beno ba irgo. Kjok piktong irgo ga öötong lu pjloglo pjök ga Sem, e lu pjloglo sak dbäwshko (100) ga wa buk kjlara domer ko Arfaxad.

¹¹ E irgo ga lu ĩno sak dbäw pjloglo shkĕng (500) obi, ga wapga weno obi.

¹² Arfaxad, e lu pjloglo sak mya kjingsho shkĕngshko (35) ga wa buk kjlara domer ko Selaj.

¹³ E irgo ga lu ĩno sak dbäw pjloglo pkĕng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁴ Selaj, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Ęber.

¹⁵ E irgo ga lu ĩno sak dbäw pjloglo pkĕng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁶ Ęber, e lu pjloglo sak mya kjingsho pkĕngshko (34) ga wa buk kjlara domer ko Péleg.

¹⁷ E irgo ga lu ĩno sak dbäw pjloglo pkĕng kjingsho sak mya (430) obi, ga wapga weno obi.

¹⁸ Péleg, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Reú.

¹⁹ E irgo ga lu ĩno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkaw (209) obi, ga wapga weno obi.

²⁰ Reú, e lu pjloglo sak mya kjingsho pjökshko (32) ga wa buk kjlara domer ko Serug.

²¹ E irgo ga lu ĩno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho kjäk (207) obi, ga wapga weno obi.

* **11:9** Hebreo tjłökwö **Babel**, e **tjłökwö wĕĕ llĕm** loklo.

²² Serug, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Najor.

²³ E irgo ga lu ĩno sak dbäw pjloglo pjök (200) obi, ga wapga weno obi.

²⁴ Najor, e lu pjloglo sak pjök kjingsho shkawshko (29) ga wa buk kjlara domer ko Taré.

²⁵ E irgo ga lu ĩno sak dbäw kjingsho sak kjwara kjingsho shkaw (119) obi, ga wapga weno obi.

²⁶ Taré, e lu pjloglo sak kjäkshko (70) ga wapga tjeng domerga ko Abram, Najor, Jarán.

Taré tjëyo tek beno ba irgo

²⁷ Ęre Taré tjëyo tek beno ba irgo. Ba wapga ko Abram, Najor, Jarán. Jarán, e wa kjlara ko Lot.

²⁸ Jarán li wolono buk Caldea so kjokyo ko Ur, e weno bukshko. Wolonoshko ga ba data sök së obi.

²⁹ Walë shäng kjlara ko Saray. Abram, e orkwosmono ba tjok. Jarán, e wapga walëga ko Milca, Iscá. Najor, e orkwosmono Milca tjok.

³⁰ Saray, e wapga llëm, e kjröng kjïshko.

³¹ Taré wlo opshino Caldea so kjokyo ko Ur dwayo, jongya jong Canaán kjokyo wlo. Ga ba wa Abram, e söra jek Abram boy Saray tjok, ba tjër Lot tjok bakoe. Gueniyo ga öötong löng Jarán kjokyo ga beno löng eshko.

³² Kjuk eshko ga Taré lu ĩno öötong sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkëngshko (205) ga wolonoe.

12

Abram ichara Sbörë to Canaán kjokyo

¹ Pjlara ga Jehová tjlë Abram kong ga «Bop kjok, bop tjëyo, bop pjeyoga, e rayos ber uunkong, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko.

² Eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li, e iër ber shdär träk llëm, ber tjëyo kësbang wlo. Pja kjimtër, pja ber tjwlõ ara wlo. Eni ga nopga uunkong kjimtër bebi.

³ Ëye wotjlik pjlú bop kong ga tja wotjlik pjlú ba kong bebi. Ëye wotjlik owa bop kong ga tja wotjlik owa ba kong bebi bakoe. Bop kjishko ga tjëyoga löng kjok ëre kjing go kjimtër uunkong» le.

⁴ Kuya ga toe. Abram'lu pjloglo sak kjäk kjingsho shkëngshko (75) ga oshino Jarán kjokyo dwayo.

⁵ Ba boy Saray, ba shtop Lot, ba llëbo uunkong, ba parkagaga löng ba tjok, e söra jek uunkong Canaán kjokyo. Öötong löng eshko ga

⁶ jëktong ara ga öötong löng Moré kjokyo, kjor jong kjlara kësbang lishko, Siquén kjokyo ber buk soshko. Eshkoshko ga Canaán soppa löng eshko obi.

⁷ Eshko ga Jehová weno shäng Abram kong, ga tjlä ba kong ga «Kjok ëre twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong» le.

Jehová weno shäng ba kong eshko kjishko ga akkwo tóna dlwü ëng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo.

⁸ Pjir ga jëk öötong löng dlup shwo lëkong, Betel kjokyo ber buk soshko. Eshko ga ba u shäryak öng kwota go söya jek ba tjok li iara jong Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjrëko. Eshko ga akkwo tóna dlwü ëng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo obi. Shäryara pjir ga syöshtono Jehová kong eshko.

⁹ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Néguev kjokyo shwo lëkong.

Abram öör Egipto kjokyo

10 Eshko ga öötong löng lishko ga pjli shrono arae. E kjishko ga Abram wlo opshino to lok ey dwayo, jongya jong Egipto kjokyo, ber löng eshko dbar kjwöbö wlo.

11 Jek löng ääto Egipto kjokyo ga Abram tjlë ba boy kong ga «Miydër pjlu ga pja wolësowa.

12 Pja ñya Egipto sopgarë ga pja bor boy le, ga tja zröya lok bop kjishko, pja ber ba kong wlo dani.

13 E kjishko ga tja zröya lok bop kjishko llëm wlo ga pja bor dor lëp ba kong eni» le.

14 Eni ga öötong löng Egipto kjokyo ga kjok eshko soppa tjlë ëng kong ga «Ba boy kjwe wolësowa» le.

15 Egipto so pjluoyo parkagaga omño lok bakoe. Ga tjlë ba pjluoyo kong ga «Walë shrono shäng kjlara wolësowa» le, ga Saray li söra lok jekdo pjlu ushko.

16 Eni ga Saray kjishko ga Abram wlokjrara, dara lok pjluë. Sëna öng kësks chila, ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo twara ba kong bakoe.

17 Gueniyo ga Saray kjishko ga pjlu li shduna Jehovärë, ba pjeyoga uunkong tjok, swlo ichara träk llëm ba ushko.

18 E kjishko ga Abram rokara pjlu lirë tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Pja llëbo shäryono bor kong kjweni ega? ¿“Walë ëre bor boy” lorop bor kong llëm ega?

19 “Kjwe bor dor” lorop bor kong kuzong ga sirashko ga kjwe kjwe kjroror bor boy. Bop boy shäng ëre. ¡Sös bop tjok, ga pjäy nomo!» le.

20 Eni ga ba parkagaga ichara Abram ichë jek Egipto kjokyo dwayo, ba boy, ba llëbo uunkong tjok.

13

Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboye

¹ Abram opshino to Egipto kjokyo dwayoshko ga jek öötong shäng Néguev kjokyo, ba boy, ba shtop Lot, ba llebo tjeng kës li tjok.

² Eshko ga Abram dbur sho shöylör ara, dbur sho pjlublún ara, öng ara bakoe.

³⁻⁴ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Betel kjokyo shwo lëkong. Dëna sök lishko ga akkwo tona dlwü eng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo. Kjek eshko, e buk Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjrëko. Öötong löng eshko iröng obi ga syöshtono Jehová kong obi.

⁵ Eshko ga Abram shtop Lot, e öng ara, parkaga ara, ba kjokwa dik.

⁶ Ba kjok löng lishko ga öng ara anmoyö kjishko ga ba öng dli pjitënge. E kjishko ga ber löng eshko uunkong ga äe.

⁷ Dli ara llëm kjishko ga Abram öng dagaga engkjwë lok ara Lot i tjok. Eshko dbaryo ga Canaán soga, ferezeoga, e löng eshko obi.

⁸ Eni ga pjlara ga Abram tjlë Lot kong ga «Shji epenga döe. E kjishko ga shji iirkë eng tjok kar kar ga äe. Bi parkagaga engkjwë eng tjok ga ä bakoe.

⁹ Rokër bop kong sira ga pja opkjos ber sök dboye. Kjek ëre ïzong. Woydëp kjone dey ga kjrozong. Pja jek milëkong ga tja jek këjë. Pja jek këjëkong ga tja jek milë» le.

¹⁰ Kuya ga ïya Jordán sdamyö kjok kjwang jikong. Ìna ga Jordán diyo kjwo kar kar äär jong Zoar kjokyo go, e diyo bayo ara, so kjok shäryara

Jehovárë Adán kong li kjoyo, so Egipto kjokyo kjoyo bakoe. (Eshko ga Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjiyde Jehovárë llëm obi.)

¹¹⁻¹³ Eni ga kjok kjrara Jordán sdamyo shwo lëkong, ga to jek dlo wen tëm shwo lëkong, öötong sök eshko, Sodoma kjokyo ber buk soshko. (Sodoma sopga, e wotjlik owa erä. Llëbo owa shäryara lok ara Jehovahá bokso.) Abramda beno sök Canaán kjokyo. Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboy eni.

¹⁴ Lot to irgo ga Jehovahá tjlë Abram kong ga «Kjok ïs yõtso llaw pogo.

¹⁵ Pja bokkwo dbo äär kjone lishko ga kjok, e twër uunkong ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, ber bomi kong ÿyado wlo.

¹⁶ Bop tjëyo li iër shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni.

¹⁷ ;Eni ga pja jëkzong! Kjok ïs kwang jikong, e twër ber bop kong kjishko» le.

¹⁸ E irgo ga poshäryono ga toe. Domer sök kjlara ko Mamré. E kyor kësks lok arae. Kjok eshko ga Hebrón kjokyo ber buk soshko. Abram wlo öötong löng eshko ga akkwo töna Abramdë dluw ëng kjing go kjókshko, Jehovahá poshrëkklo.

14

Lot wlikara Abramdë

¹⁻² Eshkoshko ga pjlupga doglo pkëng (4), e ëngkwono pjlupga doglo shkëng (5) tjok. Pjlupga doglo pkëng (4) li, e Sinar so pjluyo ko Amrafel, Elasar so pjluyo ko Arioc, Elam so pjluyo ko Quedorlaómer, Goyim so pjluyo ko Tidal. Pjlupga doglo

shkëng (5) li, e Sodoma so pjluyo ko Bera, Gomorra so pjluyo ko Birsá, Admá so pjluyo ko Sinab, Zeboyín so pjluyo ko Semeber, Bela so pjluyo. (Bela kjokyo, e ko Zoar kjokyo bakoe.)

³⁻⁴ Eshko dbaryo ga pjlupga doglo shkëng (5) li ichaga Pjlu Quedorlaómer lirë sök lu sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Gueniyo öötong luyo sak kjwara kjingsho myashko (13) ga epga wotjlino ëngkjwë ba tjok. Eni ga shkëng (5) jikong li ëng tōno lok, ga ba ëngkjwagaga söra jek lok Sidín sdamyo, Di Bäng Buk Kësbang Dlek lishko.

⁵ Öötong lu pjlara obi ga Pjlu Quedorlaómer jongya jong eshko, pjlupga löng ba shwo lëkong li tjok, ëngkjwë wlo. Jek löng eshko wopro ga refaitaga zana lok Astarot Carnayin kjokyo, zuzitaga zana lok Jam kjokyo, emitaga zana lok Save Quiriatayin kjokyo.

⁶ Horeoga zana lok Seir kjokyo dlup shwo lëkong, irpjana lok äär löng Parán kjokyo. E ber buk kjok dogro no llëmshko li worbo go.

⁷ Tek iröng shrono löng Enmispát kjokyo, e ko Cades kjokyo bakoe. Eshko ga Amalec tjëyoga zana lok pjire. Amorreoga löng Jazezón Tamar kjokyo li zana lok pjir bakoe.

⁸⁻⁹ Epga zana lok pjir irgo ga jek öötong löng Sidín sdamyo shara. Eshko ga pjlupga doglo pkëng (4) li ëngkjwono pjlupga doglo shkëng (5) li tjok.

¹⁰ Sidín sdamyo lishko ga pjlëbgwo lok träk llëm, roshko di shäng sho sī tjeng tjunge. Eni ga Sodoma so pjluyo, Gomorra so pjluyo, e tök le lokshko ga lono jer lok pjlëbgwo li roshko. Eshko ga pjlupga zana lok pjir doglo mya obi li, e töktong jem lok

dlup shwo lëkong.

¹¹ Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo ga dli llë, llëbo tjeng kës tjwlõ tjok li, e söra lok pjlupga ba kjangyoga lirë drete.

¹² Abram shtop Lot, e sök Sodoma kjokyo kuzong ga shara lok, söra to ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe.

¹³ Gueniyo ga no töktong kjlara, ga Lot roy söra jek öötong Abram, hebreo li kong.

Eshkoshko ga Abram sök Mamré kjor këskës lok lishko. Mamré, e amorreo. E lënga tjeng do pjök, kjlara ko Escol, kjlara ko Aner. Pjlara ga domerga doglo mya li tjlkwo lono ëng kong Abram tjok. Tjlëno ëng kong jlkoyo ga «Oba ëngkjwë woydë bi tjok wleni ga shji ëng wlikë sharae» lara eni.

¹⁴ Eni ga roy kura Abramdë ga ba shtop söraaba toe. Eshko ga Abram ëngkjwagaga tjeng doglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak kjwara kjingsho kjwong (318). Epga kuno jem löng uunkong ba tjok. Eni ga söra jek pjlupga pkëng (4) li irpjang, äär jong Dan tjëyoga kjokyo.

¹⁵ E shkëyo ga ba ëngkjwagaga li shdöra beno tjeng dboy dboy, ga pjlupga li kopjrina lok pjribrie. Eshko ga popdara, irpjana lok öötong löng Hobá kjokyo, e Damasco kjokyo pjlor kalëkong.

¹⁶ Eni ga llëbo kjrara, söra tjeng ba tjok li döra Abramdë ba shjiryo drete. Ba shtop Lot, ba llëbo, ba walëga, ba nopga uunkong, e döra eni.

Melquisedec tjlkwo lono beno pjlu Abram kong

¹⁷ Quedorlaómer, pjlupga löng ba shwo lëkong li, e zana pjir ga Abram bojono tek iröng obi. Öötong

shäng Save sdamyo ga Sodoma so pjluyo opshino jek ba wlokjrë irbo.

¹⁸ Domer shäng kjlara ko Melquisedec. E Salem so pjluyo. E omwlokjrono bakoe. E syöshtaga Sbö Tjwlö Kësbangyo kong ba pjeyoga kjïshko. Eshko ga pjlung shosho suk pjir shira, twara Abram kong, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok.

¹⁹ Ga tjläno beno pjlu ba kong. Tjlë ga «Pja kjimte Sbö Tjwlö Kësbangyorë ara. E kjok uunkong shäryaga.

²⁰ Pja kjimtara, bop moskwoga iara beno tjeng bop wloshko, ga zanop song erä.

E kjïshko ga e poshrëy kësbang ïyado» le.

Eni ga llëbo wlëna Abramdë kës li shtara äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara beno Melquisedec kong.

²¹ E irgo ga Sodoma so pjluyo tjlä Abram kong ga «Llëbo uunkong dörop kjwe ber tjeng bop kong ga pjlu, gueniyo bor nopga kjwera twos bor kong iröng obi» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjläno Jehovah kong jlökoyo. E Sbö Tjwlö Kësbangyo. E kjok uunkong shäryaga.

²³ Loror ba kong jlökoyo ga llëye bopoya kjrër llëm, trer kjwara llëm, drepkwota pjrikklo pjlara llëm bakoe. Eni ga llono ga tja llëbo ara wleni ga twaga pjarë bor kong lëp ga äe.

²⁴ Llëye woydër ber bor kong llëm, dli uara bor nopgarë li döe. Gueniyo ga domerga bor yorkaga Aner, Escol, Mamré, kjwepga wle kongda llëbo twos kjrina kjrinae» le.

15

Jehová tjlőkwo twono Abram kong, beno İyado wlo

¹ E irgo ga Jehová weno shäng Abram kong yoshko wleni, ga tjlë ba kong ga «Abram, llëye bangkjrëp llëme. Tja bop wlikaga. Llono ga pja iër ber tjwlõ ara. E kjışhko ga llëye bangkjrëp llëme» le.

²⁻³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jehová, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe. ¿Tja ber tjwlõ ara llëno? Miydëp pjlú ga tja wapga drete. Tja kong wapga tworop llëme. E kjışhko ga tja wolonoshko ga bor llëbo uunkong ber bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ko Eliezer kong. E bor pjeyo llëm, e Damasco so» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop llëbo uunkong ber ba kong llëm, e ber bop wa domer onmo li kong» le.

⁵ Eshko ga Abram söra jek kjoko, ga tjlë ba kong obi ga «Kjok dogo İs yõtso. Dbala shtozong, shtëp ga pjlúre İp wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li ber träk llëm kjweni bakoe» le.

⁶ Kuya ga tjlőkwo kjrara, ga mär beno shäng ba go. E kjışhko ga iara Jehovärë beno pjlo bek ba bokso.

⁷ Ga tjlë ba kong ga «Jehová li tja. Pja shiror tek Caldea so kjokyo ko Ur li dwayo, kjok ëre twër ber bop kong wlo, kjok ëre twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo bakoe» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga Jehová, ¿kjok ëre ber bor kong jlőkoyo miydër sorë?»

⁹ «Öng tek sös bor kong kop eni: sögla popga wapga llëm obi wleniyo kjlara, shwling ushko so

popga kjlara, öng wlëp ushko so wlënggĩa kjlara, mya jĩkong mikbo lu pjloglo mya döe. Dunggwo tek sös kjwo pjok oblë oblë bako, kjwara kësbang wleniyo, kjwara chirawa wleniyo» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga llëbo rokara li söra uunkong Jehová kong. E irgo ga zröra, sho shora wok, ga iara tjeng ëng gomyo. Dunggwora shora llëme.

¹¹ Ba öng sho shora, iara tjeng lishko ga lã tjwe lok tråk llëm ba kjing go, gueniyo shgawe Abramdë shäng eshko.

¹² Kjuk ro zar wleni ga Abram sjeno, opbuno, ga pono rong anmoyö. Buk pëshko ga ãya yoshko go ga kjok ro beno yët, ga bangjrrara ara.

¹³⁻¹⁵ Eshko ga Jehová tjlë ba kong ga «Pja äär tjlablashko, ga pja wolon döröshko ga pja sök wlëp iyado. Gueniyo ga lër bop kong jlökoyo ga bop tjëyo tek ber bop irgo li äär löng kjok shto oblë. Eshko ga ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ga bokrotkëba, ga opshik ga ä, äär jong lu pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). Gueniyo ba bokrotkagaga li, e shdungga tjarë. Bop tjëyoga opshik ey dwayoshko ga llëbo tjeng kës li söya lok jek ba tjok pjire.

¹⁶ Eeri ga amorreoga löng kjok ëre kjing go, llëbo owa shärye lok ara, gueniyo llëbo owa shärye löng li äätë ba dbo go llëm obi. E kjishko ga bop tjëyoga tjwe iröng maling llëme. Lu äär pjloglo sak dbäw pjloglo pkëngshko (400) ga bop tjëyoga tjwe löng kjok ëreshko iröng obi» le.

¹⁷ Kjuk ro zoktongshko ga kjok ro beno yët erä. Eshko ga sbi weno pjang kjwara, roshko yö sho tur jonge. Kjor weno pjang bok kjwara dbo go iök pjë

jong ri rie. Pjöyĩkong jæk'lok ba öng sho shora tjeng li tjrëko.

¹⁸ Eshko ga Jehová tjlë Abram kong ga «Tjĩökwo twër bop kong, ber ïyado wlo. Kjok ëre twër bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, tek Egipto diyo dwayo äär jong Éufrates diyo kësbang'li go.

¹⁹ Eeri ga kjok ëre, e quenitaga kjokyo, Cenaz tjëyoga kjokyo, cadmoneoga kjokyo,

²⁰ Het tjëyoga kjokyo, ferezeoga kjokyo, refaítaga kjokyo,

²¹ amorreoga kjokyo, Canaán so kjokyo, gerge-seoga kjokyo, Jebús so kjokyo bakoe» le.

16

Agar, ba wa Ismael

¹⁻³ Abram sök Canaán kjokyo 'lu pjloglo sak kjwarashko (10) ga ba boy Saray wapga llëm obi. Gueniyo ga walë Egipto so shäng kjlara ko Agar, e Saray parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo.

Pjlara ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Tja kuzong. Jehová kjĩshko ga tja kjröng. E kjĩshko ga rokër bop kong ga pja pë Agar tjok. Ba kjĩshko ga tja wapga tjok kjwe» le.

Kuya ga «Jöölö» le ba kong.

Eni ga Agar twara Abram kong, pë ba tjok wlo.

⁴ Eshko ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. Eshko jek lëkong ga ba pjlu Saray bangkjre ame.

⁵ Eni ga Saray tjlë ba lanma kong ga «¡Bop kjĩshko ga tja bangkjre ame! Twak tjarë bop kong, bop boy wlo. Era wloshko dörö kjĩshko ga wotjĩk ga e tjwłö

ara, bor kjinmo le. Ēye diktong li ë, pjare, de tja miydaga ber Jehovárë» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop parkaga li shäng bop wloshko. Llëye shäryëp woydë ba tjok li miydaga ber pjarë» le. Eshko jek lëkong ga Agar bokrotke Saraydë ara.

E kjïshko ga töktong to ey dwayo.

⁷ Jëk shäng kjok dogro no llëmshko ga öötong woshtë sök di bäng buk kjwara li zlong bäng, e buk irbo jek jong äär Sur kjokyo li sor go. Eni ga wlëna Jehová parkaga kjok dogo so lirë* sök eshko.

⁸ Ga tjlë ba kong ga «Agar, ¿pja tek kjone dwayo? ¿Pja to kjone?»

«Tja to shäng bor sogo Saray töywë» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom jek bop pjlu Saray ushko iröng obi. Llëye le bop kong li kolozong» le.

¹⁰ Ga tjlë ba kong obi ga

«Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, shtëy ga äär llëme.

¹¹ Pja shäng kjlaraso llëme.

Llono ga pja wa buk kjlara domer,
e koiëp Ismael,†

pja woydë ara li miyde Jehovárë pjir kjïshko.

¹² Bop wa, e ber shäng tjëkso llëm,
sëgro äya kjloshko so wleni.

E ber nopga uunkong moskwo.

Ēye wotjlïk pjlu ba kong llëme.

E ber shäng ëngkjwë ba pjeyoga tjok ïyado» le.

* **16:7** *Jehová parkaga kjok dogo so* le li, e *Sbö om go* layde.

† **16:11** Hebreo tjlökwo *Ismael*, e *kuya Sbö:ë* loklo.

¹³ Kuya ga wotjlik ga «Tja İna Sbörë, ga tja sök së obi» le. E kjışko ga Jehová, e tjlēno ba tjok li kowara Sbö, Bor İga.

¹⁴ E kjışko ga di bāng buk Cades kjokyo, Béred kjokyo, e tjrëko li kowëba Sbö Sök İyado, Bor İga li di bāng.

¹⁵ E irgo ga wa buk kjlara domer, ga koiara ba data Abramdë Ismael.

¹⁶ Eshko ga Abram lu pjloglo sak kjwong kjingsho tjer (86).

17

Sbö tjlökwo twono Abraham kong, beno İyado wlo

¹ Abram lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkawshko (99) ga Jehová weno shāng ba kong, ga tjlē ba kong ga «Tja ëre Sbö, İlëye shāryër woydë li shāryër ga pjluë. Tja kolozong. Pja jëk pjlo bek bor bokso bakoe.

² Tjlökwo twër bop kong, ber İyado wlo, ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär trāk İlëme» le ba kong.

³ Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga Sbö tjlē ba kong ga

⁴ «Tjlökwo twër bop kong, ber İyado wlo li eni: Pja ber tjëyoga ara data.

⁵ Ga eeri jek İëkong ga pja ko ber Abram* ame. Pja ko ber Abraham† shara, pja ioror beno tjëyoga ara data kjışko.

* **17:5** Hebreo tjlökwo **Abram**, e **data tjlwlo ara** loklo. † **17:5** Hebreo tjlökwo **Abraham**, e **tjëyoga ara data** loklo.

⁶ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme. E tjrëko pjłupga wen. Epga ber lōng tjëyoga oblë oblëe.

⁷ Tjłkwo ëre twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. Tja bop Sbö İyado, tja ber ba Sbö İyado bakoe.

⁸ Pja sökshko li ko Canaán. Pja kjok ëre so llëm, gueniyo kjok buk kës ëre twër ber bop kong İyado wlo, epga kong bakoe. Ga tja ber ba Sbö İyado» le.

⁹ Ga tjłë Abraham kong obi ga «Tjłkwo twër bop kong li shäryos eni İyado. Bop tjëyo tek ber bop irgo li omshäryë eni bakoe.

¹⁰ Tjłkwo twër bop kong, ber İyado wlo li ber eni: Domerga lōng bomi tjok kjłobi li ber lōng doyo jyã tak pjire.

¹¹ Eni ga bomi chimkwo dbo kwota zëmi tas, e ber tjłkwo ëre kjroromi jlōkoyo li jyãgło.

¹²⁻¹³ Eeri jek lëkong ga chidaga domerga wen tjeng bomi tjrëko kjłobi li äär dbar kjwongshko (8) ga doyo jyã tëmi pjir eni, bomi wapga, bomi parkagaga tjwlëklōng pjir wleniyo li wapga bakoe. Bomi parkagaga tjwlënomi shto oblë so kong li doyo jyã tëmi pjir bakoe. Pjây domerga doyo jyã tē uunkong. Ba jyãgło ëre ber pjang bomi sho go İyado, tjłkwo tworor bomi kong li dik.

¹⁴ Eye doyo jyã tē llëm ga ber sök bomi tjok ga äe. Eni wleni ga tjłkwo tworor bomi kong li shäryara llëm kjışhko ga ichozı bomi shwoy dwayo» le.

¹⁵ Eshko ga tjłë ba kong obi ga «Bop boy kjwe ko ber Saray ame. Eeri jek lëkong ga ko ber Sara shara.

16 Llëbo shäryër ber pjlú ba kong. Bop kong wa twër kjlara domer ba tjok. Sara, e ber tjëyoga ara mekë. Ba tjëyo tek ber ba irgo li tjrëko pjlupga wen» le.

17 Kuya ga kjök tonó, kujjono bokdo kjlay klung go, ga jar jonge. Wotjlik sök ga «¿Domer luyo sak dbäw (100) ga data sorë? ¿E ga Sara luyo sak shkaw (90) ga wa tjok sorë?» le.

18 Eni ga tjlë Sbö kong ga «Rokër bop kong ga tjlökwo tworop bor kong li twos Ismael kong dey» le.

19 Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Loror bop kong ga bop boy Sara, e llono ga wa buk kjlara domer. E koiëp Isaac. Tjlökwo tworor bop kong, ber iyado wlo li shäryër ber ba kong, ber ba tjëyo tek ber ba irgo li kong bakoe.

20 Pja syöshhtë sök Ismael kjishko li kuror, ga kjimtër bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber shdär träk llëme. Ga iër ber tjëyo kësbange. E tjrëko pjlupga wen doglo sak kjwara kjingsho pjök (12).

21 Gueniyo ga lu pjlara go ga pjây wa buk kjlara domer ko Isaac. Tjlökwo tworor bop kong, ber iyado wlo li, e ber ba kong eröe» le.

22 Sbö tjlëno ba kong pjir ga opshino to ey dwayo.

23-27 E dbaryo ga domerga löng ba ushko li doyo jyã tara Abrahamdë uunkong, ba wa Ismael, ba parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo weno tjeng ba ushko, ba parkagaga tjwlëna shto oblë li bakoe. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkaw (99), ba wa Ismael lu pjloglo sak kjwara kjingsho mya (13). Domerga li doyo jyã tara uunkong, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

18

Domerga tjwe löng doglo mya Abraham pjlok

¹ Dbar kjwara ga Abraham sök Mamré kjor kësks lok'lishko, ba u zlong bäng. Eni ga dlo dluw wleni ga Jehová weno shäng ba kong.

² İya jekdo ga domerga bë löng ba zlong bäng doglo mya. Sök li kojono maling ba wlokrë, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go,

³ ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjây brik maling llëme.

⁴ Kumi ga pjlu wleni ga tja di rokë bomi kong, pjây dre shkwë e go wlo. Pjir ga pjây woshtë wop tjok kjor ëre dorko.

⁵ Pjây löng töshko. Pjây brikdë llëm obi ga pjây sën, pjây jëk ga dbo tjok wlo. Pjây shrono bor ik kjishko ga tja wopjluë. Bor u ëre bomipjōy bebi» le.

Kuya lok ga «Pjlúe» le lok ba kong.

⁶ Eni ga Abraham opzrëno jek ba u roy, ga tjlë Sara kong ga «Pjlung sho kjros bayo eeje. Sho llrus, ga suzong. ¡Shäryos malingel!» le.

⁷ Lara eni ga opshino ey dwayo, ga jek öötong shäng ba söglä tjeng'lishko, shara kjlara pjlu wleniyo, twara ba parkaga kong, poshäryë jekdo wlo.

⁸ Eni ga dli li poshäryara pjir ga söra, twara Abrahamdë ba kong lok, ue lok wlo. Öng nä dyo, öng nä dyo shor, e twara ba kong lok bakoe. İë löng kjor dorko wopro ga e shäng ba dë.

⁹ Iono lok pjir ga tjlë lok ba kong ga «¿Bop boy Sara kwonllo?»

«Shäng kjweshko, kjër roy» le ba kong.

10-13 Domerga doglo mya li, kjlara, e Jehovah. Tjlë Abraham kong ga «Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

Kura Sararë kjër pjlor go, ba lanma koksolëkong. Eshko dbaryo ga Abraham tjlabla, Sara bakoe. Ga Sara, ba dbar mokyo iya ame. E kjishko ga jar jong, ga wotjlik ga «Tja tjlablae. Bor lanma tjlabla bakoe. ¿Tja wa tjok sorë?» le.

Jar shäng li kuya Jehovahärë ga tjlä Abraham kong ga «¿Sara jar ega? ¿Tjlabla kjishko ga wa tjok ga äe lere?

14 ¿lilebo kjang, shäryako llëm Jehovah kong tjokde? Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

15 Kuya Sararë ga bangkjrara ara, ga tjlä ga «Tja jatong llëme» le.

«Miydër pjir ga pja jatong» le Jehovahärë ba kong.

Abraham lano Jehovahä tjok Sodoma kjokyo kjishko

16 Iono lok pjir ga irbo shano to Sodoma kjokyo, ga wlobyara Abrahamdë irbo.

17-18 Eshko ga Jehovahä wotjlik ga «Abraham ber tjëyo kësbang, dbo ara data. Tja tjläno ba kong jlökoyo ga ba kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër. E kjishko ga llëye shäryër li lër ba kong dey.

19 E kjröror nopga uunkong tjrëko, ba tjëyo tek ber ba irgo li pïya bor kolë wlo, jëk löng bëy wlo. Eni ga llëye loror li shäryër uunkong. Kjröror parkë shäng bor tjok e kjishko» le.

20 Eni ga Jehová tjlě ba kong ga «Sodoma sopga, Gomorra sopga, e roy owa. Kur ga llěbo shärye löng owa li, e kěsbang anmoyō.

21 E kjīshko ga tja jongya eshko roy kuror owa li jlōre ik wlo. Eni llēm wleni ga miydēr eshko» le.

22 Eshko ga domerga do pjök ba pjloga li jer Sodoma kjokyo, gueniyo Jehová beno shäng Abraham tjok obi.

23 Wop tjok ga Abraham tjlě ba kong ga «¿Nopga owa li tjrěko nopga pjlo bek tjok wleni ga pjip uunkongde?

24 ¿Kjok eshko nopga kjwe löng pjlo bek sak shkěng (50) wleni ga pjip jek enire? ¿Zröp nopga owa löng li tjokde?

25 Nopga pjlo bek shdum nopga owa li tjok ga äe. Nopga pjlo bek llgwep nopga owa li dik ga äe. Rokēr bop kong sira ga shäryöp eni llěme. Pja nopga löng kjok ěre kjing go li llgwegä. Miydēr ga pja kjok llgwek beke» le.

26 Kuya ga tjlě ba kong ga «Sodoma sopga wlěnor pjlo bek löng sak shkěng (50) wleni ga epga kjīshko ga shdun llěme» le ba kong.

27 Eshko ga tjlě ba kong obi ga «Tja jnep kěsbang, pja bangkjrēr llēm wleni. Pja Sbō, tja domer. Tja domer song, tjwlō llěme.

28 Kjwe shkěng (5) obi äär sak shkěng (50) wlo. ¿Shkěng (5) kjīshko ga kjok pjip jek enire?»

Kuya ga tjlě ba kong ga «Wlěnor pjlo bek löng sak pkěng kjingsho shkěng (45) wleni ga shdun llěme» le.

29 Eshko ga tjlě obi ga «Wlěp tjeng sak pkěng (40) erō dikjoyoe» le.

Kuya ga tjlě ba kong ga «Epga sak pkěng (40) li kjĩshko ga shdun llěme» le.

³⁰ Eshko ga tjlě ga «Rokěr jek bop kong obi ga pja iirkě bor kong llěm, rokěr bop kong ara li kjĩshko. ¿Wlěnop tjeng sak mya (30) erö wleni ga llěye shäryěp?»

Kuya ga tjlě ba kong ga «Epga sak mya (30) li kjĩshko ga shdun llěme» le.

³¹ Eshko ga tjlě obi ga «Tjłapga, pja bangkjrěr llěm wleni. ¿Wlěnop pjlo bek lōng sak pjök (20) erö wleni ga llěye shäryěp?»

Kuya ga tjlě ba kong ga «Epga sak pjök (20) li kjĩshko ga shdun llěme» le.

³² Eshko ga tjlě pjłara obi ga «Tjłapga, pja iirkě bor kong llěme. Kjakrokěr bop kong pjir ěre döe. Pja barwěr ame. ¿Wlěnop tjeng sak kjwara (10) wleni ga llěye shäryěp?»

Kuya ga tjlě ba kong ga «Epga sak kjwara (10) li kjĩshko ga shdun llěme» le ba kong.

³³ Jehová tjlěno ba kong pjir ga to ey dwayo, ga Abraham jek ba ushko irōng obi.

19

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjira Jehoväre

¹ Kjek ro zar jekshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so do pjök li jek öötong lōng Sodoma kjokyo. Ga opzrěno jek kjok li roshkoshko ga Lot sök eshko. İya sök ga kojono ba wlokjrě, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go,

² ga tjlě ba kong ga «Tjłapgaga, rokěr bomi kong sira ga pjäy ber lōng bor ushko shkěr kjwara. Bor

u, e bomipjõy bebi. Eshko ga pjäy dre shkwë ga pjlúe. Pjäy brik bong, kjok shröngto jä» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjawa ber löng kjoko dey» le.

³ Gueniyo «Shji to ushko» le ba kong kjër kjishko ga to jek lok ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga sëna dli owa llëm, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm bako, ga uara lok.

⁴ Löng poydë llëm obishko ga domerga Sodoma so öötong löng eshko uunkong, këskes chila, ga Lot u kopjrina lok pjribrie.

⁵ Eshko ga öö le lok Lot kong, tjlë ga «¿Domerga tjwe löng luna bop ushko yë kwonllo? ;Shis borwa kong kjoko! ;Tjawa pë woydë ba tjok!» le.

⁶ Kuya Lotdë ga opshino jek kjoko, lan ba tjok wlo, ga u bäng bängzara tuk, ba kokso lëkong.

⁷ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong ga llëbo owa shäryëmi eni llëme.

⁸ Tja wapga walëga tjeng do pjök, domerga miy-doydë llëm obi. Epga twotë bomi kong dey. Llëye shäryëmi woydë ba tjok li miydaga ber pjäydë. Gueniyo rokër bomi kong sira ga domerga lëmi li maga tjarë kjishko ga kong llëye owa shäryëmi llëme» le.

⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «;Pja opkjos ëre dwayo! Pja na so llëme. Tjawa ichëp woydë kuzong ga pja kong llëbo owa shäryërwa, llëbo owa shäryërwa ba kong lok li kjinmo» le lok ba kong eni, ga jek ri ri ba kjing go, u bäng li dloya wlo.

¹⁰ Gueniyo ga Lot wlikara domerga löng ba u roshko lirë, shira jek u roy, ga u bäng bängzara tuke.

11 Eshko ga domerga löng kjoko li iara lok uunkong beno löng kjok ñgö llême. Eni ga u bäng wlëya lok ga drete.

12-13 Eshko ga domerga do pjök li tjlë Lot kong ga «Sodoma sopga ère llëbo shäryë löng owa anmoyö, ga roy öötong Jehovahä sök kjok dogo li kong. E kjishko ga tjawa ichara kjok ère pjik. Pja opshis na dwayo, pja nom pjolae. Pja pjeyo oblë na tjok ga jek sös bop tjok uunkong, bop wapga, bop kwosga, bop pjeyo oblë tjeng kjok èreshko bako, kjok ère pjirwa kjishko» le.

14 Eni ga Lot opshino jek ba kwosga ñni rokë, tjlë ba kong ga «Kjok ère pjiya Jehovahärë. E kjishko ga pjäy wlëp llême. Pjäy tökzong pjolae» le.

Gueniyo tjlökwo kjrara lok llême. Wotjlik lok ga «Shäng tjötoro» le.

15 Wëshko kjok shröngto ga Sbö parkagaga kjok dogo so li tjlë Lot kong ga «Pja kojös maling, bop boy, bop wapga walëga do pjök, e jek sös bop tjok. Llëm ga kjok ère shdunwashko ga pjäy wolon jek kjok ère sopga tjok» le.

16 Gueniyo ga Lot wor kuzong ga shara lok ba orkwo go, songe le Jehovahärë kjishko. Shäryara eni ba boy, ba wapga tjok bakoe. Eshko ga shira lok kjok eshko dwayo, wolon llëm wlo.

17 Shira lok pjir ga kjlara tjlë ba kong ga «Pjäy zronzong. Iröng ñmi llême. Pjäy slan kjok èreshko llëm bakoe. Pjäy tökzong dlup lëkong, pjäy wolon woydë llëm da eni» le.

18 Kuya Lotdë ga tjlë ba kong ga «Llême. Tjlapgaga,

19 tja kjimtoromi ara. Pjãy pjłú bor tjok. Tja shiromi kjĩshko ga tja sök së obi. Gueniyo ga tja tøk đlup go ga äe. Kjuk pjimishko ga tja doshaya irbo, ga tja wolon.

20 Ęreshko kjok buk chira kjrina soye. Tja jek äär eshko ga pjłúe. Tja ichozĩ jek eshko, tja ber sök së obi wlo. Ęĩmi ga chirawa jlõ llẽmdo?» le.

21 Kuya lok ga kjlara tjłẽ ba kong ga «Pja kuror. Llẽye rokorop bor kong li shãryër eni. Kjuk buk lęp li pjir llẽme.

22 Pja jẽkzong maling kjweshko. Pja äätẽ kjweshko llẽm obishko ga llẽye shãryër ga äe» le.

Kjuk buk eshko chira li, e kowaraba beno Zoar* e kjĩshko.

23 Lot äär shãng eshko ga kjok shrõng tjãn.

24 Eshko ga akkwo ko *azufre* lono ter iøk, shrono shunyo wleni, ichara Jehovãrẽ ter kjok dogo dwayo lon Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e kjing go wlo.

25 Eni ga kjok eshko pjitong dret, nopga lõng eshko kjłobi li wolono dret, llẽbo tjeng së eshko kës li pjitong beno dret bakoe.

26 Lot boyda tek shãng ba irgo, ga irõng ĩya yalerbo ga posgono beno shãng đlungna akyo.

27 Wẽshko kjok shrõngto ga Abraham jek õõtong shãng lano Jehovã tjok bãm go lishko,

28 ga ĩya ga sdam kjwang jĩkong pjẽ jong trãk llẽm obi äär jong Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo bebi. Beno yõbor erã.

* 19:22 Hebreo tjłõkwo **Zoar**, e **chira** loklo.

29 Lot sökshko sdamyo pjira Sbörë eni. Gueniyo Abraham woyoshrra kuzong ga Lot shira kjok pjira lishko dwayo.

Moab tjëyo, Amón tjëyo, e weno sorë

30 E irgo ga Zoar sopga bangkjrara Lotdë ara kjishko ga opshino jek shäng dlup shwo lëkong, ba wapga walëga do pjök li tjok, ga beno löng guëng jong ööng kjwara eshko li roshko.

31 Pjlara ga ba wa këguëyo tjlë ba lëng kong ga «Bi data kjwe tjablae. Kjok kjwang jikong ga oba orkwosmok ïyado. Gueniyo jüşhko ga domerga shji orkwosmok ba tjok wlo drete.

32 Kjweri nelōtkëy, shji pë ba tjok wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le.

33 E shkëyo ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba data kong. Nelōtkono ga Lot wa bäm ïyo pono ba tjok. Gueniyo nelō kjishko ga to miydara llëme.

34 Wëshko ga Lot wa këguëyo tjlë ba lëng kong ga «Tja kuzong. Luna shkëyo ga tja pono bi data tjok. Eeri shkëyo ga nelōtkëy jek obi, pja pë ba tjok shara wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le.

35 E shkëyo ga nelōtkara lok jek obi, ga Lot wa mite pono ba tjok shara. Gueniyo to miydara llëm obi.

36 Eni ga Lot wapga li beno löng kjlaraso llëm, ba data li ï.

37 E irgo ga ba wa këguëyo wa buk kjlara domer, ga koiara Moab. E beno Moab tjëyo data.

38 Ga ba lëng wa buk kjlara domer bebi, ga koiara Ben Amí. E beno Amón tjëyo data.

20

Abraham, Abimélec

¹ E irgo ga Abraham wlo opshino Mamré kjokyo dwayo, to jongya jong Néguev kjokyo. Eshko ga beno löng Guerar kjokyo, e buk Cades kjokyo, Sur kjokyo, e tjrëko.

² Äär löng eshkoshko ga ba boy Sara, e ba dor le uunkong kong. E kjishko ga Guerar so pjluyo Abimélec no ichono Sara wlokjrë, pë ba tjok wlo le.

³ Eshko ga Sbö tjlë Abimélec kong yoshko ga «Walë sörop kjwe orkwosmok shäng pjire. E kjishko ga pja wolon» le.

⁴ Eshko ga poydë ba tjok llëm obi kjishko ga tjlë Sbö kong ga «Tjlapga, ¿ëye llëbo owa shäryoydë llëm ga pja wotjlik ba zrökde?

⁵ Abraham tjlëno bor kong ga “Walë kjwe bor dor”lara. “Kjwe bor sing jlõe”lara walë lirë bakoe. Eni ga tja opshäryë shäng pjlú bop bokso lër eni bor pjlúshko, llëye owa shäryotë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër pjlú ga pja opshäryë shäng pjlú bor bokso lëp eni bop pjlúshko jlõe. E kjishko ga pja ichoror ba porwë llëm, llëbo owa lër li shäryëp llëm wlo.

⁷ Walë kjwe to twëp ba lanma kong iröng obi. Domer, e bor tjlökwo laga. E kjishko ga syöshté bor kong bop kjishko, pja wolon llëm wlo. Gueniyo twëp ba kong iröng llëm ga lër bop kong jlökoyo ga pja wolon, bop pjeyoga uunkong wolon bakoe» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga ba dboryagaga rokara ba shwoy, ga yoïno sorë ga lara ba kong pjire. Kuya lok ga bangkjrara ara.

9 E irgo ga Abraham rokara Abimélecdë ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye shäryorop borwa kongdo? Tja jëktong bëy bop tjok. Gueniyo tja ichorop llëbo owa shäryë, bor nopga ichorop llëbo owa shäryë bakoe. E shäryako llëme.

10 ¿“Kjwe bor dor” lëp bor kongshko ga pja wotjlik shäng llëro?»

11 «Tja wotjlino ga kjok ëre sopga Sbö bangkjre llëmdo loror, ga tja zröya lok bor boy kjwe kjishko.

12 Jlökoyo ga kjwe bor dor, bor data wa, gueniyo bor mekë wa llëme. Tja orkwosmono ba tjok ga pjlú e kjishko.

13 “Pja opshis bop data ushko dwayo” lara Sbörë bor kongshko ga tja tjlë bor boy kong ga “Tja kjimtëp sira. Shji äär kjone pogo ga tja bop sing lëp eni” lër ba kong» le Abrahamdë eni.

14 Eshko ga ba boy Sara twara Abimélecdë ba kong iröng obi. Öng ushko so, söglä, domerga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, walëga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e twara ba kong bakoe.

15 Ga tjlë ba kong ga «Kjok ëre ïzong. Woydëp ara kjone dey ga kjros, pja ber sök eshko wlo» le.

16 Ga tjlë Sara kong ga «Llëbo tworor bop sing kong kjwe tjwlö dbur sho pjlublún kjwo sak dbäw dbäw (1,000). Tworor ba kong, pja llëbo owa shäryono llëm miydëba e go wlo, pja ber pjlú nopga uunkong ëre bokso wlo, pja owa laga ërë llëm wlo» le.

17-18 Sara kjishko ga walëga löng Abimélec ushko kjlobi li shduna Jehovärë, beno löng wapga ame. Gueniyo ga Abraham syöshtono Jehová kong. E

kjîshko ga Abimélec poptara Sbörë. Ba boy, ba parkaga walëga poptara bako, wapga tjok obi wlo.

21

Isaac bukshko dbaryo

¹ E irgo ga llëbo shäryara Jehovärë pjlu Sara kong, lara sorë li eni.

² Abraham tjablashko ga Sara beno shäng kjlaraso llëme. Lara Sbörë dbaryo'lishko ga wa buk kjlara domer,

³⁻⁵ ga koiara ba datarë Isaac. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak dbaw (100). Öötong dbar kjwongshko (8) ga chida doyo jyä tara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

⁶ Eshko ga Sara wotjlik ga «Tja iara Sbörë jar. Ga tja wa tjok miydaraba ga oba jar wopjlu bor tjok bebi.

⁷ ¿Tja wa tjeng Abraham tjok kjlara laga ëro? ;Tjabla ëmdë ga ïzong! Ba tjok ga tja wa buk kjlara domer» le.

⁸ E irgo ga Isaac kunoe. Nä döra dbaryoshko ga dli shäryara ba datarë kësbang, ba poshrëkklo.

Agar, Ismael, e ichara Abrahamdë to ba ushko dwayo

⁹ Ismael, e Egipto so Agar li wa Abraham tjok. Pjlara ga shäng tjör Isaac tjok.* İya Sararë ga

¹⁰ tjlä ba lanma kong ga «Bi parkaga tjwläk shäng pjir wleniyo li ichos jek na dwayo, ba wa kjwe tjok. Pja wolonoshko ga bop llëbo tjeng kës ber Isaac

* **21:9** Hebreo tjlökwö ëre, e **shäng tjör Isaac tjok** loklo. E **shäng Isaac joywë** loklo bakoe.

kong eröe. Llëye ber bi parkaga wa kjwe kong llëme» le.

¹¹ Kuya ga bangyo ba kong ara, e ba wa bebi kjishko.

¹² Gueniyo ga Sbö tjlë ba kong ga «Pja woydë kjwozir li kjishko llëm, bop parkaga kjishko llëm bakoe. Llëye roke Sararë bop kong li shäryos eni. Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe.

¹³ Bop parkaga wa li, e bop wa kjishko ga e iër ber tjëyo oblë, kësbang bakoe» le.

¹⁴ Wëshko kjok shröngto ga dli, di, e iara Abrahamdë ba bapkwö roshko, twara Agar kong, ga iara pjang ba kokso. Eshko ga «Pja nome» le ba kong, ga ichara to ey dwayo, ba wa li tjok.

Kuya ga to jek kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Berseba. Eshko ga jëktong llaw pogo, to jongya shäng kjone miyde llëme.

¹⁵ Ba diwa söra li pjitongshko ga ba wa li iara beno sök tjoksa, kjor chirawa jong eshko li dorko.

¹⁶ Ga wotjlik ga «Bor wa kjwe wolon ñn woydë llëme» le. E kjishko ga opkwono, sirkeno sök pjola, ga beno sök tjoksa, ga slar träk llëme.

¹⁷ Eshko ga ba wa slar jong bebi. Kuya Sbörë ga Agar rokara Sbö parkaga kjok dogo sorë tjlë ter kjok dogo dwayo ga «Agar, ¿pja oto? Llëye bangjrëp llëme. Bop wa kjloshtono li kura Sbörë.

¹⁸ To kjrëba jeke. Rayëp ber tjoksa ame. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber tjëyo kësbang» le.

¹⁹ Di bäng shäryak jong kjwara eshko. E pina Sbörë ba kong. Eni ga jek öötong shäng eshko, ga ba di bapkwö li dlina, ga twara ba wa kong, ie wlo.

20-21 Ismael kunoshko ga beno shäng kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Parán. Eshkoshko ga kjim-tara Sbörë. Öötong këguë ga swlë dbuk owa llëme. Ga orkwosmona ba mekerë walë Egipto so tjok.

Abraham, Abimélec, e tjlëno ëng kong jlökoyo

22 Eshkoshko ga Guerar so pjlyo Abimélec öör lan Abraham tjok. Ba ëngkjwaga kägäyo ko Ficol, e söra öör ba yorkë. Öötong löng eshko ga Abimélec tjlë Abraham kong ga «In ga llë pogo shäryëp ga pja kjimte Sbörë ara.

23 Woydër ga eeri dbaryo ga los bor kong jlökoyo Sbö bokso ga llëye owa shäryëp bor kong llëm, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong llëm bakoe. Pja na so llëm, gueniyo pja sök jüshkoshko ga tja wotjlëno bëy bop kong. E kjishko ga woydër ga shäryëp bor kong eni bako, bor pjeyoga kong eni bakoe. ¿Kurope?»

24 «Jölö. Lër bop kong jlökoyo ga shäryër bop kong eni» le ba kong.

25 Gueniyo ga tjlë ba kong obi ga «Di bäng shäryak jong kjwara botoya. Gueniyo kjrara bop parkaga-garë kjishko ga diyo shirwa ga äe» le.

26 Kuya ga tjlë ba kong ga «E miydër eeri jā liro. Shäryaga ërë miydër llëme. Llëye löpdë bor kong llëme. ¿Eni ga miydër sorë?» le ba kong.

27 Eni ga öng ushko so, söglä, e twara kjlëbö Abimélec kong. E dbaryo ga tjlëno ëng kong jlökoyo beno eni.

28 E irgo ga öng wlëp ushko so popga kjara tjeng dboshko doglo kjäk (7).

29 İya Abimélecde ga tjlë ba kong ga «¿Öng kjorop tjeng kjwe llëno wlo?»

³⁰ «Woydër ga öng ëre kjrëp, ber bop kong wlo. Miydëp e go ga di bäng shäryak jong ëre botoya» le ba kong.

³¹ Tjlëno ëng kong jlökoyo kjïshko ga kjok eshko kowara beno Berseba.†

³² Tjlëno eni pjirshko ga Abimélec sano to jek iröng obi filisteo kjokyo, Ficol tjok.

³³ Abrahamda syöshtono Jehová kong eshko Berseba kjokyo. Jehová, e ko Sbö Sök İyado bakoe. Eshko ga Abraham kjor dgono kjlara ko *tamarisco*, syöshtono eshko kjïshko.

³⁴ Ga beno sök filisteo kjokyo lu kop ara.

22

Abraham tjlïna Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo

¹ Öötong lu kop ara ga Abraham tjlïya woydë Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo. Eni ga rokara, tjlë ba kong ga «¡Abraham!»

«¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

² Tjlë ga «Isaac, e bop wa kjlaraso. E woydëp ara. Sös Moria kjokyo. Pja äär eshko ga zröp, ga sho sup, pjë dret bor poshrëkkïo, dlup jong kjone pin bop kong li goshko» le.

³ Wëshko kjok shröngto ga kojono, öng so kwomgla kjoyo dre töshko poshäryara, wlarglo iara ba kjing go. E irgo ga löng zara, ber Sbö poshrëkkïo li sho suya wlo. Pjir ga söra to ba wa tjok, ba parkagaga do pjök tjok bakoe. Eni ga jek kjok kjone lara Sbörë ba kong lishko.

† 21:31 Hebreo tjlökwo **Berseba**, e **tjlëno jlökoyoshko di bäng** loklo. E **kjäk (7) di bäng** loklo bakoe.

⁴ Jëktong'lok dbargwo mya ga ñya pjola dwayo ga kjok'lara li ber buk wëïëe.

⁵ Eshko ga tjlë ba parkagaga kong ga «Pjây ber löng na borwa koshë, bor öng tjok. Tja jek këgong kjwozir ëre tjok. Sbö poshrërorwa pjir ga tjawa tjwe iröng obi» le.

⁶ Eshko ga ba löng li iara ba wa dbopdo. Söglo, iök, e shara, söra jek ba tjok bakoe. Jek löng irbo bäng goshko ga

⁷ Isaac tjlë ba kong ga «¡Data!»

«¿Llë?» le ba kong.

Tjlë ga «¿Shji löng tjok, iök tjok, gueniyo öng ushko so llgwoklë wleniyo suy wlo li sök kjone?»

⁸ «Twe Sbörë bi kong dani» le ba kong.

Eshko ga jëktong'lok jek këgong.

⁹ Öötong'lok kjokyo kjone lara Sbörë lishko ga Abraham akkwo töno dluw ëng kjing go kjókshko, ga löng iara ba kjing go. Pjir ga ba wa orkwo pjirira, dre pjirira, ga poyona buk löng li kjing go.

¹⁰ Eshko ga söglo kjrara ba wa zröya wlo leshko ga

¹¹ Jehová parkaga kjok dogo so li* tjlë ter kjok dogo dwayo ga «¡Abraham! ¡Abraham!»

«¿Llë?, Tjlapga» le.

¹² Tjlë ga «Bop wa kjwe wëyë. Llëye owa shäryëp ba kong llëme. Miydër ga Sbö bangkjrëp jlökoyo, bop wa kjaraso kjwe kiyokorop bor kong llëm kjishko» le ba kong.

¹³ Ñya iröng ga öng wlëp ushko so wlënggla llgwina sök kjlara ba sjö go, kjor kowo tjrëko. Eni ga shara,

* **22:11 Jehová parkaga kjok dogo so** le li, e **Sbö om go** layde.

zröra, sho sura, pjono dret Jehová poshrëkklo, ba wa li äska.

¹⁴ E irgo ga kjok eshko kowara beno «llëbo uunkong, e twaga Jehovárë.» E kjishko ga eerishko ga oba tjlë ga «Jehová dlupyo go ga shji llëye llëm ga twe Jehovárë bi kong» lëba eni.

¹⁵ Eshko ga Jehová parkaga li tjlëno ba kong ter kjok dogo dwayo jek obi.

¹⁶ Tjlë ga «Jehová tjlë ga “Bop wa kjlaraso kiyokorop bor kong llëm kjishko ga lër bop kong om go jlökoyo ga

¹⁷ pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe. Epga ber löng kjok kjone pogo ga ba moskwoga zäya song iyado.

¹⁸ Tja kolorop kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër bop tjëyo li kjishko” le Jehovárë bop kong» le Jehová parkagarë ba kong eni.

¹⁹ Kura pjir ga to tek iröng obi ba wa tjok, ba parkagaga beno löng lishko. E irgo ga opshino to iröng Berseba kjokyo ba tjok. Ga beno sök eshko.

Najor wapga

²⁰⁻²³ Öötong dbar kop ara ga roy shrono Abraham kong ga ba kjlara Najor wapga tjeng ara. Wapga tjeng domerga doglo kjwong (8) ba boy Milca tjok. Ba wa domer bäm iyoko Uz, e irgo Buz, e irgo Quemuel. (Quemuel, e Aram data.) E irgo ga wapga tjeng domerga ko Quésed, Jazó, Pildás, Yidlaf, Betuel. (Betuel, e Rebeca data.)

24 Najor boy oblë ba parkaga wleniyo tjok kjlara ko Reumá. Wapga tjeng domerga obi ba tjok ko Tébjaj, Gaján, Tajás, Macá.

23

Sara wolonoe

1-2 Kjuk buk kjrina ko Quiriat Arbá. Eeri ga e ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga Sara lu ñno öötong sak dbäw kjingsho sak pjök kjingsho kjäkshko (127) ga wolonoe. E kjishko ga Abraham slatong, ba boy'li soyopora.

3 Pjir ga opshino eshko dwayo, ga öör jek shäng lan Het tjëyoga tjok. Epga kjok eshko sopga.

4 Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Tja na so llëme. Gueniyo rokër bomi kong sira ga tja kong kjok soynezĩ kjrina, bor boy jner ber buk eshko wlo» le.

5 Kuya lok ga tjlä ba kong ga

6 «Tjlapga, tjawa kuzong. Pja borwa kong ga tjwlõ ara, pjlu wa dik. Bop boy jnes borwa sak pjlu, owa llëm wleniyoshko. Kjakrokëp ë pogo kong wleni ga “jjö!” le bop kong» le.

7 Kuya ga kojono shäng, ga kä kujono Het tjëyoga kong.

8-9 Ga tjlä ba kong lok ga «Lëmi jlökoyo ga bor boy jner ber buk sak jushko ga pjlu wleni ga tja kjimtëmi eni. Zojar wa Efrón kjok worbo go ga guëng jong ööng kjwara, Macpela kjokyo buk lishko. Woydër ga kjakrokëmi ba kong ga soyneya bor kong. Tjwlõ ie kjöm ga tjwlën ba kong eni. Eni ga kjok tjwlënor li ber buk bor kong kjok ëre kjing go» le.

¹⁰ Efrón sök ba pjeyoga tjrëko kuzong ga Abraham dboryara, kuya nopga löng eshko kës lirë pjlú wlo.

¹¹ Tjlë ba kong ga «jilëme, Tjlapga! Guëng jong ööng lëp li twër ber bop kong bop sëngglo, kjok buk eshko li tjok bakoe. Bor pjeyoga kjok ëre so ber löng ba miydaga. Eni ga tworor bop kong bop sëngglo kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹² Kuya ga kä kujono jek obi kjok eshko sopga löng li kong,

¹³ ga Efrón dboryara ba bokshto, tjlä ga «Tja kuzong. Rokër bop kong sira ga dbur kjros, kjok li äska. E irgo ga bor boy jner ber buk eshko» le.

¹⁴ Kuya Efróndë ga tjlä ba kong ga

¹⁵ «Tja kuzong, Tjlapga. Kjok tjwlö dbur sho pjlublún kjwo sak dbäw pjloglo pkëng (400), dbur bayo eni. Gueniyo bi kong ga ëre llëye drete. E kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹⁶⁻¹⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Jölä» le. Eni ga Het tjëyoga bokshto ga kjok li tjwlëna Abrahamdë, dburyo shte löng pjluk jonge. Efrón kjok, e Macpela kjokyo obi, e ber buk Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Eerishko ga Mamré kjokyo ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Efrón kjok li tjwlëna Abrahamdë, guëng jong ööng li tjok, kjor lok eshko tjok bakoe. E irgo ga ba boy Sara jnena beno buk eshko.

²⁰ Eni ga guëng jong ööng soynena Het tjëyogarë Abraham kong li beno ba shinmoga jnezlóng shtoyo.

Abraham boy wlěno Isaac kong

¹ Abraham öötong tjlabla, ga kjimtara Jehovárë llë pogo go iyado. E kjışhko ga llëye shäryara kës li beno pjlúe.

²⁻³ Pjlara ga ba parkaga shäng këguë wleniyo rokara. E parkë shäng ba llëbo tjeng kës li daga. Tjlë ba kong ga «Woydër ga tjlökwo los bor kong jlökoyo. Pja kâ dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Jehová, e Sbö sök kjok dogo, kjok uunkong shäryaga li e. Los bor kong jlökoyo ba ko go ga bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme.

⁴ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlëp kjlara, bor pjeyoga wapga tjreko» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër? ¿Enira bop wa li sör jongya bop kjok, pja to tek dënashko dwayo lishkore?»

⁶ «¡Llëme! Bor wa, e söp eshko llëme.

⁷ Jehová, e Sbö sök kjok dogo. Tja shira bor data uy dwayo, bor pjeyoga kjokshko dwayo bakoe. Ga tjlëno bor kong jlökoyo ga kjok ëre twe ber bor kong, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong bakoe. Ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte kjoglo wlëk kjlara, tek söp bor wa kong wlo.

⁸ Gueniyo kjoglo li tek woydë bop tjok llëm wleni ga pja döktong tjlökwo lëp shäng li go. ¡Gueniyo ga bor wa jek söp eshko llëme!» le.

⁹ Eni ga ba parkaga orkwo iono Abraham kworbo kjing go, ga llëye rokara li lara ba kong jlökoyo.

10 E irgo ga llëbo wolësowa anmoyõ wleniyo kjrara ba kägäyo li ushko dwayo, ga iara beno tjeng öng jëkklo sok këskes doglo sak kjwara (10) kjing go, ga söra to jek Najor kjokyo, e Aram Narayin kjokyo obi.

11 Öötong shäng kjok li worbo go ga ba öng li iara löng woshtë, di bäng shäryak jong kjwara lishko. Eshko ga kjok säng, walëga tjwe di shik eshko li dloyo.

12 Eshko ga syöshtono Jehovah kong. Tjlë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja wotjlík pjlú bor kägäyo li kong kuzong ga tja kjimtos sira, llëbo shäryer shäng ère ber pjlú wlo.

13 ¡Ízong! Tja sök di bäng shäryak jong ère zlong, kjogloga jüshko so tjwe di shik lishko.

14 Rokër bop kong sira ga tja kjimtos eni. “Tja kong di shis sira, iër wlo” lër kjoglo kong eni ga woydër ga kjoglo kjrrop bop parkaga Isaac kong li tjlä bor kong ga “Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe” le. Miydër e go ga pja wotjlík pjlú bor kägäyo kong» le.

15 Syöshtë sök obi wopro ga ñya ga Rebeca tek shäng di bapkwö söya jong ba dbopdo. Rebeca, e Betuel wa. Betuel, e Najor wa, ba boy Milca tjok. Najor, e Abraham kjlarayo.

16 Rebeca, e wolësowa. Shäng kjlaraso, orkwosmojdë llëm obi, domer miydoydë llëm bakoe. Oplongö jer shäng di puk. Ga di bapkwö li dlina ga toe le.

17 Eshko ga parkaga li jek zron jong ba irgo, doshaya wlo, ga tjlä ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» le.

18 Kuya ga di bapkwo li lona töshko, ga tjlē ba kong ga «Iozong, Tjlapga» le. Ga sēna, ga iarae.

19 Iara pjir ga tjlē ba kong obi ga «Bop öng kjwe ëmdē ga kong di shir, twēr, ie lok wlo bakoe. Ie äär bayo kjöm ga eni» le.

20 Jekdo eshko ga ba di li tyara öng di ioklo buk eshko li roshko, ga kjre öör pjlöböso, ñna ga äär kjwör ba öng uunkong kong guing.

21 E wopro ga Abraham parkaga wojeno sök ba ñk, kjing erä. Wotjlik sök jlökoyo ga «¿Tja pak shäryē to shäng li kjimtara Jehovärē beno pjlú lēpde?» le.

22 Ga ba öng di iono pjir ga ne ioklo kjwo shōyǎör tjwlō ara shira domer lirē kjwara, ga twara kjoglo li kong, kong orkwo ioklo kjwo shōyǎör kēsēs tjwlō ara twara ba kong kjwo pjök bako,

23 ga tjlē ba kong ga «¿Pja data ë? ¿Bop data ushko, shto tjokde? ¿Tjawa pē eshko ga buere?»

24 «Tja data Betuel. E data Najor, mekē Milca.

25 Borwa ushko ga shto tjok. Pjāy pē eshko ga pjlúe. Bop öng kjwe iē wlo ga tjawa kjlo sho tjok bakoe» le ba kong eni.

26 Eshko ga parkaga li wloktong sök kjöpgwo go, ga Jehová poshrēra.

27 Tjlē ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja tjwlō kēsbange. Pja wotjlik pjlú ba kong, ga kjimtēp ara. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong ba pjeyoga löng lishko» le.

28 Eshko ga Rebeca jek zron jong ba mekē ushko, ga llēye shäryono dö li rotara uunkong kong eshko.

29-30 Ba sing shäng kjlara ko Labán. Ba dor li ne ioklo, orkwo ioklo lok li ñna, ga domer li tjlēno sorē li roy kura. Jekdo eshko ga jek öötong shäng di bäng

shäryak jong lishko, Abraham parkaga li wlokjre wlo. Öötong shäng eshko ga İya ga domer li shäng di bäng li zlong, ba öng tjok ga

³¹ tjlē ba kong ga «Pjāy tegö. Pjāy kjimtara Jehovárē. Pjāy ber löng kjoko llēme. U wlēnor bomi kong tjän. Bop öng kjwe shto wlēnor bakoe» le.

³² Kuya ga jek ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga Labán tjlē ba parkagaga kong ga «Llēbo lok öng kjing go kjwe döziā. Sēzi bakoe. Domerga kjwe kong di tek sözi, dre shkwē e go wlo» le. Lara sorē ga shäryara eni.

³³ Domerga li kong dli twara tjeng pjirshko ga Abraham parkaga tjlē ga «Tja iē llēm, llēye lēr woydē li loror pjir guing» le.

Kuya Labándē ga tjlē ba kong ga «Llēye lēp woydē li lozong» le.

³⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja Abraham parkaga.

³⁵ Bor kägäyo, e kjimte Jehovárē ara. Iara beno sök llēbo ara. Kong öng ushko so, söglā, dbur sho shöylör, dbur sho pjlublún, parkagaga tjwlēk löng pjir wleniyo, öng jēkklo sok kēsēs, öng so kwomgla kjoyo dre töshko, e twara ba kong ara.

³⁶ Ga ba boy Sara tjlablashko ga kong wa twara kjlara domer ba tjok. Ga ba llēbo tjeng kēs li twara beno ba wa li kong pjir tjän.

³⁷ Kjpübāshko ga bor kägäyo tjlē bor kong ga «Woydēr ga tjlokwo los bor kong jlökoyo. Bor wa Isaac, e ichēp orkwosmok walē Canaán so tjok llēme.

³⁸ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlēp kjlara, bor pjeyoga wapga tjrēko» le.

39 »Kur ga tja tjlë ba kong ga “¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër?”

40 »“Tja jëktong shäng Jehová bokshto ñyado. Ga ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte äär eshko ga pjlu wlo, pja kjimte kjoglo bor pjeyo wleniyo wlëk kjlara wlo.

41 Eshko ga kjoglo li iche woydë bor pjeyogarë llëm wleni ga pja dëktong tjlökwolëp shäng li go” le bor kong.

42 »Eni ga eerishko ga tja shrono sök di bäng shäryak jong kjok ëreshkoshko ga tja syöshtono Jehová kong. Tja tjlë ga “Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja kjimtos, llëbo shäryër shäng ëre ber pjlu wlo.

43-44 Tja sök di bäng ëre zlong wopro ga ‘Tja kong di shis sira, iër wlo’ lër kjogloga tjwe löng di kjrë li kong. Eshko ga woydër ga kjoglo kjrorop bor kägäyo wa kong li tjlë bor kong ga ‘Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe’ le bor kong” loror Jehová kong eni.

45 »Tja syöshtë sök obi wopro ga ñn ga Rebeca tek shäng ba di bapkwö söya jong ba dbopdo. Di kjrara pjir ga tja tjlë ba kong ga “Tja sës di sira, iër wlo” lër.

46 »Kuya ga ba di bapkwö lona töshko, ga tjlë bor kong ga “Iozong, Tjlapga. Bop öng kjwe ëmdë ga kong di twër bakoe” le. Ga tja di iono, ga di twara bor öng kong bakoe.

47 »E irgo ga tja tjlë ba kong ga “¿Pja data ë?”

»“Tja data Betuel. E data Najor, mekö Milca” le bor kong.

»Eshko ga ne ioklo ioror pjang ba ne go, ga orkwo ioklo ioror lok ba orkwo go.

⁴⁸ Eshko ga tja wloktong sök kjöpgwo go, Jehovahá poshrëror. Tja tjlë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja wopjlú bop tjok. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong bor kägäyo pjeyoga löng lishko» lër.

⁴⁹ »Era eni ga pjäy wotjlík pjlú bor kägäyo kong, ga kjimtëmi woydé wleni ga lozĩ bor kong eni. Llëm ga lozĩ bor kong eni bakoe. E go ga llëye shäryër li miydër pjlúe» le.

⁵⁰ Kuya lok ga Labán, Betuel, e tjlë lok ba kong ga «Llëbo ère laga Jehovahárë. «Llëme» lërwa ga äe.

⁵¹ İzong. Kjoglo shäng kjwe. Sözung. Pjäy nomo. Orkwosmok bop kägäyo wa li tjok ga pjlú, lara Jehovahárë sorë li eni» le.

⁵² Kuya Abraham parkagarë ga kjök tonon, kjujono bokdo kjlay klung go, Jehovahá boksho.

⁵³ E irgo ga llëbo shira oblë oblë, dbur sho shöylör, dbur sho pjlublún, shwong bakoe. Ga twara Rebeca kong. Ga ba sing, ba mekë, e sëna llëbo tjwlö ara bakoe.

⁵⁴ E irgo ga iono ba parkagaga tjok, ga pono löng eshko. Wëshko ga kojono, ga parkaga li tjlë ga «¿Tja to iröng bor kägäyo shwoy ga buere?»

⁵⁵ Kuya Rebeca pjeyogarë ga tjlë lok ba kong ga «Woydërwa ga kjoglo kjwe ber sök borwa tjok sondë pjök dik obi. E irgo ga jek bop tjok ga pjlúe» le ba sing, ba mekë eni.

⁵⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja shami shäng kjër ame. Tja kuzong. Tja kjimtara Jehovahárë, ga llëbo

shäryer shäng ère beno pjlúe. Eni ga tja to woydë iröng bor kägäyo shwoy» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjoglo rokëy, wotjlik sorë kjakrokëy ba kong wlo» le.

⁵⁸ Eni ga rokara lok tek ba shwoy, ga tjlë lok ba kong ga «¿Pja jek woydë domer ère tjokde?»

«Ëng. Tja jeke» le.

⁵⁹ Eni ga ichara ba pjeyogarë to domerga li tjok, ba daga ichara jek ba tjok bakoe.

⁶⁰ Ga tjlëno lok beno pjlú ba kong. Tjlë ga «Rebeca, woydërwa ga bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär träk llëme. Woydërwa ga ba moskwoga, e zäya pjire» le.

⁶¹ Rebeca, ba parkaga walëga, e opyono jem löng öng jëkklo sok kësks li kjing go. Ga to jek Abraham parkaga irgo.

⁶² E wopro ga Isaac jek öör shäng di bäng ko «Sbö, Bor Ìga» jong lishko, ga shrono sök iröng Néguev kjokyo, ba u jong lishko.

⁶³ Dbar kjwara kjok sëng ga opshino jek shäng woshtë. Ga ìya ga öng jëkklo sok kësks tek tjeng.

⁶⁴ Rebeca ëmdë ga omño bakoe. Isaac ìya ga oplono ba öng kjing go dwayo,

⁶⁵ ga tjlë parkaga li kong ga «¿Domer tek shäng kjloy dwayo bek bi shwo lëkong kjwe èro?»

«Kjwe bor kägäyo» le ba kong. Eni ga bokkwo kjinyoklo kjrara kara, ga ba bokkwo kjinyara.

⁶⁶ Eshko ga llëye shäryono dö li lara parkaga lirë Isaac kong pjire.

⁶⁷ E irgo ga Rebeca söra Isaacdë jek ba mekë Sara u beno jong li roy, ga orkwosmono ba tjok. Rebeca woydara Isaacdë ara. Eni ga ba mekë wolono ëmdë ga beno wopjlúe.

25

Abraham wapga Cetura tjok

¹ E irgo ga Abraham orkwosmono jek obi, Cetura tjok.

² Wapga tjeng domerga ba tjok ko Zimrán, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súaj.

³ Jocsán, e wapga tjeng domerga ko Sabá, Dedán. Dedán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyoga kjringsho mya, Asur tjëyo, Letús tjëyo, Leum tjëyo.

⁴ Madián, e wapga tjeng domerga ko Efá, Éfer, Janoc, Abidá, Eldá. Ère Cetura tjëyoga uunkong.

⁵⁻⁶ Pjłara ga Abraham tjlë ga «Tja wolonoshko ga bor llëbo tjeng kës li iër ber Isaac kong» le. Ba boyga oblë li wapga sëna Abrahamdë llëbo sira sira, ga ichara to Isaac shwoy dwayo, jek öötong löng kjok shto oblë, dlo wen tëm shwo lëkong.

Abraham wolonoe

⁷ Abraham lu ñno sak dbäw kjingsho sak kjäk kjingsho shkëng (175).

⁸ Tjlablashko ga wolonoe.

⁹ Eshko ga iara ba wapga Isaac, Ismaeldë beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo li roshko. E ber buk Efrón kjokyo, Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Efrón, e data Zojar. Zojar, e Het tjëyo.

¹⁰ Kjok, e tjwlëna Abrahamdë Het tjëyoga kong. Eshko ga Abraham doyo iara beno buk ba boy Sara zlong.

¹¹ E irgo ga Isaac kjimtara Sbörë ara. E beno sök di bäng ko «Sbö, Bor Ĩga» jong lishko.

Ismael wapga

12-13 Ismael, e Abraham wa, Sara parkaga tjwłĕk shäng pjir wleniyo Egipto so ko Agar'li tjok. Ismael, e wa buk domer bäm ĩyo ko Nebayot. E irgo tek eni, Cedar, Adbel, Mibsán,

14 Mismá, Dumá, Masá,

15 Hadar, Temá, Jetur, Nafis, Cedema.

16 Ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) ĩi kowara eni. Kjłara kjłara beno lõng ba tjĕyoga tek beno ba irgo ĩi kägäyo, ga beno lõng ba kjok baĭya lishko. Kjok kjrina kjrina ĩi kowaraba beno ba sogo ĩi ko go. Ba tjĕyo kjrina kjrina ĩi kowaraba beno eni bakoe.

17 Ismael lu ĩno öötong sak dbäw kjingsho sak mya kjingsho kjäkshko (137) ga wolonoe.

18 Ba tjĕyo tek beno ba irgo ĩi beno lõng kjok buk Javilá kjokyo, Sur kjokyo, e tjrĕko. Kjok, e ber buk Egipto kjokyo gomyo, irbo jek jong äär Asiria kjokyo ĩi sor go. Wotĭlıno lok ĕngkjwĕ kjĭshko ga beno lõng Abraham wapga tjok ĩlĕm, beno lõng eshko dboye.

Rebeca wapga tjeng do pjök

19 Ĕre Abraham wa Isaac, e to tek jong sorĕ, e lanyo.

20 Isaac lu pjloglo sak pkĕngshko (40) ga orkwos-mono Rebeca tjok. Rebeca, e Betuel wa, Labán, e ba sing. Epga, e arameoga lõng Padán Aram kjokyo.

21 Rebeca, e kjriong kjĭshko ga Isaac syöshtono Jehová kong ba kjĭshko. Kuya Jehovářĕ ga shäryara eni, ga Rebeca beno shäng kjłaraso ĩlĕme.

22 Miydara ga wapga tjeng do pjök. Gueniyo epga ëngkjwë tjeng ba bö roy. E kjïshko ga tjëlë Jehová kong ga «Ëre owa. ¿Tja oto eniro?» le.

23 Kuya ga tjëlë ba kong ga

«Pja bö roshko chida tjeng do pjök.

Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyoga kjrings
pjök.

Eeri jek lëkong ga ëngkjwë lok ëng tjok ara.

Tjëyo kjrina dbo ara, oblë li kjinmo.

Ga bäm ïyo li ichaga ber ba lëngdë» le.

24 Eni ga dbaryo öötong ga Rebeca wapga tjeng kjlö.

25 Buk bäm go li poglo srëzrën, poglo zok do jïkong, ga koiara Esaú.*

26 Buk ba irgo li, ba shjiy li kjuktu shara ba orkwo go kjïshko ga koiara Jacob.† Eshko ga Isaac lu pjloglo sak tjer (60).

Esaú wa këguëyo shtoyo li soynena ba lëng kong

27 Kjwozirga li kunoe. Öötong këskës ga Esaú, e domer pjö gloroy so, wlo owa llëme. Jacob, era domer wlëp, ushko so.

28 Isaac sjëng kjloshko so uë äe. Ga äya kjloshko so zröya Esaürë, söya ba kong ara kjïshko ga Esaú woyde ba datarë ara, Jacob kjinmo. Gueniyo Rebecara wotjlik eni llëme. Jacob woydayde.

29 Pjlara ga Jacob shäng dli lik wopro ga Esaú tjwe shäng pjö gloroy dwayo pjli ara.

* 25:25 Hebreo tjlökwö **Esaú**, e **poglo zok ara** loklo. † 25:26 Hebreo tjlökwö **Jacob**, e **kjuktu shaga** loklo.

³⁰ Ga tjlē ga «Tja pjli ara anmoyō. Bop dli dyor srēzrēn kjwe twos bor kong sira» le. (E kjīshko ga kowēba Edom.)‡

³¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja bi data wa domer bām īyo. Llēye twe bop kong e kjīshko li, e iēp ber bor kong, dli ēre āska, llēm ga twēr bop kong llēme» le.

³² Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja wolonto pjlrē. Llēye twe bi datarē bor kong li tjwlō bor kong eni tjok ga llēno llēme» le.

³³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Ļos bor kong jlōkoyo eni tjok» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «jōō» le. Ga beno eni.

³⁴ Era ga pjlung shosho suk pjir twara Esau kong, shtagwo lik jong dyor li tjok. Uara, iara pjir ga kojono, ga toe. Ga llēye twe ba datarē ba kong li woyotjlīna ame.

26

Isaac to jek Guerar kjokyo

¹ Abraham sōk sē obishko ga pjli shrono arae. Ga Isaac dbaryoshko ga pjli shrono jek kjok eshko, e kjoyo obi. E kjīshko ga Isaac to jek Guerar kjokyo, filisteo pjlujo Abimélec sōkshko.

² Eshko ga Jehová weno shäng ba kong, ga tjlē ga «Pja jek Egipto kjokyo llēme. Pja ber sōk kjone lēr bop kong lishko ga pja ber sōk ey.

³ Pja ber sōk kjok ēreshko dbar kjwōbö. Kjok ēre twēr ber bop kong, bop tjēyo tek ber bop irgo li kong kuzong ga tja ber shäng bop tjok, pja kjimtēr

‡ 25:30 Hebreo tjlōkwo **Edom**, e **srēzrēn** loklo.

bakoe. Tjłökwo loror bop data Abraham kong jlökoyo li shäryër ber eni.

⁴⁻⁵ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni. Ga kjok ère twër ber ba kong uunkong. Ba kjışhko ga tjëyo kjrina kjrina kjok kjwang jïkong li kjimtër. Tja beno wopjlu Abraham tjok. Tja bangkjrara. Tja tjłökwo kjrara. Bor kjok llgwekklo kolara. E kjışhko ga tjłökwo loror ba kong jlökoyo li shäryër pjir eni» le.

⁶ Eni ga Isaac beno sök Guerar kjokyo

⁷ ba boy Rebeca tjok. Rebeca wolësowa kjışhko ga Isaac wotjlik ga «Tja zrökoba ba kjışhko» le. Kjakroke lok ba kong Rebeca kjışhkosho ga tjłë ba kong ga «Kjwe bor dor» le.

⁸ Ga beno sök kjok eshko dbar kop ara.

Pjlara ga İya Abimélecdë ba u bäng bäng dwayo ga Isaac bë shäng Rebeca shrök.

⁹ Eni ga Isaac rokara ba shwoy, ga tjłë ba kong ga «İMiydoror pjlú ga kjwe bop boy! İKjwe bop dor lorop ega?»

«Tja zrökoba ba kjışhko loror. Loror eni e kjışhko» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjłë ba kong ga «İKjwe shäryëp borwa kong ega? Bor nopga kjok ère so pono bop boy kjwe tjok kjwe ga tjawa iorop beno uunkong llëbo owashko» le.

¹¹ Eni ga tjłë ba nopga kong ga «Domer ère barwaga èrë, ba boy barwaga èrë ga e zrökko» le.

¹² Lu e go ga Isaac dwla dgoni kjok eshko, ga bo kjrara tira llëm, kjimtara Jehoväre kësbang kjışhko.

¹³ E irgo ga beno sök dbur ara, llëbo träk llëm bakoe.

14 Kong öng ushko so twara kjlaraso llëm, söglä tira llëm, domerga parkaga kjlaraso llëm bakoe. Eshko ga ba llëbo'li kjishko ga filisteoga wotjlino ba kong owa.

15 Eni ga ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë tjeng li, e dlina filisteogarë uunkong klung sho go.

16 Eni ga Abimélec tjlë Isaac kong ga «Pja opshis jüshko dwayo. Pja tjwlõ ara, borwa kjinmo an-moyõ» le.

17 Eni ga Isaac to jek Guerar sdamyo, ga beno sök eshko.

18 Ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë eshko, gueniyo wolono irgo ga dlina filisteogarë uunkong. Eni ga di bäng li shäryara Isaacdë jek obi, ga uunkong li koiara, koiara ba datarë dënashko sorë li eni.

19 Pjlara ga Isaac parkagaga löng klung kë, di bäng shärye wlo. Eshko ga di bokkwo wlëna kjrina.

20 Gueniyo eshko ga öng dagaga Guerar so löng kjlöbö. Ga ëngkjwono Isaac öng dagaga tjok, tjlë ba kong ga «Di ëre borwatoy» le. E kjishko ga di bäng li, e kowara Isaacdë «Ëngkjwozlong» di bäng, ëngkjwono lok eshko kjishko.

21 E irgo ga Isaac parkagaga di bäng shäryono jek kjwara obi, e goyo ga jek ëngkjwono lok obi. E kjishko ga di bäng li, e kowara Isaacdë «Shji lirkë Ëng Kong» di bäng.

22 Isaac to pjola eshko dwayo ga di bäng shäryara kjwara obi. Ëngkjwono ba di bäng li kjishko ame kuzong ga kowara beno «Shji Döktong» di bäng. Ga

tjlë ga «Shji kjimtara Jehovárë, shji kong kjok twara ara, shji wapga shdär kjok ëre kjing go pjlú wlo» le.

²³ Eshko ga Isaac to jek Berseba kjokyo.

²⁴ E shkëyo ga Jehovah weno shäng ba kong, ga tjlä ga «Tja bop data Abraham Sbö. Llëye bangkjrëp llëme. Tja shäng bop tjok. Bor parkaga Abraham kjishko ga pja kjimtër, bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme» le.

²⁵ Eshko ga akkwo tona dlwü eng kjing go kjókshko, Jehovah poshrëkklo. Ga syöshtono Jehovah kong bakoe. Ga ba u shäryak öng kwota go li iara jong eshko, ga ba parkagaga di bäng shäryono kjwara. Ga beno löng eshko.

Isaac, Abimélec, e tjlökwö lono eng kong jlökoyo

²⁶ Dbar kjwara ga Abimélec jek Guerar kjokyo dwayo, lan Isaac tjok wlo. Yorkaga ba kjimtaga ko Ajuzat, ga engkjwaga kägäyo ko Ficol bakoe.

²⁷ Öötong löng eshko ga Isaac tjlä ba kong ga «Tja woydoromi llëme. Tja ichoromi bomi kjokshko dwayo. ¿Eni ga pjäy tek löng bor ik llëno?»

²⁸ «Inorwa ga Jehovah shäng bop tjok. E kjishko ga woydërwa ga shji tjlä eng kong jlökoyo.

²⁹ Llëbo owa shäryororwa bop kong llëme. Tjawa jëktong pjlú bop tjok iyado. Pja brikshko ga pja ichororwa jek wopjlúe. Ga eeri ga pja kjimte Jehovárë shäng. E kjishko ga llëbo owa shäryororwa bop kong llëm kuzong ga los borwa kong jlökoyo ga tjawa kong llëbo owa shäryöp llëm bakoe» le.

³⁰ Kuya ga epga mana ië, ga sëna ara. Epga iono lok tira llëme.

³¹ Wēshko kjok shröngto ga tjlēno ëng kong jlōkoyo irgo ga jek brik löng kjwlēshko ga Isaac tjlē ba kong lok ga «Pjāy nome» le.

Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Shji ëng ĩkdo» le ba kong, epenga dö wleni.

Ga «Jölä» le ba kong.

³² E dbaryo ga Isaac parkagaga tjwe löng roy söga, tjlē ba kong ga «Klung kërwa löng li, e diyo wlēnorwae» le ba kong.

³³ Di häng, e kowara Isaacdē beno Seba. E kjīshko ga kjok ber buk eshko li ko Berseba obi.

³⁴ Esau lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono walē ko Judit tjok. Ba data ko Beerí. Orkwosmono Basemat tjok bakoe. Ba data ko Elón. Beerí, Elón, e Het tjëyoga.

³⁵ Gueniyo Isaac, Rebeca, e beno löng wotjlīk ara walēga do pjök li kjīshko.

27

Isaac tjlōkwo lono beno pjlú Jacob kong

¹ Isaac öötong tjlablashko ga beno sök kjok ĩgö ame. Pjlara ga ba wa këguëyo rokara, ga tjlē ba kong ga «Esaú.»

«¿Llē?, data» le ba kong.

² Tjlē ga «Miydëp pjlú ga tja tjlabla tjän, tja wolon döröe.

³ E kjīshko ga bop sböng kjros, bop könkowo tjok, ga pja nom wlorkë pjö gloroy, äya kjlōshko so uako wleniyo zröp kjlara.

⁴ Zröröp ga sho shäryëp bor kong yötso, woydër sorë li eni. Ga söp bor kong, uër wlo. Eshko ga

tja wolontë llëm obishko ga tjlökwo lër ber pjlú bop kong» le.

⁵ Gueniyo Isaac tjlë sök Esaú kong li kura Rebecarë. E kjïshko ga Esaú to pjö gloroy wlorkë äya kjloshko so uako wleniyo zrök ba data kong wopro ga

⁶ Rebeca tjlë ba wa iröng li kong ga «Jacob, tja kuzong. Bop data kuror sök tjlë bop shjiy kong ga

⁷ “Äya kjloshko so uako wleniyo zröp kjlara, ga lip bor kong yötso, uër wlo. Eshko ga tja wolontë llëm obishko ga tjlökwo lër ber pjlú bop kong Jehovahá bokshto” le.

⁸ E kjïshko ga llëye lër bop kong li kus yötso.

⁹ Pja nom öng kjëryo roy, ga tja kong shwling ushko so owa llëm wleniyo tek söp do pjök. Woyde bop datarë sorë ga shäryër ba kong eni.

¹⁰ E irgo ga söga pjarë om go, ue wlo. Eni ga wolontë llëm obishko ga tjlökwo le ber pjlú bop kong» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor shjiy, e poglo zok ara, tja eni llëme.

¹² Tja porwara bor datarë wleni ga miyde ga tja le. Eni ga e ioror beno tjwlö llëm wleni le. Eshko ga tjlökwo le ber pjlú bor kong wlo li, e le ber owa shara» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡Tja kuzong! Tjlökwo le ber owa bop kong li, e ber bor kong dey. Llëye lër bop kong li shäryozong. Shwling ushko so li tek sözong» le.

¹⁴ Kuya ga öör öng li kjrë, ga söra jek ba mekë kong. E irgo ga lira, shäryara beno uak owa llëm, woydara Isaacdë sorë li eni.

15 Esaú shwong jnek tjeng, e shira, ga Jacob doyara e go.

16 E irgo ga poglo zok llëm kjĩshko ga ba orkwo popgara öng li kwota go, ba kjwlingdo bakoe.

17 Öng sho shäryara owa llëm li twara ba kong, pjlung shosho sura, twara ba kong bakoe.

18 Eni ga Jacob opzrëno jek ba data bukshko, ga tjlë ga ba kong ga «Miga data.»

«Kjobe. ¿Pja bor wa kjone dey?»

19 «Tja Esaú, bop wa këguëyo. Llëye lorop bor kong li shäryoror pjire. Pja kojös sira, pja sirkes sök töshko. Sjëng zröror, shäryoror ëre uozong. Ga tjlökwo lëp ber pjlú bor kong» le ba kong.

20 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Wlënop maling sorë?»

«Bop Sbö Jehová, tja kjimtara ba wlëk malinge» le ba kong.

21 Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja tek nogo sit, pja porwër wlo, pja bor wa Esaúre miydër wlo» le.

22 Kuya ga tek shrono shäng ba data zlong. Eshko ga poglo kura ba datarë, ga tjlë ba kong ga «Bop tjlë li Jacob i, gueniyo bop orkwo lira Esaú i» le.

23 Eni ga ba orkwo li zok ara Esaú i kjoyo kjĩshko ga e ë to miydara ba datarë llëme. Gueniyo llëbo ber pjlú ba kong laydeshko ga

24 tjlë ba kong jek obi ga «¿Jlökoyo ga pja bor wa Esaúre?»

«Ëng. Tja Esaú» le Jacobdë.

25 Eni ga ba data tjlë ba kong ga «Dli shäryorop bor kong li tek sös bor kong uër wlo. Eshko ga

tjlõkwo lër ber pjlú bop kong» le. Kuya ga sëna, ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba kong bakoe.

Uara, iara pjir ga

²⁶ tjlë ba wa kong ga «Pja tek bor zlong. Tja lõ shizong»* le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng ba zlong ga shwong lõ shira ba datarë. Eshko ga Isaac tjlëno beno pjlú ba kong. Tjlë ga

«Bor wa, e poglo lõ klung kjimtara Jehovärë li kjoyoe.

²⁸ Pja kjimte Sbörë,

tjong borya ter kjok dogo dwayo,

bop dwla llë dgorop li wen pjlú, owa llëm wlo.

²⁹ Pja parkaga ber ara,

ga tjëyoga oblë oblë kjök tok bop bokshto.

Bop pjeyoga pjlollgwegaga ber pjarë,

ga kjök tok bop bokshto bakoe.

Ëye wotjlík owa bop kong ga Sbö wotjlík owa ba kong bebi.

Ëye wotjlík pjlú bop kong ga Sbö wotjlík pjlú ba kong bebi bakoe» le.

³⁰ Lara eni pjir ga Jacob opshik jek shäng kjwlë ba data sökshko ga Esau tek tjwe shäng pjö gloroy dwayo,

³¹ ga sjëng kjlõshko so zrõno li shäryara uak owa llëm bakoe. E irgo ga söra ba data kong, ga tjlë ba kong ga «Data, pja kojõs sira. Sjëng kjlõshko so zrõror ëre uozong. Ga tjlõkwo los ber pjlú bor kong» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja ë?»

* **27:26** Eshko dbaryo ga shäryëba eni. Ba pjeyo kjishko ga lõ shira miga loklo wleni, tja toe loklo wleni bakoe.

«Tja Esaú, bop wa këguëyo» le ba kong.

³³ Kuya ga beno sök sëya llëme. Tjlë ga pjë llëme. Tjlë ga «¿Eni ga ëye sjëng kjloshko so söno shäryak owa llëme? Uoror bäm go pja tjwayde llëm obishko yë. Ga tjlökwo lër ber pjlú bop kong loror li loror ba kong tjän. Llëye loror li beno ba kong» le.

³⁴ Kuya ga slatong jlökoyo, iir goshko. Tjlë ga «¡Data! ¡Tjlökwo los ber pjlú bor kong bakoe!» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop lëng öör shäng, ga tja jyäpgwarae. Tjlökwo lër ber pjlú bop kong loror li sörae» le.

³⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Koiak Jacob† e kjïshko. Tja lüyotkara kjwe tjok ga pjloglo pjök. Bor shto, tja ba shjiy këguëyo, e döra bor shjiryo. Ère, tjlökwo le datagarë ber pjlú ba wapga domerga bäm ï wleniyo kong li, e söra bakoe. Data, ¿tjlökwo lëp pjlú jnenop beno bor kong oblë llëmde?»

³⁷ «Llëme. E ioror beno sök bop ichaga tjän. Ba pjeyoga uunkong ioror beno ba parkaga. Ba dwla dgara li wen träk llëme loror ba kong. ¿Era pja kjwër llong?»

³⁸ «¿Eni li tjlökwo lëp ber pjlú bor kong obi ga äre? Tjlökwo los ber pjlú bor kong bakoe» le. Ga slatong jek obi.

³⁹ Eni ga ba data tjlë ga
«Klung pjlú wleniyo, tjong borya lonshko ga
pja ber sök pjolae.

⁴⁰ Bop dröng li go ga pja opwlikë.
Pja ber shäng bop lëng parkaga,
gueniyo pja dbokjronoshko ga

† 27:36 Hebreo tjlökwo **Jacob**, e so tjlökwo **jyã**pgwaga kjoyoe.

pja där» le.

Jacob Esaú töywë

⁴¹ Jekdo eshko ga Esaú beno iirkë ara ba lëng kong, tjlökwo lara ba datarë ber pjlú ba kong li kjïshko. Ga wotjlik ga «Bor data dbar beno sira döe. Wolono irgo ga bor lëng zrör kjluwe» le.

⁴² Wotjlik sök sorë li miydara Rebecarëshko ga Jacob rokara, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop shjiy, pja zröya woydë. Llëbo shäryorop, e tjwlo shiya woydë bop kong le.

⁴³ E kjïshko ga tja kuzong. Pja poshäryozong. Pja tökzong jekdo Jarán kjokyo, bor sing Labán ushko.

⁴⁴ Pja ber sök dbar kop ara eshko, bop shjiy iir li jeno guing,

⁴⁵ llëye shäryorop li woyojera guing. Eshko ga roy ichër jek bop kong, pja tek iröng wlo. Woydër ga pjäy ëng zrök llëme. Tja bor wapga do pjök jer dbar kjwaraso ga äe» le.

⁴⁶ E irgo ga Rebeca tjlë ba lanma kong ga «Tja sök së woydë kjër ame. Tja kwlera Esaú boyga Het tjëyoga li tjok. Jacob äär orkwosmok Het tjëyoga jÿshko so tjok wleni ga rokër ga tja wolon dey» le.

28

¹ Eshko ga Jacob rokara Isaacdë ba shwoy, ga tjlëno beno pjlú ba kong. Tjlë ga «Pja orkwosmok walë Canaán so tjok llëme.

² Pja nom Padán Aram kjokyo, bop kjokë Betuel ushko. Pja orkwosmok bop kégue Labán wapga tjok kjlara.

³ Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Woydër ga pja kjimte. Pja kong bop tjëyo tek ber

bop irgo li ie ber shdär träk llëm, ie ber löng tjëyoga oblä oblä bakoe.

⁴ Woydër ga tjlökwo lara Abraham kong jlökoyo li ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bako, eeri ga kjok shji löngshko ëre ber bomi kong wlo» le.

⁵ Jacob ichara jek Padán Aram kjokyo eni, ga to jongya Labán ushko. Labán, e Betuel wa, Rebeca sing bakoe. Betuel, e arameo. Rebeca, e Jacob, Esaú mekë.

Esaú orkwosmono jek obi

⁶ Miydara Esaúrë ga ba data tjlëno beno pjlu Jacob kong, ga ichara to Padán Aram kjokyo orkwosmok eshko wlo. Eshko ga Jacob ichara orkwosmok walë Canaán so tjok llëme.

⁷ Ba data, ba mekë tjlökwo kolara Jacobdë, ga to jek Padán Aram kjokyo.

⁸ Miydara Esaúrë ga ba boyga Canaán so woyde ba datarë llëme.

⁹ E kjishko ga öör shäng Ismael ik, e Abraham wa. Eshko ga walë shäng kjlara ko Majalat. Majalat, e Nebayot dor, Ismael wa, Abraham tjër. Ga Esaú orkwosmono ba tjok. Boyga mya li beno löng ba tjok eni.

Jacob yoïno buk Betel kjokyo

¹⁰ Jacob opshino jek Berseba kjokyo dwayo jek shäng Jarán kjokyo le. (Jarán kjokyo, e ko Padán Aram bakoe.)

¹¹ Jek irbo wenzong ga öötong kjok sënge. E kjishko ga shto wlëno pë eshko wlo le. Eni ga ak kjrara kjwara, iara ba kä ioklo, ga opbuno buk töshko eshko.

12 E irgo ga pë ga yoïno pjlara. Īna ga tyoklo jem jong kjlara klung kjing go dwayo äär jong kjok dogo. E goshko Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng e go.

13 Ga Jehová kojono shäng eshko, ga tjlë ba kong ga «Tja Jehová, bop kjokë Abraham Sbö, bop data Isaac Sbö bakoe. Kjok pja bukshko ëre twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe.

14 Epga shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni. Epga äär löng kjok sorshko, pjribrie. Bomi kjïshko ga nopga löng kjok ëre kjing go kjimtër uunkong.

15 Tja shäng bop tjok. Pja jek kjone pogo ga pja dër, ga pja sör tjwe iröng, kjok ëreshko obi. Pja rayër llëm, llëye loror bop kong jlökoyo li shäryoror bop kong pjir guing» le.

16 Jacob wollenoshko ga wotjlïk ga «Jlökoyo ga Jehová shäng kjok ëreshko, gueniyo miydoror llëme» le.

17 E kjïshko ga kjok bangkjrara ara. Wotjlïk ga «Kjok ëreshko iak beno buk dboy Sbö kong. Ba u jong jïshko. Kjok ëre iak beno buk ba u bäng wleni» le.

18 Wëshko kjok shröngto ga Jacob kojono. Ba ak kä ioklo li kjrara, poyona, iara beno jong kojong, ber ba yoïno li jyäglö wlo. E kjing go kjyo tyara sira, ber jong dboy Sbö kong wlo, ga iara beno Sbö kong eni.

19 Dënashko ga kjok eshko li ko Luz,* gueniyo kjlopswara, iara Jacobdë beno ko Betel.†

* 28:19 Hebreo tjlökwo **Luz**, e **argashko** loklo. † 28:19 Hebreo tjlökwo **Betel**, e **Sbö u** loklo.

20 Eshko ga Jacob tjlökwo lono Sbö kong jlökoyo, tjlë ga «Sbö, woydër ga tja kjimtëp, tja jëk shäryër shäng ère wopro ga pja ber shäng bor tjok, tja kong dli twëp, tja kong shwong twëp pjung wlo,

21 tja söp tjwe iröng obi bor data ushko pjlué. Tja kjimtëp eni wleni ga Jehová, pja bor Sbö jlökoyo.

22 Ak kojonor jong ère ber jong bop u. Ga llëye twëp bor kong dö li shtër äär ba sakyó (10) go, ba sakyó (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le.

29

Jacob äär shäng Labán ushko

1 Jacob to jek shäng jëk ï, öötong shäng kjok dlo wen tëm shwo lëkong.

2 Eshko ga ïya këm jüni ga kjok tjrëko di bäng shäryak jong kjwara. Öng ushko so löng woshtë ba zlong kjrिंगgwo mya, di ië eshko ä kjishko. Ak buk kjwara kësbang ba kjing go, di bäng li kjingoklo.

3 Öng li ëng töng uunkong di bäng shäryak jong lishko ga ak kje öng dagagarë guing, di shiya ba kong wlo. Sëya lok pjir ga di bäng kjingue jek iröng obi.

4 Eni ga Jacob tjlë öng dagaga löng li kong ga «¿Pjây kjone so?»

«Tjawa Jarán so» le ba kong.

5 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Labán miydëmire? E Najor tjër.»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

6 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Sök yonde?»

«Ëng, sök yone. Ìzong. Ba wa Raquel kjwe tek shäng ba öng ushko so tjok» le lok ba kong.

⁷ Kuya ga tjlě ba kong ga «Kjok dba obi, dlo pjang obi. Öng bängzazlong dloyo äätě llēm obi. ¿Kong di twěmi, sömi kjlo sho uě obi wlo llēm ega?»

⁸ «Shäryērwa eni ga ä, öng dagaga tōno uunkong, ak buk di bäng kjing go kjwe kjara pjir guing. Eshko ga öng kjwe sēnwa di ga pjlúe» le ba kong.

⁹ Löng lan ěng tjok wopro ga Raquel tjwe shäng ba data öng tjok, e ba öng daga kjĩshko.

¹⁰ Īya Jacobdē ga tjwe shäng ba data Labán öng tjok ga jekdo shäng di bäng zlong, ga ak li kjara, ga ba öng sēna di.

¹¹ E irgo ga Raquelō shira, * ga slatong tira llēme.

¹² Ga tjlě ba kong ga «Labán, e bor kégue. Ba dor Rebeca, e bor meké» le. E irgo ga Raquel opshino jek zron jong ba roy lě ba data kong ushko.

¹³ Jacob roy kuya Labándē ga opshino jek maling ba wlokrě. Öötong shäng ba shwoy ga popjlura, lō shira, ga söra jek ba ushko. Ga llēye shäryono ba tjok dö li lara Jacobdē ba kong pjire.

¹⁴ Kuya ga tjlě ba kong ga «Pja bor pjeyo jlōe» le.

Jacob parkono Labán kong, orkwosmok Raquel, Lea tjok wlo

Jacob beno sök Labán tjok mok kjlarashko ga

¹⁵ Labán tjlě ba kong ga «Pja bor pjeyo. Gueniyo pja parkē kjēr ga pja potjwlěn llēm ga äe. Woydēp ga pja potjwlěn kjōme ga los bor kong, miydēr wlo» le.

¹⁶ Labán wapga kjogloga tjeng do pjök, ba wa walē kēguēyo ko Lea, ba lěng ko Raquel.

* **29:11 Lō shik** lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

17 Lea bokkwo wolësowa† döe. Gueniyo Raquelda wolësowa anmoyõ do jĩkong.

18 Raquel woydara Jacobdë arae. E kjĩshko ga tjlë Labán kong ga «Tja parkë bop kong lu pjloglo kjäk (7), äska bop wa mite Raquel twëp bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

19 Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjłú wlo ga twër bop kong dey, domer oblë kongda llëme. Pja ber sök bor shwoy dey» le ba kong.

20 Eni ga Jacob parkono ba kong lu pjloglo kjäk (7), orkwosmok Raquel tjok wlo. Gueniyo Raquel woyde ara anmoyõ kuzong ga kuya ga dbar ba kong chira anmoyõ.

21 E irgo ga Jacob tjlë Labán kong ga «Tja parkono bop kong wlo li, e luyo öötonge. Bor boy twos bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

22 Eni ga Labán, ba pjeyoga eshko so mana uunkong, dli llë shäryara, ää bakoe.

23 Ga öötong kjok shkë go ga ba wa Lea söra, twara Jacob kong, ga Jacob pono ba tjok.

24 Eshko ga Lea parkaga shäng kjlara ko Zilpá, ga twara ba datarë ba kong, ber ba kjimtaga wlo.

25 Wëshko kjok shröngto ga miydara Jacobdë ga pono Lea tjok. Ga lāywara Labán kong, tjlë ba kong ga «¿Llëye shäryorop bor kongdo? Tja parkono bop kong, tja orkwosmok Raquel tjok wlo. ¿Tja jyāpgworop ega?»

26 «Tjawa jũshko so sgara löng wapga këguë orkwosmok bām go, e irgo ga ba lëng.

† 29:17 Hebreo tjlōkwo ère llë loklo miydëy pjłú anmoyõ llëme. E ä:ëso loklo, llëm ga **wolë**sowa loklo. Kjone dey miydëy yõtso llëme.

²⁷ E kjĩshko ga pja orkwosmono Lea tjok. Woydër ga dbar shrëy sondë kjwara. Pjir ga pja orkwosmok Raquel tjok bakoe. Gueniyo pja parkë bor kong äär jong 'lu pjloglo kjäk (7) obi ba äska» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölä» le. Ga orkwosmono sondëyo bäm li pjitongshko ga Raquel twara Labándë ba kong, ber ba boy wlo bakoe.

²⁹ Raquel kong parkaga twara ba datarë kjlara ko Bilhá, ber ba kjimtaga wlo.

³⁰ Eshko ga Jacob pono Raquel tjok bakoe. Ga woydara ara, Lea kjinmo. E irgo ga beno shäng parkë Labán kong 'lu pjloglo kjäk (7) obi.

Jacob wapga

³¹ İya Jehovárë ga Lea, e woyde Jacobdë llëm kuzong ga kong wapga twara. Gueniyo Raquelda beno shäng wapga drete.

³² Lea beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer ga tjlë ga «İna Jehovárë ga tja sök woydë ara. Era ëre go ga tja woyde bor lanmarë arae. E kjĩshko ga koiër Rubén» † le.

³³ Lea dbar kjwöböso ga shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Kura Jehovárë ga tja woydëba llëme. E kjĩshko ga tja kong wa twara domer kjlara obi. E kjĩshko ga koiër Simeón» § le.

³⁴ E irgo ga jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Era tja woyde bor lanmarë ara anmoyö, ba tjok ga tja wapga

† **29:32** Hebreo tjlökwo **Rubén**, e **wa ëre domer** loklo. Gueniyo e so **İna ga tja sök woydë ara** kjoyo bakoe. § **29:33** Hebreo tjlökwo **Simeón**, e **tja kuya** loklo.

tjeng domerga doglo mya kjĩshko. E kjĩshko ga koiër Leví»* le.

³⁵ Lea jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Ëre go ga Jehová poshrër. E kjĩshko ga koiër Judá»† le. E irgo ga beno wa ame.

30

¹ İya Raqueldë ga wapga Jacob tjok llëm kuzong ga Lea ymoyotkara ara. Ga tjlë ba lanma kong ga «Tja wapga woydë. Shäryëp sorë ga tja ber wapga tjok. Llëm ga tja wolon» le.

² Gueniyo kuya ga iirkono ara ba kong, ga tjlë ga «¿Eni li pja wotjlik ga tja Sbö lëpde? Pja wa llëm kjwe laga erë» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor parkaga Bilhá shäng ëre. Pja pos ba tjok. Eni ga wapga tjokshko ga epga ber löng bor wapga wleni. Eni ga tja wapga tjok lër wlo» le.

⁴ Eni ga Bilhá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok,

⁵ ga beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga

⁶ Raquel tjlë ga «Tja syö kura Sbörë. Tja llgwera, ga beno pjlú bor kong, ga tja kong wa twara kjlara domer. E kjĩshko ga koiër Dan»* le.

⁷ E irgo ga Bilhá beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok.

* **29:34** Hebreo tjlökwo *Leví*, e so *tja woyde* kjoyoe. † **29:35** Hebreo tjlökwo *Judá*, e *poshrëk* loklo. * **30:6** Hebreo tjlökwo *Dan*, e *llgwera, ga beno pjlú bor kong* loklo.

⁸ Eshko ga Raquel tjlē ga «Tja dbonino bor wi tjok ara, ga zanor. E kjīshko ga bor wa ère koiēr Neftalí»† le.

⁹ Miydara Learē ga wa ame kuzong ga ba parkaga Zilpá twara Jacob kong, ber ba boy oblē ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok,

¹⁰ ga beno shäng kjlaraso llēme. Wa buk kjlara domer ga

¹¹ Lea tjlē ga «Tja kong llēbo weno pjlú tjän. E kjīshko ga bor wa ère koiēr Gad»‡ le.

¹² E irgo ga Zilpá beno shäng kjlaraso llēm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok.

¹³ Eshko ga Lea tjlē ga «Tja woowa llēme. Ga walēga uunkong tjlē èng kong ga “Kjwe wopjlúe” le. E kjīshko ga bor wa ère koiēr Aser»§ le.

¹⁴ Dbar kjwara ga dwla dgara bo kjrozlong dbaryoshko ga Rubén jek kjloshko. Eshko ga kjor lok kjwöbö ko *mandrágora*.* Bo wlēna Rubéndē ga söra, twara ba mekē Lea kong. Īya Raqueldē ga tjlē Lea kong ga «Tja kjimtos sira. Tja kong bop kjor bo söra bop warē kjwe twos bor kong pjökde myare» le.

¹⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bor lanma dörop bor shjiryo. ¿Ga pja wotjlík ga llēbo shäryorop li beno bor kong pjlú lēpde? ¿Era kjor bo söra bor warē ère èmdē ga döp woydē bor shjiryo bakore?»

«Eni ga kjor bo kjwe äska, pjesit shkēyo ga pja pē Jacob tjok ga pjlúe» le ba kong.

† 30:8 Hebreo tjlökwo *Neftalí*, e *dbonik* loklo. ‡ 30:11 Hebreo

tjlökwo *Gad*, e *llēbo wen pjlú* loklo. § 30:13 Hebreo tjlökwo *Aser*,

e *wopjlú* loklo. * 30:14 Kjok eshko sopga kjong kjong wotjlíno ga

kjor ère bo, e uara walēga löng kjrong wleniyorē ga pono ba lanma tjok ga kjimte wa tjok le.

16 Kajok säng ga Jacob tek shäng iröng ba pakshko dwayo ga wlokrara Learë irbo. Tjlä ba kong ga «Eeri shkëyo ga pja pë bor tjok. Pja tjwlänor shäng pjir tjän, *mandrágora* bo söra bor warë bor kong li go» le. Eni ga e shkëyo ga Jacob pono ba tjok,

17 ga ba syö kura Sbörë kjishko ga beno shäng kjaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer. E tjok ga wapga tjeng domerga doglo shkäng (5) tjän.

18 Ga Lea tjlä ga «Tja potjwläna Sbörë, bor park-aga tworor bor lanma kong kjishko. E kjishko ga bor wa ëre koiër Isacar»† le.

19 E irgo ga Lea beno shäng kjaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok.

20 Ga tjlä ga «Tja kjimtara Sbörë. Tja sëna llëbo owa llëme. Tja wapga tjeng domerga doglo tjer (6) bor lanma tjok kuzong ga tja poshrëya ara. E kjishko ga bor wa ëre koiër Zabulón»‡ le.

21 E irgo ga Lea wa tjeng kjlara obi walë. E koiara Dina.

22 Gueniyo Sbö, Raquel woyotjlina bakoe. Ba syö kura, ga wa llëm li döra.

23 Ga Raquel wa buk kjlara domer ga tjlä ga «Tja lök ara wa llëm kjishko li döra Sbörë bor kong.

24 Woydër ga tja kong wa twe Jehovärë kjlara domer obi. E kjishko ga koiër José»§ le.

Jacob Labán jyãpgwono

25 Raquel wa José buk irgo ga Jacob tjlä Labán kong ga «Tja ichos to bor kjokshko iröng obi.

† 30:18 Hebreo tjläkwo *Isacar*, e *potjwläkklo* loklo. ‡ 30:20 Hebreo tjläkwo *Zabulón*, e *poshrëkklo* loklo. § 30:24 Hebreo tjläkwo *José*, e *dök* loklo. E *obi* loklo bakoe.

26 Bor boyga twos bor kong. Tja parkono bop kong ba kjĩshko tjän. Bor wapga twos bor kong bakoe. Tja ichos jek ba tjok. Tja parkono shäng bop kong sorë, e miydëp pjlú» le.

27 Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja ber sök borwa tjok obi. Miydoror bor llëbo miydoklo go ga tja kjim tara Jehovahë bop kjĩshko.

28 Pja dbur woydë kjöme li los bor kong, ga pja potjwlën bayo eni» le.

29 Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydëp pjlú ga tja parkono bop kong pjlú, bop öng doror owa llëme.

30 Dämär ga tja tjwayde llëm obishko ga pja llëbo ara llëme. Tja shäng bop tjok kjĩshko ga pja kjim tara Jehovahë, bop llëbo, e shdöktong träk llëme. Gueniyo eerishko ga tja parkë bor kong shara» le.

31 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Woydëp ga pja potjwlën kjöm?»

«Tja potjwlëp llëme. Llëye rokër bop kong li jlõ lorop wleni ga tja jek bop öng dë obi.

32 Eeri ga tja ichos jek shäng bop öng ushko so tjeng li tjrëko. Löng bayo tjok tjok, e kjër dboy. Bop öng wlëp ushko so kjlo sĩ wleniyo, e kjër dboy bakoe. Tja potjwlëp e go eröe. Öng bayo eni llëm wleniyo ber bop kong.

33 Eni bong kjönma ga pja tjwe shäng bor öng kjroror bor pak äska li ĩga ga pjlúe. Bor öng ber bayo tjok uunkong, ga bor öng wlëp ushko so ber kjlo sĩ eröe. Eni llëm ga miydëp pjlú ga pja lüyotkoror» le.

34 Kuya ga «jölö» le ba kong.

³⁵ Gueniyo e dbaryo ga ba öng bayo tjok'li twara Labándë ba wapga kong, de wlo.

³⁶ E irgo ga epga ichara opshino to jek kjok eshko dwayo ba öng'li tjok, Jacob sökshko ga jëktong dbargwo mya äär eshko wlo.

Jacobda beno shäng Labán öng llamo tjeng'li dë.

³⁷ Eshko ga kjor kowo kësong zara kjringgwo mya. E irgo ga poshtara beno sī, pjlublún, ĩga wëllë wlo.

³⁸⁻³⁹ E irgo ga iara lok ba öng tjwe di iozlong li bokshto. Eni ga wlënggla jëk löng ba popga pogoshko ga wapga shguin löng bayo tjok, so kjor kowo li kjoyoe.

⁴⁰ Eshko ga Labán öng bayo tjok tjeng kjlöbö. Ga wlënggla llë jëk ba popga goshko ga ie Jacobdë ber öng bayo tjok'li bokshto, öng wlëp ushko so kjlo sī li bokshto bako, ba wapga wen bayo eni wlo. Eni ga Jacob öng weno träk llëme. Ga iara beno tjeng Labán ĩ tjok llëme.

⁴¹ Wlënggla jëk löng ba popga tjokshko ga öng kësks, kjlo dik li kong kjor kowo li ie lok ba bokshto.

⁴² Gueniyo öng kjlo owa'li kong kjor kowo'li ie ba bokshto llëme.

⁴³ Eni ga Jacob beno shäng dbur ara, öng ara, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ara bakoe.

31

Jacob Labán töywono

¹ Miydara Jacobdë ga Labán wapga to löng tjllë ëng kong ga «Bi data llëbo kjrara Jacobdë drete. E go ga beno dbur ara» le.

² Ìya Jacobdë ga e ìya Labándë bokkwo owa, dämär dik llëme.

³ Eni ga Jehovahá tjlë ba kong ga «Pja nom iröng bop data kjokshko, bop pjeyoga tjengshko. Eshko ga tja jëk shäng bop tjok» le.

⁴ Raquel, Lea, e rokara Jacobdë ba shwoy, shäng ba öng dë lishko,

⁵ ga tjlë ba kong ga «Miydër ga bomi data, tja woyde dämär dik llëme. Gueniyo bor data Sbö, era shäng bor tjok ìyado.

⁶ Miydëmi pjlú ga tja parkono shäng bomi data kong pjlúe.

⁷ Gueniyo tja jyãpgwara, bor potjwlëkklö kjlopswara enido. Gueniyo tja kjimtara, dara Sbörë.

⁸ Pjlara ga bomi data tjlë bor kong ga “Pja parkë öng bayo tjok li äska” le. Le enishko ga wapga weno löng bayo tjok uunkong. Pjlara obi ga tjlë bor kong ga “Pja parkë öng kjlo shrit li äska” le. Le enishko ga wapga weno löng kjlo shrit uunkong.

⁹ Eni ga bomi data öng li döra Sbörë ba shjiryö, ga twara bor kong shara.

¹⁰ »Dbar kjwara ga öng löng wlënggla woydë dbaryo wlenishko ga yoyoïnor ga wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme.

¹¹ Era Sbö parkaga kjok dogo so, tja rokara. Tjlë ga “Jacob.”

»“¿Llë?, Tjlapga” lër ba kong.

¹² »Tjlë ga “Llëye shäryara Labándë bop kong dö li ìnor. E kjishko ga ìp eshko ga öng wlënggla löng bayo

tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme.

¹³ Sbö weno shäng bop kong Betel kjokyo li tja, ak kjing kjo tjoropshko, tjlökwö lorop bor kong jlökoyoshko. Pja nom kjok jûshko dwayo, pja jek iröng bop kjokshko, pja weno bukshko” le bor kong» le.

¹⁴ Kuya Raquel, Learë ga tjlä ba kong ga «Tjawa kong llëbo twe borwa datarë, e wlënwa ame.

¹⁵ Tjawa iara beno löng tjwlö llëm, epenga llëm wleni. Tjawa soynena, ga llëye kjrara borwa kjîshko li söra drete.

¹⁶ Bek wlo ga llëbo tjeng kës döra Sbörë borwa data shjiryö li, e borwatoy, borwa wapga i bakoe. E kjîshko ga llëye shäryëp lara Sbörë bop kong li shäryos eni» le.

Jacob opshino to Padán Aram kjokyo dwayo

¹⁷⁻¹⁹ Eshko ga Labán to ba öng zok shtë kjok shto oblë. Sök llëm wopro ga ba sböpga jyäglo tjeng ba ushko li lüyotkara Raqueldë. Eshkoshko ga Jacob poshäryono. E irgo ga ba wapga, ba boyga, e opyono lok ba öng jëkklo sok kës kës li kjing go, ga toe. Ba öng kës jëk tjeng ba tjok, ba llëbo baïya tjeng kës tona tjeng Padán Aram kjokyo li, e söra jek ba tjok bakoe. Ga to jongya Canaán kjokyo, ba data Isaac sökshko.

²⁰ Labán jyäpgwara Jacobdë eni. Ga Jacob töktong to lara ba kong llëme.

²¹ Opshino, ba llëbo tjeng kës li söra pjire. Ga jek öötong Éufrates diyo kjakoshko ga zara jek tas, ga jëktong jek löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong.

Jacob irpjana Labándë

22 Öötong dbar mya ga roy kura Labándë ga «Jacob to töktonge» lëba.

23-25 Eni ga tōno ba pjeyoga tjok, ga irpjana jëktong dbargwo kjäk (7), ga doshara öötong löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong, Jacob wlo löng lishko. Labán wlo slano, pono löng eshko bakoe. E shkëyo ga Sbö tjlëno Labán kong yoshko, tjlë ga «Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme» le.

26 Wëshko ga Labán tjlë Jacob kong ga «¿Llëye shäryoropdo? Tja jyäpwworop. Bor wapga walëga lüyotkorop.

27 ¿Tja jyäpwwëp eni ega? ¿Pja opjneklütshko ega? Llëye lopdë bor kong llëm obi. Woydoror ga pja opshik dbaryoshko ga pja kong dli shäryër, shji ië ëng tjok, shji të, shji bërkkë, shji llung llë të bakoe. Loror eni, gueniyo pja briktonge.

28 Bor wapga walëga, bor tjërگا ëmdë ga iorop lō shir* wlo llëm, “Pjäy nome” lër ba kong wlo llëm bakoe. Pja opshäryono kä llëm wleni.

29 Pja kong llëbo owa shäryër wlo ga pjlu, pjäy uunkong kong. Gueniyo luna shkëyo ga bop data Sbö tjlëno bor kong ga “Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme” le.

30 Miydër pjlu ga pja jek woydë ara bop data ushko iröng obi. ¿Gueniyo bor sböpga jyäglo lüyotkorop ega?» le.

31 Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pja bangkjröror ara. Tja wotjlino ga bop wapga walëga döp bor shjiryö loror.

* 31:28 *Lō shik* lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

³² Gueniyo ëye wlënop jüşhko, bop sböpga jyäglö tjok ga zröy. Bi pjeyoga löng ëre iër ber löng ba miydaga. Llëbo bopoya lëp li wlës, ga sözong» le. Gueniyo ba sböpga jyäglö lüyotkara Raqueldë to miydara Jacobdë llëme.

³³⁻³⁴ Eni ga Labán opzrëno jek Jacob u shäryak öng kwota go li roshko ba sböpga jyäglö wlëk. Pjir ga ba wapga parkagaga pjök ï li roshko, Lea ï li roshko bakoe. Gueniyo llëye wlëna llëme. E wopro ga ba data sböpga jyäglö li jnena Raqueldë tjeng ba öng jëkklo sok kësbang li sökklo dirko, sökshko. Labán opshino tek Lea u li roy dwayo ga opzrëno jek Raquel ï li roy shara. E roshko ga roïna pjir, gueniyo llëye wlëna llëme.

³⁵ Eshko ga Raquel tjlë ba data kong ga «Pja iirkë bor tjok llëme. Tja kojong bop bokshto ga äe. Eni tjok ga tja shäng bor dbar ïk» le. Eni ga ba sböpga jyäglö wlëna däw ga wlëna llëme.

³⁶ Eshko ga Jacob iirkono ara, ga tjlëno dbo go Labán kong. Tjlë ga «¿Tja llëye wlënop owa bop bokshtoro? ¿Tja irpjam ega? ¿Llëye owa shäryoror bop kongdo?

³⁷ Pja bor llëbo roïno, sguinop drete. ¿Eni ga llëbo wlënop bopoya tjokde? Wlënop ga tek sös jüşhko, bi pjeyoga ëre bokshto, shji kjone dey ga jëk löng pjlo bek ïya lok wlo.

³⁸ »Lü pjloglo sak pjök (20) ga tja öör shäng parkë bop kong ga öng ushko so wa shguino do go kjlara llëme. Bop öng ushko so wlënggla uotë kjlara llëm bakoe.

³⁹ Bop öng uara äya kjloshko sorëshko ga äska tworor bop kong enido. Dba ga lüyotkarabashko ga

tjwlō shirop bor kong, ga lūyotkaraba shkēshko ga tjwlō shirop bor kong bakoe.

⁴⁰ Dba ga tja wloyo dlorē. Shkē ga tja wloyo smorē, tja pē eshko ga äe.

⁴¹ »Ga tja öör sök lu pjloglo sak pjök (20) bop ushko ga lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkēng (14) ga tja parkono bop wapga walēga do pjök kjwe āska, ga lu pjloglo tjer (6) ga tja parkono bor öng ushko so kjwe āska. Bor potjwlēkklo li kjlopsworop enido.

⁴² Sbō shäng bor tjok ñyado. E bor data Isaac Sbō, bor kjokē Abraham Sbō bakoe. Sbō shäng bor tjok llēm kjwe ga tja ichorop jek shäng or rorēe. Gueniyo ga tja song li ñna Sbörē. Bor pak kēs shäryoror li ñna bakoe. E kjīshko ga luna shkēyo ga shji llgwera beno pjlú bor kong» le.

Jacob, Labán, e tjlōkwo lono ëng kong jlōkoyo

⁴³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bor wapga walēga kjwe botoya. Bor tjērga kjwe botoya bakoe. Öng kjwe botoya bebi. Llēbo ñp uunkong ère, e botoya eröe. ¿Llēye shäryēr eeri dbaryo bor wapga walēga kong, bor tjērga kong ga pjlú? Llēye shäryēr ba kong ame.

⁴⁴ E kjīshko ga shji tjlōkwo twē ëng kong, ber ñyado wlo, ga shji jēk ber löng e go» le.

⁴⁵ Eni ga Jacob ak kjrono, poyona, ga iara beno jong kojong.

⁴⁶ Eshko ga tjlē ba parkagaga kong ga «Ak tōzī, ak jong kjwe zlong bäng» le. E irgo ga iono lok eshko.

⁴⁷⁻⁴⁸ Eshko ga Labán tjlē ba kong ga «Ak tjeng dluw ère ber ba woyoshroklo bi kong» le. E kjīshko ga kjok eshko kowara Labándē arameo tjlōkwo go

beno Yegar Saduta.† Jacob omkowono hebreo tjlōkwo go beno Galaad.‡

49 Ga Labán tjlě ba kong obi ga «Shji lōng pjola, shji ěng ĩk ame ga shji ĩga, daga ber Jehovárě» le. E kjĩshko ga kjok eshko kowara beno Mizpa§ bakoe.

50 Eshko ga Labán tjlě ba kong ga «Pja bor wapga bokrotkě wleni, llēm ga pja orkwosmok walě oblě tjok wleni ga miyděr llěme. Gueniyo woyoshros ga e miydaga ber Sbörě.

51 Ak tjeng dluw ěre ĩzong. Ak kojonor beno jong shji pjök tjrěko jũ ĩs bakoe.

52 Kjring pjöyĩkong ber lōng ba miydoklo. Pja tek na lě, bor barwě wlo llěme. Tja jek kalě, bop barwě wlo llēm bakoe.

53 Bop kjokě Abraham Sbö, e ber bi llgwega. Bor kjokě Najor sbö, e ber bi llgwega bakoe» le.

Eshko ga Jacob tjlěno jlōkoyo ba data Isaac Sbö bokshto.

54 E irgo ga öng zröra kjlara, sho sura kjrina, pjono dret Sbö poshrëkklo, llamo beno tjeng li lira ba pjeyoga kong. Uara lok pjir ga pono lōng dlupshko.

55 Wěshko kjok shröngto ga Labán kojono, ba tjěrga lō shira,* ba wapga walěga bakoe. Ga tjlěno beno pjlú ba kong. E irgo ga sano jek ba kjokshko iröng obi.

† 31:47-48 Arameo tjlōkwo **Yegar Saduta**, e **ak tjeng dluw, llěbo woyoshroklo bi kong** loklo. ‡ 31:47-48 Hebreo tjlōkwo **Galaad**, e **ak tjeng dluw, llěbo woyoshroklo bi kong** loklo. § 31:49 Hebreo tjlōkwo **Mizpa**, e **shji ĩyashko** loklo. * 31:55 **Lō shik** lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

32

Jacob oproy dbuno Esaú kong

¹ Eshko ga Jacob irbo shano to bakoe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so wen löng irbo bäng.

² Īya Jacobdë ga tjlë ga «Ēre ëngkjwagaga Sbö ĩ» le. E kjĩshko ga kjok eshko koiara beno Majanayin.*

³ E irgo ga nopga ichara jek Seir kjokyo ba roy dbuk bäm go, ba shjiy Esaú kong. Seir kjokyo, e Edom kjokyo obi.

⁴ Roy sögaga brikdë llëm obishko ga tjlë ba kong lok ga «Pjãy tjlë bor shjiy Esaú kong ga “Tjlapga, bop löng Jacob öör sök Labán ushko dawe.

⁵ Era eerishko ga öng kësks chila ara, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ara bakoe. Ga roy ichara bop kong eni, pja ber wopjlú ba tjok wlo” lëmi ba kong eni» le.

⁶ Roy sögaga li öör, ga shrono iröng obi ga tjlë Jacob kong ga «Tjawa öör Esaú ĩk. Eni tjok ga tek shäng om go bop wlokjrë, yorkaga domerga doglo sak dbäw pjloglo pkëng (400)» le.

⁷ Kuya ga bangkjrara ara, beno shäng sjëk. E kjĩshko ga ba nopga tjeng ba tjok li shdöra beno kjrings pjök, ba öng shdöra eni bakoe.

⁸ Wotjlík ga «Esaú tjwe ëngkjwë bor nopga kjrina tjok wleni ga e wopro ga kjrina, e tök ga bue» le.

⁹ E irgo ga syöshtono Sbö kong. Tjlë ga «Sbö, pja bor kjokë Abraham Sbö. Pja bor data Isaac Sbö bakoe. Jehová, pja tjlëno bor kong ga “Pja nom bop kjokshko iröng obi, bop pjeyoga löngshko. Pja kjimtër llëbo ber pjú bop kong wlo” lorop eni.

* **32:2** Hebreo tjlökwo *Majanayin*, e *ëngkjwagaga kjring pjök* loklo.

10 Pja wotjlík pjlú bor kong wleni ga tja kjimtëp ãyado. ¿Gueniyo ga shãryëp ega? Jlõkoyo ga tja bop parkaga eröe. Jordán diyo jü zër tek shãngshko ga tja wloshko bor kjorkung ère döe. Era eni tjok ga tja öötong sök parkagaga kjring pjök, öng kjring pjök bakoe.

11 Bangkjrër'li bor shjiy Esaú tek shãng bor zrök, bor boyga, bor wapga zrök bakoe. Tja wlikos, llëbo owa shãrye bor kong llëm wlo.

12 Pja tjläno bor kong ga “Pja kjimtër llëbo ber pjlú bop kong wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär trák llëm, shtëy ga äär llëm, 'la sho tjeng dlung kjako wleni” lorop eni» le.

13 E shkëyo ga Jacob pono buk eshko. Wëshko ga llëbo tjeng ba tjok kës li rowlëna ba shjiy kong, ba sëngglo wleni.

14 Wlëna li ère: shwling ushko so popga doglo sak dbãw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20), öng wlëp ushko so popga doglo sak dbãw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20),

15 öng jëkklo sok kës kës wapga chilawa tjok wleniyo doglo sak mya (30) ba wapga tjok, sögla popga doglo sak pkëng (40), wlënggla doglo sak kjwara (10), öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga doglo sak pjök (20), wlënggla doglo sak kjwara (10).

16 E irgo ga twara beno ba parkagaga kong, töya dboy dboy wlo, ga tjlä ba kong ga «Pjäy jek löng bor bãm go, ga shto twozĩ öng kjrina kjrina shdök tjeng wle kong» le.

17 Eshko ga tjlä ba parkaga jek shãng bãm'li kong

ga «Bor shjiy Esaú dowlēp tek shäng ga tjlē bop kong ga “¿Bop kägäyo ë? ¿Pja to kjone? ¿Öng kjwe sogo ë?” le bop kong wleni ga

¹⁸ pja tjlē ba kong ga “Tjlapga Esaú, ëre bop sëngglo, ichara bop lëng Jacobdë bop kong. E tek shäng om go borwa irgo” lëp ba kong eni» le.

¹⁹ E irgo ga tjlē ba parkagaga jek ber tjeng iröng li kong ga «Esaú dowlēmi tek shäng kjone wleni ga llëye loror kës li lëmi ba kong eni.

²⁰ Pjäy tjlē ba kong obi ga “Tjlapga, bop lëng Jacob tek shäng borwa irgo” lëmi ba kong eni» le. Wotjlík ga «Wlëpyotkër ba sëngglo ichoror jek tjeng bäm li go. E irgo ga tja oppingdo ba bokshto kjwlë já. Eni ga tja wlokjre pjlú kjwe» le.

²¹ Eni ga ba sëngglo li ichara jek bäm go ba parkagaga tjok. Gueniyo Jacob pono beno buk eshko.

Jacob dbonino Sbö parkaga kjok dogo so tjok

²²⁻²⁴ E shkëyo ga ba pjeyoga dipzara jek Jaboc diyo kjwo kalëkong, ba llëbo tjeng kës li tjok. Ba boyga do pjök, ba boyga oblë ba parkagaga wleniyo do pjök, ba wapga doglo sak kjwara kjing-sho kjlara (11), e iara beno löng di kjwo kalëkong pjir ga Jacob dipzono jek iröng, ga beno sök eshko tjoksa.

Eshko ga domer weno shäng ba kong kjlara, ga dbonino ba tjok äär jong shkë jek shröngge.

²⁵ Miydara ga Jacob zāya ga äshko ga porwara ba kworboshko, ga ba kworbo jöktëng erä.

²⁶ Eshko ga domer li tjlē ba kong ga «¿Tja ray-ozong! Kjok shräntoe» le.

Kuya ga tjlě ba kong ga «Tjľčkwo los ber pjľú bor kong. Lľem ga pja rayěr llěme» le.

²⁷ Kuya ga tjlě ba kong ga «Pjae, ěko llě?»
«Tja ko Jacob» le.

²⁸ Kuya ga tjlě ba kong ga «Pja ko Jacob ame. Pja dbonino Sbö tjok, nopga tjok, ga zanope. E kjışhko ga pja ko ber Israel[†] shara» le.

²⁹ Kuya ga tjlě ba kong ga «ěPja e, ko llě?»
«ěTja ko miyděp woydė llěno?» le ba kong, ga tjlěno beno pjľú Jacob kong eshko.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlě ga «Tja, Sbö, tjawa ěng ĩno löng ěng bokshto ěmdė ga tja iara beno sök sė» le. E kjışhko ga kjok eshko kowara beno Peniel.[‡]

³¹ Jacob jek shäng kjwľe Peniel kjokyo lishko ga dlo wen tēm pjang llěnge. Laga ba kworbo jöktěng lirė ga beno jėk yökyöke.

³² Porwara ba kworboshko kjışhko ga öng llė kworbo kjungyo ue Jacob[§] tjėyo tek beno ba irgo lirė ame.

33

Jacob ěng wľěno ba shjiy Esau tjok

¹⁻² Döni ga ĩya Jacobdė pjola dwayo ga Esau tek shäng domerga doglo sak dbaw pjloglo pkěng (400) tjokshko ga ba wapga shdöra beno ba mekė tjok tjoke. Ba boyga oblė parkagaga wleniyo do pjök li iara tjeng bām go, ba wapga baĭya tjok. Lea iara shäng ba irgo, ba wapga baĭya tjok. Raquel iara beno iröng, ba wa José tjok.

[†] 32:28 Hebreo tjlčkwo **Israel**, e **dbonik Sbö tjok** loklo. [‡] 32:30 Hebreo tjlčkwo **Peniel**, e **Sbö bokso** loklo. [§] 32:32 Hebreo tjlčkwo go ga tak beno pjang **Israel**. **Jacob** kowėba eni bakoe.

³ Ga Jacob opshino jek bäm go. Jek shäng ba shjiy shwoy wopro ga jëk jek sira ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. Jëk sira obi ga kjök tono eni obi. Shäryara eni öötong pjloglo kjäk (7).

⁴ Gueniyo ga Esaúra jek zron ĩ äär jong ba lëng shwoy, ga pjä ba go, popjlura, lõ shira.* Eshko ga slatong lok ara pjöyĩkong.

⁵ E irgo ga Jacob boyga, wapga ĩya Esaürë ga tjlë ba lëng kong ga «¿Ëye tek löng bop tjok kjwe ë?»

«Tjlapga, kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong» le.

⁶ Ga ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li öötong löng ba shjiy zlong ba wapga tjok ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go.

⁷ E irgo ga Lea tek shrono shäng ba wapga tjok ga kjök tono, kujono eni bakoe. E irgo ga José, Raquel omshäryono eni bakoe.

⁸ Eshko ga Esaú tjlë ba kong ga «¿Öng wlënor irbo kjwe llë loklo?»

«Ichoror jek bop kong, pja ber wopjlú bor tjok wlo» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Botoya arae. Kjwe ber tjeng bop tjok wëyë» le.

¹⁰ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Rokër bop kong sira ga tja wlokjrorop pjlu lep li jlõ wleni ga llëbo twër bop sëngglo kjwe kjrozong. Pja wotjlino pjlu bor kong kjishko ga pja bokkwo ĩnor ga Sbö bokkwo ĩnor wleni.

¹¹ Sbö kjishko ga tja llëbo ara, llëye woydër li tjeng enido. E kjishko ga bop sëngglo söror bop kong kjwe kjrozong» le.

* **33:4 Lõ shik** lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

Eshko ga «Llëbo kjrozong» lara ba kong ara kuzong ga «JöLö» le Esaúre, ga kjrarae.

12 Eshko ga tjlë ga «Shji toe. Tja jek shäng bop bäm go» le.

13 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, miydëp pjlú ga kjwozirga chilawa jëk mae. Öng wapga chilawa tjok wleni li söy jëk dbar kjwara jlökoyo wleni ga e kjer drete.

14 Pjlú wlo ga pja to bäm dey, Tjlapga. Tja jek ber shäng bop irgo wor, öng kjishko, kjwozirga kjishko. Shji eng ik Seir kjokyo, bop kjokshko jä» le.

15 Kuya ga tjlë ba kong ga «JöLö. Gueniyo nopga jëk tjeng bor tjok ëre iër ber löng bop tjok kjlobö, bop yorkë» le.

Kuya ga «¿Llëno? Pja woydë eshko llëme. Tja kjimtëp woydë kjishko ga tja ber wopjlúe» le.

16 Eni ga e dbaryo ga Esaú wlo opshino to jek iröng, äär Seir kjokyo wlo.

17 Ga Jacob wlorä opshino to jek Sucot kjokyo. Öötong löng eshko ga u ywara kjwara ba kong, ga ukwang shäryara ba öng kong. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Sucot.†

18 E irgo ga Jacob wlo opshino tek Padán Aram kjokyo dwayo, ga döktong shrono löng pjlú Canaán kjokyo. Eshko ga pono beno löng kjok li worbo go, e ber buk Siquén kjokyo gomyo.

19 Kjok eshko li tjwläna Jamor wapga kong, tjwlö dbur sho pjlublún kjwo sak dbäw (100). Jamor, e Siquén data.

† 33:17 Hebreo tjlökwo **Sucot**, e **ukwang** loklo.

²⁰ Era Jacob akkwo tōno dluw ëng kjing go kjókshko, Sbō poshrëkklo, ga akkwo tōna dluw li kowara Sbō, e Israel Sbō.

34

Dina kjrara Siquëndë dbo go

¹ Jacob wa kjlara Lea tjok ko Dina. Dbar kjwara ga jek opshino kjogloga eshko so ik.

² Eshko ga domer shäng kjlara ko Siquén, ba data ko Jamor. Jamor, e kjok eshko so kägäyo. Dina ïya Siquëndë ga shara, pono ba tjok dbo go.

³ E irgo ga Dina worryara ara, ga tjlēno ba kong yōtso ba wlēpyotkoklo.

⁴ E irgo ga tjlē ba data Jamor kong ga «Kjoglo kjwe woydër ara. Tja orkwosmok woydë ba tjok. Wlēs bor kong» le.

⁵ E wopro ga miydara Jacobdë ga ba wa Dina kjrara Siquëndë dbo go. Gueniyo eshkoshko ga ba wapga domerga löng öng dë kjloshko. Ga llëye lara Jacobdë ë kong llëm, ba wapga shrono guing.

⁶ E wopro ga Siquén data Jamor to jek shäng Jacob shwoy, lan ba tjok wlo. Epga löng lanshko ga

⁷ Jacob wapga domerga to löng kjloshko li shrono. Ga llëbo shäryono li miydara ga beno bangyo ara, iirkë ara bakoe. Siquén pono ba dor tjok li, e llëbo owa Israel tjëyoga kong. E shäryako llëme. Epga iirkono ara e kjishko.

⁸ Eshko ga Jamor tjlē ba kong lok ga «Bor wa Siquén, bomi dor woyde arae. Rokër bomi kong sira ga ichëmi orkwosmok ba tjok.

⁹ Eni ga shji ber löng epenga dö wleni, ga bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok, borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok bakoe.

¹⁰ Pjãy ber löng borwa tjok kjok ëre kjing go ga pjlú, ga pjãy mär ber löng e go. Pjãy jëk kjone pogo ga pjlú» le.

¹¹ Ga Siquén tjlë ba kong'lok ga «Rokër bomi kong sira ga kumi ga pjlú. Llëye rokëmi bor kong li twër bomi kong.

¹² Tja kong llëye rokëmi bayo kjöm ga twër bomi kong, bomi sëngglo. Gueniyo kjoglo li ichëmi orkwosmok bor tjok guing» le.

¹³ Eni ëmdë ga Dina bangkjrara Siquëndë llëm, kjrara dbo go kjïshko ga Jacob wapga tjlëno ba kong, ba data Jamor kong jlö wleni.

¹⁴ Tjlë ga «Borwa dor, e ichërwa orkwosmok domer doyo jyã tak llëm tjok ga äe. Shäryororwa eni kjwe ga tjawa ber löng lök ara.

¹⁵ Tjlökwo lërwa bomi kong li shäryëmi eni wleni ga “Jölö” lërwa. Llë kuzïa. Pjãy domerga doyo jyã tëmi uunkong, pjãy ber tjawa dik wlo.

¹⁶ Eni wleni ga borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok, bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok bakoe. Tjawa ber löng bomi tjok, ga shji ber tjëyo kjrinaso.

¹⁷ Gueniyo pjãy doyo jyã të llëm ga tjawa to kjok ëreshko dwayo, borwa dor tjok» le.

¹⁸ Kuya'lok ga beno pjlú ba kong.

¹⁹ Dina woyde Siquëndë ara kuzong ga ba doyo jyã tara jekdo eshko. Siquén, ba pjeyoga tjok ga tjwlö ara ba data ushko kuzong ga

²⁰ jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, nopga tön löng lishko, ba data Jamor tjok.

²¹ Eshko ga tjlê löng li kong ga «Domerga ère bi pjeyoga wleni. Kjok ère bayo ara ba kong. E kjishko ga woydërwa ga epga ber löng bi tjok kjok ère kjing go, mär ber löng e go, jëk kjone pogo ga pjlú bakoe. Eni ga ba kjogloga orkwosmok bi tjok, bi kjogloga orkwosmok ba tjok bakoe.

²² »Gueniyo shji ber löng tjëyo kjrinaso wlo ga woyde lok ga shji domerga doyo jyã të uunkong, epga omshäryë dik. E ba sdëkwo.

²³ Eni ga ba öng kës, ba llëbo tjeng kës, e ber bishïya. Epga ber löng bi tjok wlo ga “Jölö” lëy ba kong eröe» le.

²⁴ Kuya lok ga «jölö» le ba kong, ga domerga kjok eshko so doyo jyã tonu uunkong.

²⁵ Dbargwo mya ga doyo bang ara, poptoydë llëm obishko ga Dina simga Simeón, Leví, e öör löng eshko ga domerga li zröra lok dröng go dret, wlikaga èrë llëm kjishko.

²⁶ Jamor, ba wa Siquén, e zröra lok dröng go. E irgo ga Dina jek söra ey dwayo.

²⁷ E irgo ga Jacob wapga llamo tjwe löng jëktong shinmoga doyo tjeng li kjing go. Ga opzrëno jek lok u kjwara kjwara roshko, ba llëbo lüyotkara lok dret, ba dor kong llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Llëbo uunkong tjeng kjok eshko li söra lok dret, öng ushko so llë, sögla, kwomgla, llëbo tjeng ba ushko, llëbo tjeng kjloshko bakoe.

²⁹ Ba wapga, ba walëga, e söra lok jek ba tjok uunkong.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlě Simeón, Leví kong ga «Tja ioromi beno owa kjok eshko sopga tjok. Canaán sopga, ferezeoga, tja ĩywa lok shjiktěng shara. Shji nopga kjlōbō dō anmoyō kjīshko ga kjing pjōk li tōn ber tjeng kjrinaso ga shji zrōya lok, bi pjeyoga uunkong tjok» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjlě ba data kong ga «Borwa dor kong llēbo owa shāryara, iara beno tjwłō walē to shāng opsoynek domerga oblē oblē kong wleniyo. Iērwa ber eni ga äe» le.

35

Sbō tjlōkwo lono beno pjlú Jacob kong shāng Betel kjokyo obi

¹ E irgo ga Sbō tjlě Jacob kong ga «Pja shāng Esaú tōywěshko ga tja weno shāng bop kong Betel kjokyo. Pja nom sōk eshko shara, ga akkwo tōm dlw eng kjing go kjókshko, bor poshrěkklo» le.

² Eshko ga Jacob tjlě nopga tjeng ba tjok kēs li kong ga «Bomi sbōpga jyāglo tjeng uunkong, shizī, dbuzī drete. Pjāy nom wē, pja shwong kjlopswē oblē. Shāryēmi eni, pjāy Sbō poshrěk ga pjlú wlo.

³ Pjir ga shji to Betel kjokyo. Eshko ga tja akkwo tōng dlw eng kjing go kjókshko, Sbō poshrěkklo. Tja jek shāng song, woyděshko ga tja kjimtara. Tja jěk kjone pogo ga e shāng bor tjok ĩyado» le.

⁴ Kuya lok ga ba sbōpga jyāglo li twara ba kong dret, ba kwomgwo ioklo sōya lok li twara ba kong bakoe. Eshko ga kjor jong kjlara kēsbang, Siquén kjokyo zlong, ga llēbo twara ba kong kēs li pjlona Jacobdē uunkong klung roshko, kjor li dorko.

⁵ Opshino jek l'öngshko ga kjok eshko sopga iara Sbörë beno l'öng kjok bangkjрэ арае. E kjishko ga Jacob wlo irpjana lok llëme.

⁶ Eshko ga öötong l'öng Luz kjokyo, e ko Betel bakoe. E Canaán kjokyo obi.

⁷ Eshko ga Jacob akkwo t'öno dluw eng kjing go kjökshko, Sbö poshrëkklo. Ba shjiy t'öyweshko ga Sbö weno shäng ba kong eshko kjishko ga kjok eshko kowara beno El Betel.*

⁸ Eshko ga Rebeca daga Débora li wolono, ga jnena lok klung roshko, kjor jong kësbang eshko li dirko, ga kjok eshko kowara Jacobdë beno Alón Bacut.†

⁹ Kjok eshko ga Sbö weno shäng ba kong obi, ga tjlëno beno pjlú ba kong.

¹⁰ Tjlë ga «Pja ko Jacob, gueniyo pja ko eni ame. Eeri jek lëkong ga pja ko ber Israel shara» le.

Koiara eni pjir ga

¹¹ tjlë ba kong obi ga «Tja ëre Sbö, llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe. Pjây wapga wenzong ara, bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär ber träk llëm wlo. Epga ber l'öng tjëyoga oblë oblë, ga tjë jikong ber l'öng tjëyo kjrinaso. E tjrëko pjlupga wen.

¹² Kjok tworor Abraham, Isaac kong li, e twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe» le.

¹³ Lara eni pjir ga to ey dwayo.

¹⁴ Eshko ga Jacob ak kjrono kjwara, poyona, ga iara beno jong kojong, Sbö tjlëno ba kong lishko.

* **35:7** Hebreo tjlökwo *El Betel*, e *Betel Sbö* loklo. † **35:8** Hebreo tjlökwo *Alón Bacut*, e *slarzlong kjoryo* loklo.

E irgo ga ak'li kjing go kjoy tyara, kjillgwo bo dyo tyara bako, e ber jong dboy Sbö kong wlo.

¹⁵ Ga kjok eshko kowara beno Betel.‡

Raquel wo'lonoe

¹⁶ E irgo ga to eshko dwayo. Ga Efrata kjokyo beno pjola obishko ga Raquel shara swlorë, gueniyo wloshko tjeng ga ä, beno buk owa.

¹⁷ Swlo arashko, chida buk döröshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «lleye bangkjrëp llëme. Buk domer obi» le.

¹⁸ Raquel beno buk ba llëmdo, ga tjlë ga «Koiër Benoni»§ le. Gueniyo koiara ba datarë Benjamín* shara.

¹⁹ Eni ga Raquel wo'lonoe, ga jnenaba beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo li sor go. Efrata kjokyo, e ko Belén bakoe.

²⁰ Ba sak li kjing go Jacob ak kojono beno jong kjwara, ba jyäglö. Eerishko ga jong eshko wëllë obi.

²¹ E irgo ga Jacob† wlo irbo shano to öötong löng Migdal Edar‡ kjokyo pjlor kalëkong.

²² Löng kjok eshko wopro ga Rubén öör pono ba data boy oblë ba parkaga wleniyo ko Bilhá tjok. Miydara ba datarë ga iirkono tira llëme.

Jacob wapga

‡ 35:15 Hebreo tjlökwo **Betel**, e **Sbö u** loklo. § 35:18 Hebreo tjlökwo **Benoni**, e **tja song li wayo** loklo. * 35:18 Hebreo tjlökwo **Benjamín**, e **bor wa orkwo këë so** loklo. Hebreo tjlökwo **bor wa orkwo këë so**, e **bor wa woydër ara**, **oblë kjinmo** loklo.

† 35:21 Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang **Israel**. **Jacob** kowëba eni bakoe. ‡ 35:21 Hebreo tjlökwo **Migdal Edar**, e **öng ikklo kjomo** loklo.

Jacob wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12).

²³ Lea tjok, e Jacob wa domer bäm ñyo Rubén, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón.

²⁴ Raquel tjok, e José, Benjamín.

²⁵ Raquel parkaga Bilhá tjok, e Dan, Neftalí.

²⁶ Lea parkaga Zilpá tjok, e Gad, Aser. Ëre Jacob wapga weno tjeng Padán Aram kjokyo.

Isaac wolonoe

²⁷ Era Jacob öör ba data Isaac ñk, Abraham, Isaac dënashko ga löngshko ñi kjokyo ko Mamré. Mamré kjokyo, e ko Arbá, ko Hebrón bakoe.

²⁸ Isaac ñu ñno öötong sak dbäw kjingsho sak kjwongshko (180) ga wolonoe.

²⁹ Tjlablashko ga wolono, ga töno ba pjeyo shinmoga tek dënashko so tjok. Eshko ga iara ba wapga Esaú, Jacobdë beno buk sakshko.

36

Esaú tjëyo tek beno ba irgo

¹ Ëre Esaú tjëyo tek beno ba irgo. Esaú, e kowëba Edom bakoe.

²⁻³ Esaú orkwosmono walëga Canaán so doglo mya tjok. Epga ko Ada, Aholibama, Basemat. Ba boy Ada, e Elón wa. Elón, e Het tjëyo. Ba boy Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo. Ba boy Basemat, e Ismael wa, Nebayot dor bakoe.

⁴⁻⁵ Esaú sök Canaán kjokyoshko ga wapga tjeng doglo shkëng (5). Ada wa buk kjlara domer ko Elifaz. Basemat wa buk kjlara domer ko Reuel.

Aholibama wapga tjeng doglo mya domer ko Jeús, Jalán, Coré.

⁶⁻⁷ Esaú, Jacob, e dbur ara, öng ara. Ba kjok löngshko li öng ara anmoyõ, ga ba öng dli pjitenge. E kjishko ga ber löng pjöyĩkong ga äe. Eni ga Esaú to kjok shto oblë, ba lëng sökshko dwayo. Ba boyga, ba wapga, ba parkagaga, ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li, e söra jek uunkong ba tjok,

⁸ ga öötong Seir kjokyo dlup shwo lëkong, ga beno löng eshko.

⁹⁻¹⁴ Esaú, e Edom tjëyoga data. E beno löng Seir kjokyo dlup shwo lëkong. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo. Esaú boyga doglo mya: Ada, Basemat, Aholibama.

Ada tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Elifaz. Elifaz, e wapga domerga ko eni: Temán, Omar, Zefo, Gatán, Cenaz. Elifaz boy oblë ba parkaga wleniyo ko Timná tjok ga wa domer kjlara ko Amalec.

Basemat tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Reuel. Reuel, e wapga domerga ko eni: Najat, Zera, Sama, Mizá.

Aholibama tjok ga Esaú wapga domerga doglo mya: Jeús, Jalán, Coré. Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo.

¹⁵ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ko eni. Esaú wa Ada tjok Elifaz li tjëyo tek ber ba irgo li tjëyoga ère: Temán, Omar, Zefo, Cenaz,

¹⁶ Coré, Gatán, Amalec. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁷ Esaú wa Basemat tjok Reuel li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Najat, Zera, Sama, Mizá. Epga löng Edom kjokyo.

18 Esaú wapga Aholibama tjok li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ëre: Jeús, Jalán, Coré.

19 Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga, e beno eni.

20 Esaú öötong sök kjok eshkoshko ga nopga löng eshko ko horeoga. Epga domer ko Seir li tjëyo tek beno ba irgo. Seir tjëyoga ëre: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná,

21 Disón, Ezer, Disán.

22 Lotán, e wapga domerga ko eni: Horí, Homán. Lotán, e dor ko Timná.

23 Sobal, e wapga domerga ko eni: Alván, Manajat, Ebal, Sefó, Onam.

24 Zibeón, e wapga domerga ko eni: Ayá, Aná. Pjlara ga Aná, e shäng ba data öng dëshko ga di bäng wlëna kjrina kjok dogro no llëmshko.

25 Aná, e wa domer kjlara ko Disón, wa walë kjlara ko Aholibama.

26 Disón, e wapga domerga ko eni: Hemdán, Esbán, Itrán, Querán.

27 Ezer, e wapga domerga ko eni: Bilán, Zaván, Acán.

28 Disán, e wapga domerga ko eni: Uz, Arán.

29 Horeo, e tjëyoga ko eni: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná,

30 Disón, Ezer, Disán. Epga löng Seir kjokyo.

31 Israel tjëyoga pjlupga llëm obishko ga Edom so pjlupga, e ëre:

32 Bela, e Dinaba so, Beor wa.

33 Bela wolonoshko ga beno Jobab, e Bosra so, Zera wa.

34 Jobab wolonoshko ga beno Jusán, e Temán so.

- 35 Jusán wolonoshko ga beno Hadad, e Avit so, Bedad wa. Nopga Madián so zana Bedaddë Moab kjokyo.
- 36 Hadad wolonoshko ga beno Samla, e Masreca so.
- 37 Samla wolonoshko ga beno Saúl, e Rejobot so. Rejobot kjokyo, e buk Éufrates diyo gomyo.
- 38 Saúl wolonoshko ga beno Baal Janán, e Acbor wa.
- 39 Baal Janán wolonoshko ga beno Hadar, e Pau so, boy ko Mehitabel. Mehitabel, e mekë ko Matred. Matred, e mekë ko Mezab.
- 40-43 Edom tjëyoga ko eni: Timná, Alvá, Jetet, Aholibama, Elá, Pinón, Cenaz, Temán, Mibzar, Magdiel, Iram. Epga beno löng kjok kjrina kjrina baíya om go. Esaú beno Edom tjëyoga uunkong data.

37

José, ba shjiyga

¹ Jacob beno sök Canaán kjokyo, dëna ba data sökshko.

² Ère Jacob pjeyoga to tek jong sorë, e lanyo.

José lu pjoglo sak kjwara kjingsho kjäkshko (17) ga shäng öng ushko so dë ba shjiyga tjok. Ba shjiyga mekë ko Bilhá, Zilpá, ba data boyga oblë ba parkagaga wleniyo. Llëbo shärye ba shjiygarë owa li roy söya tjwe, le ba data kong.

³ José bukshko ga Jacob* tjabla kuzong ga José woyde ba datarë ara, ba wapga oblë kjinmo. Ga kong shwong sera kara wolësowae.

* **37:3** Hebreo tjökwo go ga tak beno pjang **Israel**. **Jacob** kowëba eni bakoe. Génesis 37.13 eni bakoe.

⁴ Īya ba shjiygarë ga woyde ba datarë ara ba kjinmo ga ĩywa lok shjiktëng, tjlë lok ba kong llëme.

⁵⁻⁷ Pjlara ga José yoĭno, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoĭno llë lër bomi kong. ĩTja kuzĭa! Tja yoĭk ga shji uunkong öötong löng bi pakshko ga dwla bo doyo diy löng kjlara ĩ kjrina kjrinae. Īn ga botoya kojono beno jong bek, ga bomipjõy tek lok botoya zlong, ga kujono ba kong» le.

⁸ Kuya lok ga ĩywa lok shjiktëng ara anmoyõ, ga tjlë ba kong ga «ĭPja wotjĭk ga pja ber borwa pjluvo, tjawa ichëp wlo lëpde?» le. Eni ga woydara lok llëm jek këgong ara anmoyõ, yoĭno li kjĭshko, lara ba kong li kjĭshko bakoe.

⁹ E irgo ga José yoĭno jek pjlara obi, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoĭk ga dlo, mok, dbala kop sak kjwara kjingsho kjwara (11) kujono bor kong» le.

¹⁰ Lara ba data, ba shjiyga kongshko ga kuya ba datarë ga iirkorgö, ga tjlë ba kong dbo go ga «ĭPja yoĭno, e llë lokloro? ĭTja, bop mekö, bop shjiyga, tjawa tjwe löng bop zlong, kujjong bop kong wlo lëpde?» le.

¹¹ Ga ĩywa ba shjiygarë shjiktëng erä. Gueniyo yoĭno li woyotjĭya ba datarë arae.

José soynena ba shjiygarë

¹² Dbar kjwara ga Jacob öng li söra José shjiygarë jek Siquén kjokyo, kjlo sho tjok lishko.

¹³ Eshko ga Jacob tjlë José kong ga «Bop shjiyga löng öng dë Siquén kjokyo. E kjĭshko ga pja nom ba ĩk eshko» le.

Kuya ga «jöö. Tja to ĩk» le.

14 Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nome. Bop shjiyga löng sorë, bor öng löng sorë ïp yõtso, ga roy söp bor kong iröng obi» le ba kong, ga ichara jek Hebrón sdamyo lëkong dwayo.

Öötong shäng Siquén kjokyoshko ga

15 jeno shäng ey. Eni ga domer weno shäng kjlara, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye wlëpdë shängdo?»

16 «Tja to shäng bor shjiyga wlëk. ¿Löng öng dë kjone lëp bor kong ga buere?» le ba kong.

17 Kuya ga tjlë ba kong ga «Opshino to tjän. Gueniyo kuror ga “Shji to Dotán kjokyo” lara lok ëng kong yë» le.

Kuya ga jek ba shjiyga irgo, ga wlëya löng Dotán kjokyo.

18 Ìya ba shjiygarë pjola dwayo ga

19 tjlë ëng kong ga «¡Íz!a! Yoïga döröe.

20 Kjweri kjwe zröy. Pjir ga dbuy di bäng roy, ga uara äya kjloshko sorë lëy eni. Eshko ga llëye wen ba yo li tjok ïy» le lok ëng kong eni.

21 Kuya ba shjiy Rubéndë ga ba lëng wlike lara. Ga tjlë ba lëmga kong ga «Zröy llëme.

22 Shji srëng kwong llëme. Shji or ië ba go llëm bakoe. Dbuzi jer di bapkwö pjlëbgwoyo kjwe roy dey» le. Wotjlino ga döni ga shiya om go ey dwayo, ga söya jek äär ba data shwoy iröng obi lara. Lara ba lëmga kong eni e kjishko.

23 E irgo ga José öötong shäng ba shjiyga löngshko ga ba shwong pjang ba do go wolësowa li skwara lok ba shjiryö,

24 ga ba lëng li shara lok, dbura jer di bapkwö pjlëbgwoyo jong eshko li roshko. Eshko dbaryo ga roy di drete.

²⁵ E irgo ga sirkeno löng ië. Eshko ga ñya lok ga nopga tek löng träk llëme. Epga Ismael tjëyoga† tek Galaad kjokyo dwayo jongya Egipto kjokyo. Dwlo poshtikklo lõ pjlëblë söra oblë oblë, ba öng llëbo shgoklo kës-kës kjing go, dli mokyö söra bakoe.

²⁶ Eni ga Judá tjlë ba pjeyoga kong ga «Shji wotjlik bi kjlara zrök. E irgo ga jney ber miydëba llëm wlo. ¿Llëye shjiy e go?

²⁷ Bi kjlara obi kjïy ga zröy llëme. Soyney Ismael tjëyoga tek löng wle kong dey» le.

Kuya lok ga «Pjlú» le lok ëng kong.

²⁸ Llëbo soynega li öötong löng eshko ga José shira ba shjiygarë di bapkwö pjlëbgwoyo li roy dwayo, ga soynena Ismael tjëyoga li kong, dbur sho pjlublún kjwo sak pjök (20) äska, ga söra lok to Egipto kjokyo.

²⁹ Rubén tjwe iröng di bapkwö pjlëbgwoyo jong lishko ga José wlëya ga drete. Eni ga slatong ara, ga ba shwong dwlëkza tjã tjã erä, woydë ara kjïshko.

³⁰ Jek äär ba lënga tjeng lishko ga tjlë ba kong ga «Bi lëng shäng ame. ¿Era llëye shäryër?» le.

³¹ Eni ga öng zröra lok kjlara, ga José shwong li kjrara, shtira öng srëng li go.

³² Pjir ga söra lok jek ba data kong, ga tjlë ba kong ga «Shwong ëre wlënorwa. ¿Bop wa ñre? ¡Ízong!» le.

³³ Ìya ga tjlë ba kong ga «Kjwe bor wa shwong jlöe. Zröra äya kjloshko sorë, ga uarae» le.

³⁴ Eni ga Jacob ba shwong dwlëkza tjã tjã, ga shwong pjuno oblë sopok wlo, ga ba wa wolono ga slöywara dbar kop ara.

† **37:25** Epga kowëba **Madián** tjëyoga bakoe. Génesis 37.28, 36 eni bakoe.

³⁵ Data slar ëë ga wojeya ba wapga uunkongdë, gueniyo wojer llëme. Slar ëë ba wa kjĩshko, ga tjlë ga «Tja wojer llëme. Woyoshrër ãyado. Tja wolonoshko ga pjir ber eshko» le.

³⁶ E wopro ga José söra Ismael tjëyogarë öötong löng Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluyo u daga kägäyo. Ga José soynena lok ba kong.

38

Judá, Tamar

¹ Eshkoshko ga Judá opshino ba pjeyoga shwoy dwayo, öötong sök Adulam kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Hirá, e Adulam so. Ga Judá beno sök ba ushko.

² Domer shäng kjlara eshko obi ko Súaj, e Canaán so. Judá orkwosmono ba wa tjok.

³ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer, ga koiara Er.

⁴ E irgo ga beno jek shäng kjlaraso llëm obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Onán.

⁵ E irgo ga beno shäng kjlaraso llëm jek obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Selá. Bukshko ga Judá sök Quezib kjokyo.

⁶ Judá wapga kunoe. Eshko ga walë shäng kjlara ko Tamar. Judá wa domer bãm ãyo Er li orkwosmona Judárë ba tjok.

⁷ Er, e jëk shäng owa Jehová bokso. E kjĩshko ga zrörae.

⁸ Eshko ga Judá tjlë Onán kong ga «Bop shjiy wolono, ga wapga beno llëme. Wa tjeng kjlara bop shjiy ã wlo ga pja orkwosmok Tamar tjok kjluwe» le.

⁹ Miyde Onándë ga wapga tjengshko ga epga ber baïya llëm kuzong ga pë ba tjok pjlobi go ga opdë Tamar ber shäng kjlaraso llëm wlo, wapga tjeng ba shjiy kong llëm wlo.

¹⁰ Jehová boksho ga Onán llëbo owa shäryono. E kjïshko ga zrëra bakoe.

¹¹ Eshko ga Judá tjlë ba pjlaydo li kong ga «Pja nom bop data ushko iröng obi, gueniyo pja orkwosmok llëm, bor wa Selá öötong këguë ba luyo go guing. Eshko ga orkwosmok bop tjok ga pjluë» le. (Woyotjlïya Judaré ga Selá wolon ba shjiyga dik bakoe le.) Eni ga Tamar to jek beno sök ba data ushko iröng obi.

¹² Lu to jek kop ara ga Judá boy wolonoe. Soy-opora pjir ga jekdo shäng Timnat kjokyo, ba kjlara Hirá tjok, ba öng zok shtagaga löng lishko.

¹³ Judá jek Timnat kjokyo, ba öng zok shtë wlo li miydara ba pjlaydorë pjire.

¹⁴ Judá wa Selá öötong kësbang ëmdë ga orkwosmoyde ba tjok llëm obi. E kjïshko ga ba syã shwongyo skwara, doyono oblë, kä kjingono pjir, ë miydëba llëm wlo. Pjir ga jek llet sirkeno sök Enayin kjokyo soyožlong, e ber buk irbo jek jong äär Timnat kjokyo li sor go.

¹⁵ Judá jek shäng irbo bäng ga ïya ga walë sök eshko kjlara. Wotjlïno ga walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo lara, kä kjingono pjir kjïy.

¹⁶ Walë, e ba pjlaydo miydara llëm kjïshko ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «¿Tja pë bop tjok ga buere?»

«¿Pja pë bor tjok wleni ga ãska llëye twëp bor kong?» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shwling ushko so ichër tjwe bop kong kjlara» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölö. Gueniyo woydër ga llëbo twëp kjrina ber tjeng bor tjok, öng lëp li ichorop shrono bor kong guing» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Bop ko jyãglo pjang bop bëngshko ba kjiyo go kjwe twos bor kong. Bop kjorkung kjwe twos bor kong bakoe» le. Kuya ga twara ba kong, pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme.

¹⁹ E irgo ga Tamar to ba ushko, ga ba kä kjin-goklo li kjara, ba syã shwongyo li pjuna jek iröng obi.

²⁰ E irgo ga öng ichara Judaré jek ba kjlara Adu-lam so li tjok, llëbo iara beno tjeng walë tjok li tek twe ba kong iröng wlo. Gueniyo walë li wlëna shäng eshko llëme.

²¹ Eni ga kjakrokara domerga eshko so kong ga «Walë Enayin so shäng kjlara, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Lunashko ga sök irbo ëre sor go. ¿E kwonllo?»

«Walë eniyo jüşko drete» le lok ba kong.

²² Eni ga Hirá sano jek Judá shwoy iröng obi, ga tjlë ba kong ga «Walë li wlënor llëme. Domerga eshko so tjlëno bor kong ga “Walë eniyo jüşko drete” lara» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ber tjeng wëyë ba tjok, shji joywëba llëm wlo. Miydëp ga shwling ushko so ichoror jek ba kong, gueniyo wlënop llëme» le.

24 Öötong moglo mya dik ga oba tjlë Judá kong ga «Bop pjlayo Tamar opsoyneno domerga oblë oblë kong, ga beno shäng kjlaraso llëme» le.

Roy kuya ga tjlë ga «¡Shizī ey dwayo, ga suzīa!» le.

25 Tamar shikoba lëbashko ga roy ichara ba kegue li kong, tjlë ga «Pja tjlë bor kegue kong ga “Llëbo tjeng bor tjok ëre sogo ë ga tja shäng kjlaraso llëm ëre baīya. Ko jyāglo ëre ba kjiyo go is yōtso, sogo ë miydëp wlo. Kjorkung ëre is bakoe” lëp ba kong eni» le.

26 Roy söra öötong, lara Judá kong. Ba llëbo li iya ga tjlë ga «Tamar llëbo shäryono bëye. Llëbo owa li shäryaga tjarë, bor wa Selá orkwosmonor ba tjok llëm kjīy» le. Eshko jek lëkong ga pono ba tjok ame.

27 Tamar wloshko tjeng dbaryoshko ga wapga tjeng domerga do pjök jekdo.

28 Tjeng döröshko ga chida kjlara orkwo shino bäm go. Eshko ga ba kjimtaga trer srëzrën pjrino ba orkwo go, ga tjlë ga «Ëre buk bäm go» le.

29 Gueniyo orkwo shino jem iröng ga ba kjlarawa orkwo pjrik llëm li buk bäm go. Eshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «¿Pja buk bäm go sorë?» le. E kjīshko ga koiara Fares.*

30 E irgo ga orkwo pjrira trer srëzrën go li bukshko ga koiara Zera,† ba trer srëzrën li kjīshko.

39

José parkono Potifar kong

* 38:29 Hebreo tjlökwo **Fares**, e **döktong** loklo. † 38:30 Hebreo tjlökwo **Zera**, e **bolo ara** loklo.

¹ Eshkoshko ga José söraba öötong Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluyo u daga kägäyo. José tjwlëga Ismael tjëyoga kong li e.

²⁻³ José sök ba ushkoshko ga Jehová shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Llëbo beno ba kong pjlú erä, ga miyde Potifardë pjire.

⁴ E kjïshko ga wotjlïno pjlú ba kjïshko, ga kong pak wlëna ba kjimtaga, iara beno shäng ba llëbo tjeng kës ba ushko li daga.

⁵ Dbar eshko jek lëkong ga José kjïshko ga Potifar kjimtara Jehovärë ara. Eni ga llëbo uunkong beno pjlú ba ushko, ba kjokshko bakoe.

⁶ Eni ga Potifar, ba llëbo tjeng kës li iara beno tjeng José wloshko. E kjïshko ga llëbo oblë woyotjlïya llëm, ba dli eröe.

José, e domer wolësoe.

⁷ İya Potifar boydë ga worye kjër, ga tjlë ba kong ga «Pja pë bor tjok» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «İLlëme! İTja kuzong! Llëbo tjeng kës iara bor pjlurë beno tjeng bor wloshko. Tja shäng na ga woydë llë kjïshko llëme.

⁹ Ęye tjwlö ëreshko bor kjinmo drete. Bor pjlú, tja kong llëye wlikayde llëm, pja erö, pja ba boy kjïshko. E kjïshko ga llëbo owa shäryër wleni Sbö bokso ga äe» le.

¹⁰ Roke walë lirë ba kong dbar kjwobi go ëmdë ga jlö lara llëm, to jek öötong ba zlong bäng llëm bakoe.

¹¹ Dbar kjwara ga José opzrëno jek u roshko, ba pak shäryë wlo. E dbaryo ga ëye ushko drete.

¹² E wopro ga shakza walë lirë pjä ba shwong go, ga tjlë ba kong ga «Pja pë bor tjok» le ba kong.

Gueniyo José opdös wles, opshino jek zron ï, ga ba shwong beno tjeng walë'li wloshko.

¹³ Ïya ga José opshinoshko ga ba shwong beno tjeng ba wloshko ga

¹⁴ ba parkagaga rokara ba shwoy, ga tjlë ba kong dbo go ga «Hebreo söra bor lanmarë'li, shji ie woydë ber tjwlõ llëm oba bokso. Opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara. Gueniyo öö loror jlökoyo.

¹⁵ Kuya ga opshino jek zron ï, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁶ E irgo ga José shwong'li jnena tjeng, ba lanma shrono ushko guing.

¹⁷ Shrono ga lara jek ba kong obi. Tjlë ga «Bop parkaga hebreo sörop jũshko'li opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara, tja ber tjwlõ llëm oba bokso wlo.

¹⁸ Gueniyo öö loror jlökoyo kjĩshko ga opshino jek zron ï, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁹ Kuya ga iirkono ara.

²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara José shak, ie lok ber no shdũzlong uyo roshko wlo. Ga iara beno sök eshko, nopga shduna pjlurë tjeng lishko.

José sök eshkoshko ga

²¹ Jehová shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Jehová kjĩshko ga no shdũzlong uyo daga wotjlino pjlú José tjok.

²² Ga iara beno shäng no shdung löng'li daga. Llëye shäryëba eshko dö ga ichaga shäng erë.

²³ Jehová shäng José tjok, ga kjimtara ara. E kjĩshko ga llëbo shärye kës'li beno pjlúe. E kjĩshko

ga José parkë shäng sorë woyotjlïya no shdüzlong uyo daga lirë llëme.

40

Domerga yoïno li pjlollgwera Joséré

¹⁻³ Eshko ga Egipto so pjluyo li parkagaga löng do pjök. Kjlara, e di ioklo söga ba kong, kjlara, e ba pjlung shosho suga. Pjlara ga epga diktong kjïshko ga pjlu iirkono ba kong, ichara jek löng ba u daga kägäyo li ushko, bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo, José shdung shäng lishko.

⁴ José iara Egipto so pjluyo u daga kägäyo lirë beno shäng domerga li dë. Shduna beno löng dbar kop ara eshko.

⁵ Shkër kjwara ga domerga do pjök li yoïno lok oblë oblë, e loklo dö llëme.

⁶ Wëshko ga ïya Joséré tjwe kjok shröngto ga wlëya bë löng woydë arae.

⁷ Eni ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy woydë ara ega?»

⁸ «Tjawa yoïno, ga pjlollgwega ërë borwa kong llëme. Tjawa woydë ara e kjïshko» le lok ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy yoïno li llë lozï bor kong. Shji yoïk li llë loklo miyde Sbörë pjire. Ga tja kjimte wleni ga lër bomi kong» le.

⁹ Eni ga tjlapga di ioklo söga li tjlë ba kong ga «Tja yoïk ga kjillgwo jong sok kjwara,

¹⁰ lliywono lok mya. Wärbo wen mite, long tyë, e irgo ga ba longgwo opkjlopswë ber bo kwi tjän.

¹¹ Eshko ga pjlu di ioklo li tjeng bor wloshko. Kjillgwo bo li kjrër ga llrur shäng ba di ioklo li roshko. E irgo ga twër pjlu li wloshko» le.

12 Kuya ga tjľe ba kong ga «Pja yořno li ľľe loklo ľer bop kong. Kjillgwo sogwo ľliywono mya li, e dbargwo mya loklo.

13 Dbargwo mya go ga pja shiya pľlurē na dwayo, pja ie ber shāng parkē bop shtoy irōng obi, ba di ioklo sōrop ba kong dāmār sorē ga sōp ba kong ber shāng eni obi.

14 Shāryē enishko ga tja woyoshrēba. Pja tjľe pľlu kong bor kjřshko, tja shiya na dwayo wlo.

15 Tja ēre ľūyotkaraba tek hebreoga kjokyo dwayo. Tja kjwe shāng ēreshko ľľēm gueniyo. Lľeye owa shāryoror ľľēm, tja shāng jřshko wlo» le.

16 Kuya tjlapga pľlung shosho suga lirē ga ba kjlara yořno li pľlollgwera beno pľlú ba kong ga tjľe José kong ga «Tjara yořk ga shing kjwo mya, roshko pľlung shosho suk pľir, iak tjeng ēng kjing ēng kjing bor dlu kjing go.

17 Shing tjeng kjwara ba kjing go li, roshko pľľēblē sho tjeng oblē oblē pľlu kong, gueniyo ue sēnwarē tjwe jōngē» le.

18 Kuya ga tjľe ba kong ga «Pja yořno li ľľe loklo ľer bop kong. Shing kjwo mya li, e dbargwo mya loklo.

19 Dbargwo mya go ga pja shiya pľlurē na dwayo. Ba parkagaga iche bop kā zē tas, ga bop doyora ie lok ber pjang kjor go. Eshko ga bop sho ue ľāřē» le.

20 Öötōng dbargwo mya ga pľlu sōk iē ba pľloyoga tjok, ba dbar shrēkklo. Eshko ga ba parkagaga ichara ba di ioklo sōga li shik, ba pľlung shosho suga li shik bakoe.

²¹ Di ioklo söga li iara beno shäng parkë ba shtoy iröng obi, ba di ioklo söra ba kong dämär sorë ga söya ba kong eni obi.

²²⁻²³ Gueniyo pjlung shosho suga lira, ba parkagaga ichara ba zrök.

Lara Joséré ba kong sorë li shäryono uunkong eni ëmdë ga José woyoshrara pju di ioklo söga lirë llëme.

41

Egipto so pjluyo yoïno li pjlollgwera Joséré

¹ Lu pjlöglo pjök irgo ga shkër kjwara ga Egipto so pjluyo yoïk ga shäng Nilo diyo kjako.

² İya ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jonge.

³ E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Tëm shrono tjeng kjlo dik li zlong bäng,

⁴ ga döni ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete.

Eshko ga pju li wolleno buk ga

⁵ pono jek obi. Ga yoïno jek obi. İya ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjlöglo kjäk (7).

⁶ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjlöglo kjäk (7) obi, gueniyo owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge.

⁷ Ga bo pjlú li uara bo owa lirë drete. Eshko ga pju wollenoshko ga «Tja buk yoïkdo» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga woyotjlïya ara kuzong ga ba parkagaga ichara ybi löng kjlobi kjok eshko li

rokë, nopga kjok miydë ara li rokë bakoe. Shrono lok ga yoïno llë lara ba kong, gueniyo pjlollgwegaga ërë ba kong llëme.

⁹ Eni ga ba di ioklo söga li tjlë ba kong ga «Woyoshrër kjlay ga tja opshäryono owa.

¹⁰ Kjudäbäshko ga pja iirkono pjlung shosho suga kong, bor kong bakoe. Eshko ga tjawa ichorop bop u daga kägäyo ushko, tjawa bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo.

¹¹ Shkër kjwara ga tjawa yoïno oblë oblë, e loklo dö llëme.

¹² Tjawa löngshko ga domer shäng kjlara hebreo. E bop u daga kägäyo parkaga. Tjawa yoïno li lororwa ba kong ga pjlollgwera borwa kong pjire.

¹³ Lara borwa kong sorë ga shäryono eni. Tjara shrono iröng bor pakshko, bor kjlarara zröra loke» le.

¹⁴ Kuya ga no ichara José rokë, ga shira no shdüzlong uyo roshko dwayo jekdo. José kä shtono, shwong kjlopswono, doyono pjir ga jek pjlú shwoy.

¹⁵ Eshko ga pjlú tjlë ba kong ga «Tja yoïno pjlara ga pjlollgwegaga ërë bor kong llëme. Roy kuror ga pja yo pjlollgwek pjlú» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «E lak tjarë llëme. Gueniyo pjlollgweyaga Sbörë ber pjlú bop kong» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja yoïk ga tja shäng Nilo diyo kjako.

¹⁸ Īnor ga sögla wen tēm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jonge.

19 E irgo ga söglä wen tēm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Söglä ĩntē Egipto kjokyo kjlo owa eni llēme.

20 Eshko ga söglä kjlo dik'li uara söglä sloslo lirē drete.

21 Uara pjir ěmdē ga bē löng sloslo sorē ga beno löng eni obi. Eshko ga tja wolleno buk ga

22 tja pono jek obi. Ga tja yoĭno jek obi. ĩnor ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolēso, pjloglo kjäk (7).

23 E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjloglo kjäk (7) obi, owa, pira pjluk kjlikyorē beno kluktēnge.

24 Ga bo pjlu'li uara bo owa lirē drete. Loror ybipga kong, gueniyo llēye miyde lok llēme» le.

25 Kuya ga tjlē pjlu kong ga «Pja yoĭno pjloglo pjök, e llēbo kjrinaso loklo döe. Llēye shārye Sbörē bong kjönma li, e layde bop kong.

26 Söglä doglo kjäk (7) wolēso li, dwla bo pjloglo kjäk (7) wolēso li, e lu pjloglo kjäk (7) loklo pjöyĭkong. Pja yoĭno pjloglo pjök li, e llēbo kjrinaso loklo döe.

27 Söglä doglo kjäk (7) owa, sloslo li, dwla bo pjloglo kjäk (7) owa, pira pjluk kjlikyorē beno kluktēng'li, e lu pjloglo kjäk (7) pjli tjwe ara loklo pjöyĭkong.

28 Lēr shäng bop kong sorē ga shāryē eni. Llēye shārye Sbörē bong kjönma li, e layde bop kong.

29 Lu pjloglo kjäk (7) ga dli wen tjwe Egipto kjokyo trāk llēme.

30 E irgo ga lu pjloglo kjäk (7) obi ga pjli tjwe trāk llēme. Eshko ga dli ara dbaryo woyojekoba, nopga

uunkong löng Egipto kjokyo pjli ara kjĩshko.

³¹ Pjli tjwe trák llëm kjĩshko ga dli ara dbaryo li woyoshrëba llëme.

³² Llëye shärye Sbörë bong kjönma le li, e shärye jlõkoyo, e dörö bakoe. Pja yoĩno pjloglo pjök e kjĩshko. Pja yoĩno pjloglo pjök li, e wen dörö loklo.

³³ »E kjĩshko ga lër bop kong ga no wlës kjlara kjok miydë ara wleniyo, kjok llgwek pjlu wleniyo bakoe. E ber sök Egipto sopga uunkong ichaga.

³⁴⁻³⁵ Era nopga ichos kjlobö, dli tóng wlo. Lu pjloglo kjäk (7), dli tjokshko ga dli wen kjöm pogo li kjringswo shkëng (5) li ship kjrina, kjringswo sak kjwara (10) li ship kjringswo sak kjwara kjingsho shkëng (15) li ship kjringswo mya. Shäryëp uun eni. Ga dli ëre jnep ber tjeng dboye.

³⁶ Lu pjloglo kjäk (7), pjli tjwe arashko ga nopga sëm e go, wolon llëm wlo» le.

José iara pjlorë beno Egipto sopga uunkong kägäyo

³⁷ Kuya pjlorë ga beno pjlu ba kong, ba pjloyoga kong bakoe.

³⁸ Eni ga pjlu tjle ba kong lok ga «Domer ëre go Sbö Sëya. Wlëy oblë pjlu kjweni drete» le.

³⁹ Ga tjle José kong ga «Ëye kjok miydë ara äär bopoya dik llëme. Ëye kjok llgwek pjlu bopoya dik llëm bakoe. Bop kjok miydë li twaga Sbörë bop kong.

⁴⁰ Pja iër ber sök bor parkagaga ichaga, Egipto sopga uunkong kägäyo bakoe. Llëye lep ba kong li kole lok. Tja pjlu kjĩshko ga tja tjwlö ber bop kjinmo, gueniyo ëye oblë llëme.

41 Eeri jek lëkong ga pja ber sök Egipto sopga uunkong kägäyo» le.

42 Eshko ga p̄jlu, ba sakkwo ioklo goshko ba jyäglo li döra, iara José sakkwo go. Ga ba nopga ichara ba doyë, shwong ko p̄jlublún, p̄jlú tjwlo ara wleniyo go, ga bö pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go iara ba bëngshko.

43 E irgo ga ichara opyë p̄jlu jëkklo roy. Jek jëk löng ga ba parkagaga ichara öö lë, tjlä ga «iÈre José, bi kägäyo!» José iara beno sök Egipto sopga uunkong kägäyo eni.

44 E irgo ga p̄jlu tjlä José kong ga «Tja p̄jlu ëmdë ga llëye shäryëba wlo ga kjakroke bop kong guing» le.

45 Walë shäng kjlara ko Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong. Eshko ga José koiara p̄jlurë Zafenat Panea, ga kong Asenat twara beno ba boy. E irgo ga José roy öötong Egipto kjokyo kjok kjwang jïkong.

46 José lu p̄jloglo sak myashko (30) ga söra lok öötong sök Egipto so p̄jluyo shwoy. Eshko ga «Tja toe» le p̄jlu kong, ga opshino to ba pak shäryë Egipto kjokyo kjok kjwang jïkong.

47 Egipto kjokyo ga dli weno ara lu p̄jloglo kjäk (7).

48 Eshkoshko ga José dli tönö ara Egipto kjokyo kjok kjwang jïkong. Kjrara löngshko soshko ga dli tönö lok, ga jnena beno tjeng eshko, u roshko, shtoyo oblë oblë. Shtoyo kjrina kjrina li kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko.

49 Dli tōna bayo ara. Shtara ame, beno ara, la sho tjeng dlung kjako wleni kjīshko.

50 Pjli tjwe le li bām go ga José wapga domerga do pjök, ba boy Asenat tjok.

51 Ba wa domer bām ŷyo bukshko ga José tjlē ga «Tja kjimtara Sbörē, llēbo weno bor kong owa kjōme woyojeror pjir, bor pjeyoga woyojeror bakoe. E kjīshko ga koiēr Manasés»* le.

52 E irgo ga ba lēng bukshko ga José tjlē ga «Bor kong llēbo weno owa ara kjok ēreshko. Jūshko ga bor kong wapga twara Sbörē» le. Koiara Efraín† e kjīshko.

53 Lu to jek kjäk (7), dli ara Egipto kjokyo li dbaryo pjitonge.

54 E irgo ga pjli tjwe lu pjloglo kjäk (7) li soyarae. Lara Joséré sorē ga shäryono eni. Kjok shto oblē oblē dli pjitong drete. Gueniyo Egipto kjokyo ga dli tjok.

55 Pjli shrono Egipto kjokyo ga nopga uunkong dli rokono pjlu kong. Eshko ga pjlu tjlē ba kong ga «Pjāy to José ŷk, ga llēye le bomi kong dö li shäryēmi eni» le.

56 Pjli shdöktong Egipto kjokyo kjok kjwang jīkongshko ga José dli jneno tjengshko uyo u bāng li dōra, dli soyneya Egipto sopga kong wlo, dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyō kjīshko.

57 Kjok shto oblē oblē dli llēm kjīshko ga nopga tjwe löng Egipto kjokyo, dli tjwlēk José kong.

* 41:51 Hebreo tjlökwo *Manasés*, e so *llēbo woyojek* kjoyoe.

† 41:52 Hebreo tjlökwo *Efraín*, e *wapga tjok* loklo.

42

José shjiyga to jek Egipto kjokyo

¹ Egipto kjokyo dli tjok li miydara Jacobdë, ga tjlë ba wapga kong ga «¿Pjãý ëng ìk löng drëng kar kar egaro?»

² “Egipto kjokyo dli tjok” laraba bor kong. Eni ga pjãý nom eshko dli tjwlëk, shji wolon pjlrë llëm wlo» le.

³ Eni ga José shjiyga doglo sak kjwara (10) li to jek lok Egipto kjokyo dli tjwlëk.

⁴ Gueniyo ga José lëng Benjamín lira ichara ba datarë jek ba shjiyga tjok llëme. Ba data wotjlik ga llëbo wen owa ba tjok kjwe le.

⁵ Pjli shrono ara Canaán kjokyo kjishko ga Jacob* wapga to dli tjwlëk nopga oblë tjok eni.

⁶ José, e Egipto sopga uunkong kãgãyo, shãng dli li soynega bakoe. E kjishko ga ba shjiyga öötong löng ba zlong ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go.

⁷⁻⁸ E José miydara ba shjiygarë llëme. Era om-miydono ga ba shjiyga tjwayde löng. Gueniyo tjlëno ba kong oba oblë wleni, kjang kjange. Tjlë ba kong ga «¿Pjãý kjone so?»

«Tjawa tek Canaán kjokyo dwayo, dli tjwlëga» le lok ba kong.

⁹ Eshko ga yoïno dënashko ba shjiyga tjok sorë ga woyo tjwe kjlay ba kong. Ga tjlë ba kong ga «¿Pjãý tek löng borwa kjok ëre buk sorë ïga llëmdo?»

¹⁰ «Llëme, Tjlapga. Tjawa bop parkagaga ëre. Tjawa tek löng dli tjwlëga.

* **42:5** Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang **Israel**. **Jacob** kowëba eni bakoe.

11 Tjawa uunkong ëre data kjlaraso. Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme» le lok ba kong.

12 Kuya ga tjlä ba kong ga «jyö! Pjäy tek löng kjok ëre buk sorë äga erä» le.

13 Kuya lok ga tjlä ba kong obi ga «Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa lëng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame» le.

14 Gueniyo kuya ga tjlä ba kong obi ga «Pjäy tek löng borwa kjok ëre ik erä. Loror bomi kong eni tjän.

15 Pjäy tjlin ëre go. Lër bomi kong jlökoyo pjlu ko go ga pjäy opshik na dwayo llëm, bomi lëng tek söromi shrono na guing.

16 Pjäy kjlara jek bomi lëng wlokjrë, llamo ber löng na, no shdüzlong uyo roshko. Llëye lëmi li jlöre miydër e go. Llëm ga lër jlökoyo ga pjäy tek löng kjok ëre ik jlöe» le.

17 Eshko ga epga bängzara Josërë uunkong tjeng no shdüzlong uyo roshko dbargwo mya.

18 E irgo ga tjlä ba kong ga «Tja Sbö bangkjre kjishko ga llëye lër bomi kong li shäryëmi eni ga pjäy wolon llëme.

19 Pjäy wotjlik bëy jlökoyo wleni ga pjäy ëng wlës kjlara, ber shäng na, no shdüzlong uyo roshko wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko.

20 Bom i lëng tek sömi bor kong, pjäy tjläno bëy jlöre miydër e go wlo. Llëm ga pjäy wolon» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «jölö» le.

21 E irgo ga tjlě lok ęg kong ga «Shji opshäryono owa bi lěng tjok. Īnoy shäng wosong, gueniyo kjloshtono bi kongshko ga kuroy llěme. Llěbo wen bi kong owa anmoyō ęre e kjřshko» le.

22 Ga Rubén tjlě ba kong ga «“Llěye owa shäryey bi lěng kong llěme” loror bomi kong. Gueniyo jlō loromi llěme. Wolono kjřshko ga potjwlěy lōng kjwlěe» le.

23 José tjlōkwo pjlollgwega tjok kuzong ga lan lōng ęg kongshko ga tjlōkwo kura Joséré pjir li miydara ba shjiygarē llěme.

24 Eshko ga José opkiono ba shjiyga lōngshko dwayo tjoksa, ga slatong. Pjir ga tek shrono irōng obi, ga tjlěno ba kong obi. Eshko ga Simeón kjara shäng dboy, ga nopga ichara ba pjrik, ba pjeyoga boksho.

25 E irgo ga José tjlě ba parkagaga kong ga «Domerga ęre dli sho pjangglo, e dlĩzĩ dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwlěngglo li iozĩ ber tjeng ba dli sho pjangglo roshko, kjlara ĩ ĩe. Dli twozĩ ba kong, sōya, ue lok irbo wlo bakoe» le. Lara sorē ga shäryara lok eni.

26 Eni ga ba dli sho iara ba shjiygarē ba ōng kjing go, ga to lok ey dwayo.

27 Kjēr äär slan lōng, pē wlo lara lishko ga José shjiy kjlara, ba ōng sēyashko ga ĩya ga ba dburwa iak bē tjeng ba dli sho kjing go.

28 Ga tjlě ba pjeyoga kong ga «Bor dburwa twara lok tek bor kong irōng. ĩzĩa! Buk bor dli sho kjing go» le.

Kuya lok ga bangkjrara lok ara, opshgawono lōng dete erä. Ga tjlě ęg kong ga «¿Llě shäryayde

Sbörë bi kong jūni?» le.

²⁹ Öötong löng Canaán kjokyo iröng obi ga llëye shäryono ba kong dö li lara lok ba data kong. Tjlë ba kong ga

³⁰ «Domer Egipto so kägäyo tjläno borwa kong kjang kjange. “¿Pjäy tek löng kjok ëre buk sorë ïga llëmdo? Pjäy nopga owa tjwayde löng” lara borwa kong eni.

³¹ Tjawa tjläno ba kong ga “Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme.

³² Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa lëng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame” lororwa ba kong eni.

³³ Eshko ga tjläno borwa kong ga “Pjäy wotjlik bëy jlõ wleni ga pjäy ëng wlës kjlara, ber shäng bor tjok na wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko.

³⁴ Ga bomi lëng tek sömi bor kong. Eni ga pjäy tjläno bëy jlõre miydër e go. Eni ga bomi kjlara li döer, ga pjäy to löng llëbo tjwlek kjok ëreshko ga pjluë” lara borwa kong eni» le.

³⁵ Ba dli sho shiya lokshko ga ba dburwa wen tjeng ba roy kjlara ï ïe. Eni ga yëy le lok uunkong, ba datarë bakoe.

³⁶ Eshko ga Jacob tjlä ba kong ga «¿Tja iëmi ber shäng wapga dret wlore? José sök bi tjok ame, Simeón bakoe. ¿Benjamín sömi woydë sharare? Ber song li tja» le.

³⁷ Eshko ga Rubén tjlä ba data kong ga «Benjamín ichos jek bor tjok. Miydaga ber tjarë. Sör tjwe bop

kong iröng obi. Sör tjwe llëm ga bor wapga do pjök zröp ga pjlúe» le.

³⁸ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Bor wa jek bomi tjok kjone llëme. Ba kjlara José wolono, beno shäng kjlara kjwe erä. Llëbo wen ba kong owa irbo wleni ga tjlapga ëre wolono woydorbo ga wloyo pjäydë» le.

43

Benjamín söra lok jek Egipto kjokyo

¹ Dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö.

² Dli söra li uara lok pjir ga Jacob tjlë ba wapga kong ga «Pjäy to dli tjwlëk bi kong Egipto kjokyo obi» le.

³⁻⁵ Eshko ga Judá tjlë ba kong ga «Domer shäng këm tjlëno borwa kong wëlle. “Bomi lëng tek sömi tjwe na llëm ga pjäy tjwe bor ik na llëme” lara borwa kong eni. E kjïshko ga Benjamín ichëp jek borwa tjok ga tjawa jek dli tjwlëk. Llëm ga tjawa jek llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëbo shäryëmi bor kong owa ara ega? ¿Pjäy lëng shäng kjlara lëmi domer e kong llëno?»

⁷ «Llëbo jakrokara ara borwa kjïshko, borwa pjeyoga kjïshko bakoe. Tjlëno borwa kong ga “¿Pjäy data tjokde? ¿Pjäy lëmga oblë tjokde?” lara eni. Llëbo oblë lororwa ba kong llëme. Dboryororwa eni erä. “Bomi lëng tek sömi bor kong” le borwa kong eni miydororwa llëme» le lok ba data kong.

⁸ Eshko ga Judá tjlë ba data kong ga «Kjwozirwa li ichos jek bor tjok, daga ber tjarë. Shji wolon llëm wlo ga tjawa to dli tjwlëk.

9 Ios ber tjeng bor wloshko, ĩga ber tjarë, llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjwe iröng llëm ga tja ber pogo tjwlõ bop kong ĩyado.

10 Shji löng wor llëm kjwe ga tjawa öör pjloglo pjök tjän» le.

11 Kuya ga tjlä ba kong ga «Llëye shäryako oblë wlo llëme. E kjĩshko ga dwlo poshtikklo lõ pjläblë oblë oblë, or dyo, kjor bo oblë uako wleniyo, e sömi domer e kong ba sëngglo.

12 Dbur sözi bayo eni obi. Dbur twara tek tjeng li twëmi ba kong iröng obi, dir ĩ kjwe.

13 Bomi löng kjwe sözi jek bomi tjok. Pjäy nom jekdo, domer li ĩk.

14 Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjläe. Woydër ga pjäy songe le, pjäy kjimte, bomi kjlara döya wlo, Benjamín döya wlo bakoe. Tja ber wapga dret wlo ga tja beno wapga drete» le.

15 Eni ga Jacob wapga to jek Egipto kjokyo Benjamín tjok. Domer sëngglo li söra lok jek ba tjok, dburwa lara ba datarë li söra jek bakoe. Eni ga jek öötong löng José shwoy Egipto kjokyo.

16 ĩya Josërë ga Benjamín tek shäng ba shjiyga tjok ga tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Domerga kjwe sös jek bor ushko. Söglä zröp kjlara, ga liba. Eeri dlo dluw ga ië lok bor tjok» le ba kong.

17 Lara ba kong sorë ga shäryara eni. Epga söra jek ba ushko.

18 Gueniyo bangjrara lok ara, söya jek José ushko kjĩshko. Wotjlik lok ga «Shji söya lok jek löng eshko jlõ wleni, dbur twara lok tek bi kong iröng li kjĩshko. Shji shakoba, shji iëba ber löng

ba parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bi öng wle tjok» le.

¹⁹ Öötong löng José ushko ga epga tjlä ba u daga kägäyo kong ga

²⁰ «Tjlapga, kjupäbäshko ga tjawa öör löng na dli tjwlëk.

²¹ Gueniyo tjawa äär slan löngshko ga borwa dli sho bapkwö kjak dörorwa, ga dbur bë tjeng ba roy, kjlara ïï, uunkonge. Dbur iak tjeng sorë ga sörorwa tek tjeng eni, twërwa bomi kong iröng wlo.

²² Tjawa dbur söno dli sho tjwlëkklo obi. Gueniyo dbur iaga ërë tjeng eshko miydërwa llëme» le.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy woydë llëme. Llëye bangkjreämi llëme. Dli tjwlënomi, e dburyo kjroror. Dbur beno tjeng bomi dli bapkwö roy li iak bomi Sbörë, e bomi data Sbö bakoe» le. Eshko ga Simeón shira, söra jek öötong ba pjeyoga tjeng lishko.

²⁴ E irgo ga söra jek uunkong José u roshko, ga kong di twara, dre shkwë e go wlo. Ba öng sëna pjir bakoe.

²⁵ Kura lok ga José tjwe ië ba tjok kuzong ga koshe löng. E wopro ga ba sëngglo söra li poshäryara tjeng ba kong.

²⁶ José jek äär ushko ga ba sëngglo söra li twara lok ba kong, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go.

²⁷ Eshko ga José tjlä ba kong ga «¿Pjäy yonde? Pjäy tjlä bor kong ga bomi data tjlablae. ¿Sök yonde?»

28 «Tjĭapga, borwa data sök yone» le'lok ba kong, ga kä dono jek obi.

29 Ba shjiyga kjing ĭya Joséré. Benjamín, ba lëng data, mekë kjlaraso li ĭya ga tjĭe ga «¿Bomi lëng'lëmi kjupä kjwere?» le. Ga tjĭe Benjamín kong ga «Pja miydaga ber Sbörë» le ba kong.

30 Ba lëng ĭya ga wopjlú anmoyō, slarwō erä. Eni ga opzrëno jek maling ba kjër roshko, ga slatong ba lëng kjĭshko.

31 Woroyono pjir ga bokkwo shkwono, opshino, ga tjĭe ba parkagaga kong ga «Dĭi shizĭa» le.

32 Eshko ga José kong dli shira lok dboy, Jacob wapga kong dboy, Egipto sopga kong dboy bakoe. Egipto sopga kong ga hebreoga tjwĭlō llëme. E kjĭshko ga ië'lok ba tjok llëme.

33 Ba shjiyga ichara Joséré sirkeno tjeng ba gomyo ba këguëyo äär jong ba lëng mite go. E kjĭshko ga epga opshgawono, ga ëng ĭk löng drëng erä.

34 Sëna Joséré ba dli baĭya. Ga Benjamínda sëna ara, ba shjiyga kjinmo. José iono ba pjeyoga tjok, ga uunkong beno löng woowa llëme.

44

José di ioklo

1 E irgo ga José tjĭe ba u daga kägäyo kong ga «Domerga ëre dli sho pjangglo, e dlĭs dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwĭlëngglo li ios ber tjeng dli sho pjangglo li roshko, kjlara ĭ ĩe.

2 Bor di ioklo shäryak dbur sho pjĭublún go li ios ber buk ba lëng dli sho pjangglo li roy, ba dbur dli

sho tjewlëngglo wle ios ba roy bakoe» le. Lara ba kong sorë ga shäryara eni.

³ Wëshko kjok shröngto ga José ba pjeyoga ichono to iröng obi ba öng tjok.

⁴ Jek löng pjola llëm obi ga José tjlë ba u daga kägäyo kong ga «Pja nom domerga jek löng yë irpjang. Dosharop ga pja tjlë ba kong ga “¿Pjäy kjimtak pjlu ga tjewlëmi owa ega? ¿Di ioklo shäryak dbur sho pjublún go, e lüyotkoromi ega?

⁵ E bor kägäyo di ioklo. E ba llëbo miydoklo. Pjäy llëbo owa shäryono” lëp ba kong eni» le.

⁶ Kuya ga to jek ba irgo, ga doshara ga llëye lara Josërë ba kong li lara ba kong pjire.

⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿pja tjlë borwa kong eni ega? E shäryororwa llëme. Borwa kong ga e shäryako llëme.

⁸ Tjawa tek löng iröng Canaán kjokyo dwayoshko ga dbur wlënorwa borwa dli sho pjangglo roshko li tyororwa bomi kong iröng. ¿Eni ga era bop kägäyo dbur sho lüyotkërwa sorë?

⁹ Di ioklo wen tjeng ë tjok ga e wolon wlo, tjawa ber löng bomi parkagaga tjewlëk löng pjir wleniyo bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjlúe. Shäryër eni. Gueniyo wen tjeng ë tjok ga ber shäng bor parkaga tjewlëk shäng pjir wleniyo, llamo to iröng ga pjlu» le.

¹¹ Ba dli sho pjangglo lona lok töshko, ga kjak döra lok jekdo.

¹² Roïna José u daga kägäyorë ba shjiy këguë ï äär jong ba lëng mite ï go, ga di ioklo li wlëna buk Benjamín dli sho pjangglo roy.

13 E kjĩshko ga ba shwong dwlėkza lok tjã tjã erã, woydė lok ara kjĩshko. Eshko ga ba llėbo poyona ba öng kjing go, ga sano jek José shwoy iröng obi.

14 Judá, ba pjeyoga öötong löng José ushko ga José sök eshko obi. Eni ga kjök tono lok, kujono bokdo kjlay klung go.

15 Eshko ga José tjlė ba kong ga «¿Llėye shäryoromiro? ¿Tja ěre llėbo miydoklo tjok miydėmi llėmdo?» le.

16 Kuya Judärė ga tjlė ba kong ga «¿Llėye lėrwa? ¿Tjawa llėbo owa shäryono llėm ga pinwa bop kong sorė? Llėbo shäryororwa owa li iara Sbörė beno ĩkoba wėlėe. Tjawa löng na. Tjawa bop parkagaga tjwlėk löng pjir wleniyo, borwa lėng bop di ioklo söga kjwe tjok bakoe» le.

17 Gueniyo kuya ga tjlė ba kong ga «Eni llėme. Di ioklo tjeng ě tjok ga e ber shäng bor parkaga tjwlėk shäng pjir wleniyo. Pjãyda to jek iröng ushko ga pjłue. Pjãy barwaga ěrė llėme» le.

Judá tjlėno José kong Benjamín kjĩshko

18 Era eni ga Judá jek José zlong bäng, ga tjlė ba kong ga «Tjłapga, ¿tja tjlė bop kong sira tjoksa ga buere? Pja iirkė bor kong llėme. Pja tjwlö ara bor kong, Egipto so pjłuyo dik.

19 Pja tjlėno borwa kong ga “¿Pjãy data tjokde? ¿Pjãy lėmga oblė tjokde?” lorop borwa kong.

20 Eshko ga tjawa tjlė bop kong ga “Borwa data, e tjlablae. Ga tjawa lėng shäng kjlara mite obi. E bukshko ga borwa data tjlablae. Ba meyo li tjok ga wapga tjeng do pjök, gueniyo kjlara shinmotkono. E kjĩshko ga ba wa beno shäng li woyde borwa datarė ara” lėrwa bop kong eni.

21 »Eshko ga pja tjlë borwa kong ga “Bomi lëng tek sömi bor kong ïn wlo” lëp.

22 Ga tjawa tjlë bop kong ga “Kjwozirwa ba data rayë ber tjoksa ga äe. Raye ber tjoksa ga wolon” lërwa.

23 Gueniyo pja tjlë borwa kong ga “Bomi lëng tek sömi na llëm ga pjây tjwe bor ïk na llëme” lëp.

24 Tjawa jek äär iröng borwa data shwoy ga llëye lorop borwa kong li lororwa ba kong pjire.

25 »Eshko ga borwa data tjlë borwa kong ga “Pjây nom iröng dli sho tjwlëk sira” le.

26 Gueniyo tjawa tjlë ba kong ga “Tjawa yorke borwa lëngdë llëm ga tjlapga sök, e ïnwa ga äe” lërwa ba kong.

27 »Kuya ga tjlë borwa kong ga “Miydëmi pjlu ga bor boy, e wapga do pjök bor tjok.

28 Kjlara to bor shjiryo dwayo, ga sök bor tjok ame. Miydër ga uara äya kjloshko sorë.

29 Era ba lëng kjwe söromi to bor zlong dwayo ga llëbo weno ba kong owa bebi wleni ga tja wolon woydorbo. Eshko ga wloyo ber pjäydë” le.

30-31 »E kjïshko ga bor lëng woyde bor datarë ara ba pjlugwo baïya wleni. Kjwozirwa, e äär borwa tjok iröng llëm ga borwa data, e wolon woydorbo. Enira wloyo ber tjawarë.

32 Tja tjlëno bor data kong ga “Ios ber tjeng bor wloshko, ïga ber tjarë. Llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjwe iröng llëm ga tja ber pogo tjwlö bop kong ïyado” loror.

33 »E kjïshko rokër bop kong sira ga tja ios ber shäng bop parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo, kjwozirwa kjwe shtoshko. Ga ichos jek ba shjiyga tjok sira.

34 Tja jek äär iröng bor data shwoy ba tjok llëm ga äe. Bor data sök woydë, song, e ïn woydë llëme» le.

45

José oppino ba pjeyoga kong

1-3 Eshko ga José slarwõ, ga tjlë ba parkagaga löng li kong ga «¡Pjãý opshis uunkong na dwayo!» le, ga beno shäng tjoksa ba pjeyoga tjok, ga slatong jlökoyo. Kuya Egipto sopga löng kjoko lirë ga roy shdöra öötong uunkong kong, öötong Egipto so pjluyo ushko bakoe.

Eshko ga José tjlë ba pjeyoga kong ga «Tja José. ¿Bor data sök sëre?» le. Kuya lok ga beno löng sëya llëme. Dborye lok ga äe. Tjlökwo drete.

4 Eshko ga José tjlë ba kong ga «Pjãý tek bor zlong sira» le. Ga tjlë ba kong obi ga «Bomi lëng soynenomi Egipto sopga kong dgue, e tja José.

5 Gueniyo ga pjãý woydë llëme. Tja wloyo pjãydë llëme. Tja ichara Sbörë na bomi bäm go, nopga kjimtë, wolon llëm wlo.

6 »Pjli ara kjok ëre kjing go lu pjloglo pjök tjän. Kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi ga dli llë wen llëm, llëye dguëy ga wen llëm bakoe.

7 Gueniyo tja ichara Sbörë bomi bäm go, bomi kjimtë, pjãý wolon llëm wlo, bomi tjëyo tek ber bomi irgo li wen wlo. Shäryara Sbörë oblë, ba dbo kësbang go.

8 Tja ichaga Sbörë na, pjãydë llëme. Tja iara beno shäng Egipto so pjluyo dboryaga, ba u daga kägäyo, Egipto sopga uunkong ichaga bakoe.

9 »Pjãy nom maling bor data shwoy, ga pjãy tjlẽ ba kong ga “Bop wa José tjlẽ ga “Tja ichara Sbörë beno shäng Egipto so kägäyo. Pja tek bor ïk wop äe.

10 Pja ber sök Gosén kjokyo, bop wapga, bop tjërga, bop öng, bop llëbo tjeng kës li tjok. Eni ga pja ber sök bor soshko.

11 Èreshko ga pja sën dli, bop pjeyoga uunkong tjok, pjãy pjli kuk llëm wlo, dli llëm kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi kjïshko’le Josërë” lëmi ba kong eni.

12 »Miyde bor lëng Benjamíndë, pjãy ommydë bebi ga tja José jlökoyo. Tja tjlëno li kuromi uunkong.

13 Tja sök na, tja tjlapga dbo kësbang, tja parkë sök sorë li lanyotkëmi bor data kong. Llëye ñnomi na dö li lëmi ba kong pjir bakoe. Pjãy nomo. Bor data tek sömi wop äe» le.

14 Eshko ga José, Benjamín, e ëng popjlluno lok, ga slatong wop ara ëng tjok.

15 Eshko ga ba pjeyoga uunkong lõ shira,* slatong ba tjok. E irgo ga ba pjeyoga woroyono, tjlëno ba tjok.

16 José pjeyoga shrono lõng li roy kuya pjlrë ga beno wopjllú, ba pjloyoga uunkong tjok.

17 Eni ga pjlu tjlẽ José kong ga «Lëp bop pjeyoga kong ga dli sho ie lok ba öng kjing go, ga to Canaán kjokyo,

18 ga bop data, ba pjeyoga tek söya bor kong. Egipto kjok pjluýo twër ber ba kong, Egipto dli pjluýo twër ba kong, ue wlo bakoe.

* 45:15 **Lõ shik**, lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

19 Ichos jek na dwayo jëkkïo sök, ba boyga sökkïo, ba wapga sökkïo, bop data sökkïo bakoe.

20 Wotjlik lok ba llëbo ber li kjishko llëm, llëbo pjlúyo tjeng Egipto kjokyo ëre twër ber ba kong kjishko» le.

21 Shäryara Jacob† wapgarë eni. Ba jëkkïo lara pjlurë li twara Josërë ba kong, dli ichara, ue irbo wlo bakoe.

22 Shwong twara tjaglën ba shjiyga kong. Gueniyo Benaminda kong dbur sho pjlublún twara kjwo sak dbäw pjloglo mya (300), shwong twara kjrjngwo shkëng (5) bakoe.

23 Ba data kong öng llëbo sökkïo ichara sak kjwara (10) llëbo pjlúyo tjeng Egipto kjokyo tjok, öng doglo sak kjwara (10) obi dli sho tjok, ue irbo wlo.

24 «Tjawa toe» le lokshko ga José tjlä ba pjeyoga kong ga «Jölo. Pjäy nome. Pjäy ëngkjwë ëng tjok irbo llëme» le ba kong.

25 Eni ga opshino jek Egipto kjokyo dwayo, öötong löng Canaán kjokyo, ba data Jacob sökshko.

26 İya lok ga tjlä ba kong ga «J José sök së! İE tjlapga tjwlö kësbang, Egipto so kägäyo!» le lok ba data kong, gueniyo tjlökwö kjrara llëm, yëy le erä.

27 Gueniyo llëye lara Josërë kjöme li kura. Ga İna ga jëkkïo ichara Josërë jong ba wlokjroklo. Eni ga beno woplú,

28 ga tjlä ga «J İöe! Era miydër ga José sök së. Tja wolontë llëm obi ga tja to ba İk» le.

† 45:21 Hebreo tjlökwö go ga tak beno pjang *Israel*. *Jacob* kowëba eni bakoe.

46

Jacob to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok

¹ E irgo ga Jacob* opshino to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok, ba llëbo uunkong tjok bakoe. Jek öötong löng Berseba kjokyo ga öng zröra, sho sura, pjono dret, ba data Isaac Sbö poshrëkkïo.

² E shkëyo ga Sbö weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlë ba kong ga «¡Jacob!»

«¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

³ Tjlë ga «Tja Sbö, tja bop data Sbö. Pja jek Egipto kjokyo ga llëye bangkjrëp llëme. Kjek eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber tjëyo kësbange.

⁴ Tja jek shäng bop tjok eshko. Llono ga bop tjëyoga shir ey dwayo, ga tek sör na iröng obi. Ga pja wolonshko ga José sök bop zlong bäng» le.

⁵⁻⁷ E irgo ga Jacob iara ba wapgarë opyë sök jëkkïo ichara Egipto so pjluyorë ba kong li roshko, ba pjlaydoga, ba tjërga tjok. Ga Jacob opshino to ey dwayo ba tjëyo tek beno ba irgo uunkong li tjok. Ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li söra jek ba tjok Egipto kjokyo.

⁸⁻¹⁵ Jacob tjëyo tek beno ba irgo li öötong löng Egipto kjokyo ko lok eni. Epga beno löng Israel tjëyoga.

Lea wapga Jacob tjok, e weno tjeng Padán Aram kjokyo, e ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak mya kjingsho mya (33).

* **46:1** Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang **Israel**. **Jacob** kowëba eni bakoe. Génesis 46.2, 8-15, 30 eni bakoe.

Rubén, e ba wa domer bäm ñyo. Rubén, e öötong ba wapga domerga Janoc, Falú, Jezrón, Carmí tjok.

Simeón, e öötong ba wapga domerga Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar, Saúl tjok. Saúl, e mekë Canaán so.

Leví, e öötong ba wapga domerga Guersón, Coat, Merari tjok.

Judá, e öötong ba wapga domerga Selá, Fares, Zera tjok. Ba wapga domerga Er, Onán, e wolono beno löng Canaán kjokyo. Fares, e öötong ba wapga domerga Jezrón, Jamul tjok.

Isacar, e öötong ba wapga domerga Tola, Fuvá, Job, Simrón tjok.

Zabulón, e öötong ba wapga domerga Séred, Elón, Yalel tjok.

Jacob wa walë Dina, e öötong bakoe.

16-18 Parkaga twara Labándë ba wa Lea kong ko Zilpá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho tjer (16).

Gad, e öötong ba wapga domerga Zefón, Jaguí, Ezbón, Suni, Eri, Arodí, Arelí tjok.

Aser, e öötong ba wapga domerga Imná, Isvá, Isví, Beriá tjok, ba wa walë Sera tjok bakoe. Beriá, e öötong ba wapga domerga Héber, Malquiel tjok.

19-22 Raquel wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14).

José, e sök Egipto kjokyo ga wapga tjeng domer do pjök ba boy Asenat tjok ko Manasés, Efraín.

Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syõshtaga Egipto so sbõpga kong.

Benjamín, e öötong ba wapga domerga Bela, Béquer, Asbel, Guerá, Naamán, Ehí, Ros, Mupín, Jupín, Ard tjok.

²³⁻²⁵ Parkaga twara Labándë ba wa Raquel kong ko Bilhá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo kjäk (7).

Dan, e öötong ba wa domer Jusín tjok.

Neftalí, e öötong ba wapga domerga Yazel, Guní, Jéser, Silén tjok.

²⁶ Jacob, e öötong Egipto kjokyo ba tjëyo tek beno ba irgo li doglo sak tjer kjingsho tjer (66) tjok, ba pjlaydoga tjok bakoe.

²⁷ José wapga tjeng Egipto kjokyo do pjök. Eshko ga Jacob tjëyoga shrono löng Egipto kjokyo doglo sak kjäk (70).

²⁸ Epga jek löng irbo ga Judá ichara Jacobdë jek bäm go José ñk, wlokjre tek irbo Gosén kjokyo wlo. Öötong löng eshko li kuya Joséré ga

²⁹ ba parkagaga ichara ba jëkklo poshäryë. E irgo ga José jek ba data wlokjre. Öötong shäng ba data sökshko ga ëng popjluno lok, ga slatong wop ara ëng tjok.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlë ba kong ga «Pja ñnor om go bor bokkwo go, ga pja shäng së jlõe. Era tja wolon ga pjlué» le.

³¹⁻³² Kuya ga tjlë ba data, ba pjeyoga kong ga «Tja to tjlë pjlu kong ga “Bor data, bor pjeyoga löng Canaán kjokyo li shrono löng na, ber löng bor tjok wlo. Epga öng daga kjïshko ga ba öng, ba llëbo uunkong söra tek ba tjok” lër ba kong.

³³ Pjã roke pjurëshko ga “¿Pjã pak llë?” le bomi kongshko ga

³⁴ pjã tjlë ba kong ga “Tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna ï dik” lëmi ba kong eni. Eni ga Egipto sopga löng öng dagaga tjok woydë llëm kjïshko ga pjã ie ber löng Gosén kjokyo» le.

47

¹⁻² Eshko ga ba pjeyoga kjrara doglo shkëng (5), ga söra jek öötong löng Egipto so pjlyo shwoy, ga tjlë ba kong ga «Bor data, bor pjeyoga tek Canaán kjokyo dwayo li shrono löng Gosén kjokyo ba öng tjok, ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe» le. Eshko ga ba pjeyoga li pina pjlu kong, miyde wlo.

³ Eni ga pjlu tjlë ba kong ga «¿Pjã pak llë?»

«Tjlapga, tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna ï dik.

⁴ Canaán kjokyo pjli ara, borwa öng dli drete. E kjïshko ga tjawa to tek ber löng na wlo lërwa. Rokërwa bop kong sira ga tjawa ios ber tjeng Gosén kjokyo» le lok ba kong.

⁵ Kuya ga tjlë José kong ga «Bop data, bop pjeyoga tek shrono ber löng bop tjok wlo le.

⁶ Egipto kjokyo tjeng bop wloshko. Gosén kjokyo, e Egipto kjok pjlyo kuzong ga twos ba kong, ber löng eshko wlo. Ïp ga domerga kjone kjone parkë pjlu ga ios ber löng bor öng dë bakoe» le.

⁷ E irgo ga ba data söra, pina pjlu kong, miyde wlo. Eshko ga Jacob tjlëno beno pjlu ba kong.

⁸ Ga pjlu tjlë ba kong ga «¿Pja lu pjlobi?»

⁹ «Tja lu p̄loglo sak dbäw kjingsho sak mya (130) erä. Tja sök shtor llëm, tja jëkko erä, tja songe. Bor data, bor kjokë, e jëk to löng shtor llëm bako, gueniyo lu ñno bor kjinmo» le ba kong.

¹⁰ E irgo ga Jacob t̄jlëno beno p̄lú ba kong obi, ga toe.

¹¹ Eshko ga lara p̄ljurë sorë ga shäryara Joséré eni. Egipto kjok p̄lúyo twara ba data, ba p̄jeyoga kong, ber löng eshko wlo. Kjok, e ber buk Ramsés kjokyo.

¹² Ba p̄jeyoga uunkong sëna dli bakoe.

José pak shäryono sorë p̄jli ara dbaryo

¹³ Egipto kjokyo, Canaán kjokyo ga dbar jek ga p̄jli tjwe ara anmoyõ. Nopga wolonto p̄ljirë.

¹⁴ Eni ga dli soynena Joséré Egipto sopga kong, Canaán sopga kong bakoe. Dburyo li jnena tjeng p̄jlu dbur jnezhlongshko.

¹⁵ Dbur p̄jitongshko ga Egipto sopga tjwe t̄jlë José kong ga «Tjawa dbur p̄jitonge. Tjawa sëm dli. Llëm ga tjawa wolon p̄ljirë» le.

¹⁶ Kuya ga t̄jlë ba kong ga «P̄jãy dbur p̄jitong ga bomi öng sömi bor kong, ga kjlopswër dli sho go» le.

¹⁷ Eni ga Egipto sopga, ba öng oblë oblë,* e söra José kong, kjlopswe dli sho go wlo. Shäryara eni lu p̄jlara.

¹⁸ E irgo ga tjwe t̄jlë José kong obi ga «l̄lëye jnenwa bop kong ga äe. Tjawa dbur p̄jitong, ga borwa öng, e beno bopoya. Beno tjawa, borwa kjok erä.

* **47:17** Öng oblë oblë söra lok li, e kwomgla, öng wlëp ushko so, shwling ushko so, sögla, öng so kwomgla kjoyo dre töshko bakoe.

19 Tjawa iëp wolon llëme. Borwa kjok iëp ber tjoksa llëme. Tjawa tjwlës, borwa kjok tjok bebi, dli sho äska. Eni ga tjawa ber löng parkë borwa kjok li kjing go pflu kong. Dwla twos borwa kong, tjawa wolon llëm wlo, kjok ëre kjing go nopga tjok obi wlo» le.

20 Pjli tjwe ara anmoyö kjishko ga ba kjok soy-nena uunkong José kong. Eni ga Egipto kjok tjwlëna Josërë uunkong pflu kong.

21 Nopga uunkong beno löng ba parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo.

22 Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong, epgara kong dli twe pjlurë iyado. E kjishko ga ba kjok soynena llëme.

23 E irgo ga José tjlë nopga kong ga «Pjäy tjwlënor uunkong bomi kjok tjok pflu kong. Dwla tjeng ëre to dguëmia.

24 Gueniyo ba bo kjrozlong dbaryo ga dli tömi li kjringswo shkëng (5) li shimi kjrina pflu kong, kjringswo sak kjwara (10) li shimi kjringswo ba kong, kjringswo sak kjwara kjingsho shkëng (15) li shimi kjringswo mya ba kong. Shäryëmi uun eni» le.

25 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja opshäryono pflu borwa tjok. Tjawa iorop wolon pjlishko llëme. E kjishko ga tjawa to ber löng pflu parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo» le.

26 Eni ga José kjok ilgwekklo shäryono kjrina Egipto so kjlobi kong, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dli töya li twe lok pflu kong, lara sorë li eni. Kjok ilgwekklo li eeri ga buk eni. Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong lira llëye twe llëm, ba kjok beno pflu kong llëm kjishko.

Jacob wolon döröe

²⁷ Israel tjëyoga beno löng Gosén kjokyo, e Egipto kjokyo obi. Kjuk shano bayo ara, dbur ara, wapga träk llëm bakoe.

²⁸ Jacob beno sök eshko lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjäk (17). Lu ñno sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho kjäk (147).

²⁹ Dbar kjwara ga Jacob† sök së obishko ga wolon dbaryo woyotjlïya buk. Eshko ga ba wa José rokara, ga tjlë ba kong ga «Tja woydëp jlökoyo wleni ga los bor kong jlökoyo ga pja wotjlïk pjlu bor kong, ga tja kjimtëp iyado. Pja kä dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglö wlo. Tja jnep ber buk na Egipto kjokyo llëme.

³⁰ Tja wolonoshko ga tja ship Egipto kjokyo ëre dwayo, tja söp äär ber buk bor pjeyoga iak tjengshko» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Shäryër eni» le.

³¹ Eshko ga tjlë ba wa kong obi ga «Los bor kong jlökoyo» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga shäryër eni» le. Eshko ga Jacob kä dono, syõshtono Sbö kong buk ba bukklo kjing go.

48*Jacob tjlökwo lono beno pjlu José wapga kong*

¹ E irgo ga oba tjlë José kong ga «Bop data swlo ara» lëba ba kong. Eni ga José jek ba ñk, ba wapga Manasés, Efraín tjok.

† **47:29** Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang **Israel**. **Jacob** kowëba eni bakoe. Génesis 47.31 eni bakoe.

² Öötong löng ba shwoy ga «Bop wa José shrono shäng bop ïk» lëba ba kong. Kuya ga kojono dbo go, sirkeno sök ba bukklo kjing go,

³ ga tjlë José kong ga «Sbö, llëye shärye woýdë li shärye ga pjlúe. Sbö weno shäng bor kong Luz kjokyo, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga tjlëno beno pjlú bor kong.

⁴ Tjlë ga “Pja iër ber shdär träk llëme. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber löng tjëyoga oblë oblë, ga tjë jïkong ber löng tjëyo kjrinaso. Kjuk ëre twër ber ba kong ïyado wlo” le.

⁵ Bop wapga Efraín, Manasés, e weno tjeng na Egipto kjokyo, tja tjwayde töntë bop tjok llëm obishko. Epga ber bor wapga onmo wleni, Rubén, Simeón dik.

⁶ Pja wapga tjok obi wleni ga epgara bopoya. Kjuk twe datagarë ba wapga kong li twe Efraín, Manasédë ba kong, epga ba lëmgä kjïshko.

⁷ Tja jek shäng Padán Aram kjokyo dwayo, Efrata kjokyo ber buk pjola obishko ga bop meké Raquel wolono bor shjiryo eshko Canaán kjokyo. Eni ga jnenor beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo sor go» le. (Eeri ga Efrata kjokyo, e ko Belén.)

⁸⁻¹⁰ Eshko ga Jacob tjläbla, kjok ïgö pjlú ame. E kjïshko ga José wapga miydara llëme. Eni ga tjlë José kong ga «¿Kjwepga kjwe ë?»

«Kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong na Egipto kjokyo» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tek sös bor zlong bäng, tjlökwo lër ber pjlú ba kong wlo» le. Eni ga ba

wapga söra jek ba kjokë zlong. Eshko ga popjłura Jacobdë, ga lō shira.*

¹¹ Ga tjlë José kong obi ga «Pja ĩn ame loror. Gueniyo tja kjimtara Sbörë sök së obi, pja ĩnor, bop wapga ĩnor bakoe» le.

¹² Eshko ga ba wapga kjara Josérë ba kjokë zlong dwayo, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go.

¹³ E irgo ga ba wa Efraín shara ba or këlë go, Manasés ba or milë go. Eni ga Efraín beno ba kjokë or milëkong, Manasés ba or këlëkong.

¹⁴ Gueniyo Jacob orkwo ië ba tjërga kjing goshko ga Manasés, e José wa domer bām ĩyo ëmdë ga ba orkwo këlë li iara beno Efraín kä kjing go, orkwo milë li iara Manasés kä kjing go.

¹⁵ Eni ga tjlëno beno pjłú José kong. Tjlë ga «Sbö, e kolara bor data Isaac, bor kjokë Abrahamdë. E bor daga, tja bukshko tek lëkong.

¹⁶ Llëbo wen bor tjok owashko ga ba parkaga kjok dogo so,† e bor kjimtaga. Kjwozirga ëre kjimte eni bakoe. Kjwepga kjishko ga tja woyoshrëba, bor data Isaac, bor kjokë Abraham, e woyoshrëba bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li shdär träk llëme» le.

¹⁷ ĩya Josérë ga ba data orkwo këlë li iara Efraín kä kjing go ga beno ba kong owa. E kjishko ga orkwo shara, kje Efraín kä kjing dwayo, ie Manasés kä kjing go wlo lara.

¹⁸ Ga tjlë ba data kong ga «Data, kjweni llëme. Ba shjiy shäng ëre. Bop orkwo këlë kjwe ios ba kä

* **48:8-10** *Lō shik* lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † **48:16** *Ba parkaga kjok dogo so* le li, e *Sbö om go* layde.

kjing go» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlē ba kong ga «Miydēr tjan. Ba tjēyo tek ber ba irgo 'li äär ber tjēyo kēsbang, tjwlō ara bakoe. Gueniyo ba lēngda äär tjwlō ara ba kjinmo. Ba tjēyo tek ber ba irgo 'li äär ber tjēyoga oblē oblē» le.

²⁰ Eshko ga Jacob tjlēno beno pjlú ba tjērga kong. Tjlē ga «Llono ga Israel tjēyoga tjlē ga “Pja kjimte Sbörē ber Efraín, Manasés ī dik” le ber pjlú nopga kong wlo» le. Efraín iara beno Manasés bām go eni.

²¹ E irgo ga tjlē José kong ga «Tja wolon e, gueniyo ga Sbōra ber shäng bomi tjok, pjāy kjimte äär irōng obi bomi tjēyoga kjokyo.

²² Tja ēngkjwono amorreoga tjok, zanor song, ba kjok ko Siquén 'li dōror. Kjuk, e pjlú, owa llēme. E twēr ber bop kong erō, bop pjeyoga kong llēme» le.

49

Jacob tjlōkwo lono beno pjlú ba wapga kong

¹ E irgo ga Jacob, ba wapga rokara uunkong tek ba shwoy, ga tjlē ba kong ga «Llēye wen bomi kong llono 'li lēr bomi kong, miydēmi wlo.

² Pjāy tek 'lōng bor zlong bäng. Tja kuzīa. Pjāy bor wapga, pjāy uunkong kjweni. Tja bomi data Israel.

³ »Rubén, pja bor wa domer bām īyo.

Pja bukshko ga tja dwlas 'lē jã.
Pja tjwlō ara, dbo ara, bop lēmga kjinmo.

⁴ Gueniyo pja domer tjēkso llēm, kā llēm wleniyo.

Pja pono bor boy oblē tjokshko ga
tja iorop beno sök 'lōkshko.

E kjīshko ga pja tjwlō bop lēmga kjinmo ame.

⁵ »Simeón, Leví, pjāy epenga dōe.

Pjāy wotjlik no barwë erä.

⁶ Pjāy ëng töng lanshko ga
tja tön woydë bomi tjok llëme.

Pjāy iirkonoshko ga
no zrömi äe.

Öng dre kjangyo zëmi
llë kjishko llëme.

⁷ Pjāy iir ara.

Pjāy iir äya kjloshko so wleni.
E kjishko ga pjāy äyoshtër.

Eni ga bomi tjëyo tek ber bomi irgo li
ber löng kjok drete.

Epga shdär ber löng Israel tjëyoga tjrëko.

⁸ »Judá, bop moskwoga zam song erä.

E kjishko ga pja poshrëya bop pjeyogarë.

Epga kjök tok, kujong bokdo kjlay klung go
bop kong.

⁹ Dbong dli shano, uara pjir ga
bojong iröng woshtë ba shtoshko.

Dbö ara kjishko ga
barwaga ërë llëme.

Judá, pja dbong wleni.

¹⁰ Pja dbö kjaga ërë llëm,
bop kjë döga ërë llëm,

ba sogo shrono om go guing.

Era kole tjëyoga uunkongdë.

¹¹ Pja ber sök dli ara, opzang ï,

bop kjor bo pjlyo twëp bop öng kong.*

Pja ää ara anmoyö,

shwong kwoshkwëp e go ga

* **49:11** E kjörkö sho twëy köchi kong wleni.

- pjir llëm, ber obie.
 12 Pja bok ro srëzrën,
 pja ää ara kjïshko.
 Pja kowo pjlublún,
 pja öng nä dyo ara kjïshko.
- 13 »Zabulónda ber sök dlung kjako,
 kgyong këskës tjwe tgyëshko.
 Ba kjok worbo äär jong Sidón kjokyo go.
- 14 »Isacarda öng llëbo shgaga dbo ara
 woshtë sök ba llëbo tjok wleni.
- 15 İya ga woshtozlong pjlú kjïshko ga
 kojono dbo go jek ba llëbo shguë.
 Eni ga beno shäng oblë parkagaga tjwlëk löng pjir
 wleniyo.
- 16 »Danda ba tjëyo llgwek om go,
 Israel tjëyoga oblë dik.
- 17 Dgur buk irbo sor go.
 Kwomgla jek ba zlongshko ga
 ba dre uakza ga
 no sök ba kjing go li lon.
 Dan, pja bangkjreba dgur wleni» le.
- 18 Eshko ga Jacob tjlë ga «¡Jehová, tja dözong!» le.
- 19 Ga tjlë ba wapga kong obi ga
 «Gadda, moskwoga tjwe ba zrök leshko ga
 epga zāya, irpjāya erë shara.
- 20 »Aserda dli ara, uak pjlú,
 pjlupga dli dik.

- 21 »Neftalíra shwling kjloshko so jek zron oojong,
wapga wolëso wleni.
- 22 »Joséra, e kjillgwo jong diksor go,
bo ara,
llywë shdär äär di dlupyo wleni.
- 23 İywa lok shjiktëng ba moskwogarë,
könkowo dbuya lok ara ba kjing go,
twe lok tjötö İyado.
- 24 Gueniyo ba sböng shaya jlökoyo, wir llëme.
Orkwo ber golong,
Jacob Sbö dbo ara kjışhko,
e Israel tjëyoga daga, guëng wleni.
- 25 Pja kjimte bop data Sbörë.
Llëye shärye woydë Sbörë li shärye ga pjlúe.
Llëbo twe bop kong pjlúe.
Shunyo iche shrë kjok dogo dwayo,
diwa iche tur klung roy dwayo,
pja wapga shdär träk llëm,
bop öng wapga shdär eni bakoe.
- 26 Llëbo weno pjlú bor kong träk llëm,
äär jong kjókshko, dlup llë kësks kjinmo.
Llëbo pjlú li ber bop kong,
pja bop pjeyo kägäyo kjışhko.
- 27 »Benjamínda, e shjiti kjloshko so iir ara wleni.
Kjok shröngto ga ba sëng ue,
kjok sëng ga llamo pjlorgue» le.
- 28 Ère Israel tjëyoga kjringgwo sak kjwara kjing-
sho pjök (12). Tjlökwo lara ba datarë beno pjlú tjëyo
kjrina kjrina kong eni.

Jacob wolonoe

29 E irgo ga Jacob tjlë ba kong ga «Tja wolontoe. Tja wolonoshko ga tja sömi äär ber buk bor pjeyoga iak tjengshko, guëng jong ööng Het tjëyo ko Efrón kjokshko li roshko.

30 E ber buk Macpela kjokyo, Mamré kjokyo gomyo, e Canaán kjokyo obi. Guëng li tjwlëna Abrahamdë Efrón kong, llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo.

31 Abraham, ba boy Sara, Isaac, ba boy Rebeca, e iak tjeng eshko, Lea iak buk eshko bakoe.

32 Kjuk buk eshko, guëng jong ööng tjwlëna Het tjëyoga kong» le.

33 Tjlëno eni pjir ga opbuno buk töshko, ga wolonoe.

50

1 Eshko ga doyo popjlura Joséré, lō shira,* ga slar ëëe.

2-3 E irgo ga no dwlomnega ichara ba data doyo poshtik, an llëm wlo. Shinmo doyo poshtiya lok eshko sorë ga Jacob doyo poshtira lok dbargwo sak pkëng (40) eni.

Jacob soyopora Egipto sopgarë dbargwo sak kjäk (70).

4 Sopono lok pjir irgo ga José tjlë pjlu pjloyoga kong ga «Rokër bomi kong sira ga pjây tjlë pjlu kong bor kjïshko.

5 Pjây tjlë ba kong ga bor data wolon döröshko ga tja ichara tjlë ba kong jlökoyo ga “Pja wolonoshko ga pja sör äär ber buk Canaán kjokyo, sak shäryorop om go li roshko” loror. Eni ga rokëmi ba

* **50:1 Lō shik** lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

kong ga tja iche bor data jnek. Jnenor pjir ga tja tjwe iröng obi lëmi ba kong eni» le.

⁶ Kuya pjlurë ga tjlë José kong ga «Pja jek ga pjlúe. Rokara bop kong sorë li shäryos eni» le.

⁷⁻⁹ Eni ga José jek ba data jnek, ba pjeyoga tjok. Yorkara tjlapgaga parkë löng pjlú kong kjlobi lirë, pjlú ëngkjwagaga jëk kwomgla go, jëkklo roy tjok. Nopga öör träk llëme. Ba öng, ba wapga chilawa, e iara Jacob pjeyogarë beno tjeng Gosén kjokyo erä.

¹⁰ Dipzono lok Jordán diyo kjwo kalëkong pjir ga öötong löng Atad kjokyo, dwla bo kwota shiya lokshko. Eshko ga woydono lok ara, slatong, kjloshtono ara, Jacob soyopora dbargwo kjäk (7) José tjok.

¹¹ İya Canaán sopga löng eshko lirë ga tjlë ga «Egipto sopga woydë ara» le. E kjishko ga kjok eshko koiara Abel Misrayin,[†] e ber buk Jordán diyo dlo wen tëm shwo lëkong.

¹²⁻¹³ E irgo ga Jacob söra ba wapgarë Canaán kjokyo, iara beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo roshko, Mamré kjokyo gomyo. Guëng li tjwläna Abrahamdë Efrón kong, llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo. Llëye lara Jacobdë ba kong li shäryara ba wapgarë eni.

¹⁴ Ba data jnena pjir ga José to jek Egipto kjokyo iröng obi, ba pjeyoga, ba yorkaga uunkong tjok.

José tjlëno ba pjeyoga kong, woydë lok llëm wlo

¹⁵ Jacob wolono kuzong ga José shjiyga wotjlik ga «José wotjlik bi kong owa dikjoyoe. Llëbo

[†] 50:11 Hebreo tjlökwo *Abel Misrayin*, e *Egipto sopga woydë ara* loklo.

shäryoroy ba kong owa kuzong ga llëbo shärye bi kong owa kjwe» le.

¹⁶ E kjïshko ga no ichara tjëlë ba kong ga «Bop data wolontë llëm obishko ga tjëlë bop shjiyga kong ga

¹⁷ “Pjây tjëlë bop lëng kong ga ‘Bop data tjëlëno beno bop kong ga “Bop shjiyga llëbo shäryono bop kong owa li rokër bop kong sira ga epga shdum e kjïshko llëme. Epga jnep kësbange” lara bop datarë bop kong eni’ lëmi ba kong” lara. Eni ga roke lok bop kong sira ga epga jnep kësbange, epga bop data Sbö parkagaga» le.

Kuya Joséré ga slar jonge.

¹⁸ Eni ga José shjiyga tjwe löng kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go, tjëlë ba kong ga «Tjawa löng ère, tjawa bop parkagaga tjwëlëk löng pjir wleniyo» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong ga «Llëye bangkjrëmi llëme. Tja Sbö llëm, pjây shdun wlo.

²⁰ Pjây wotjllïno llëbo shäryë bor kong owa. Gueniyo bomi wotjllïk owa li kjlopswara Sbörë beno pjllú, nopga ara kjimtoklo, wolon llëm wlo.

²¹ E kjïshko ga llëye bangkjrëmi llëme. Pjây kong dli twër, bomi wapga kong bakoe» le. Eni ga José tjëlëno ba shjiyga kong yötso, wotöye. Ga epga beno löng wopjllú, woydono ame.

José wolonoe

²²⁻²⁵ José beno sök Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok. Öötong tjlabla, ba wa Efraín tjërğa, e wapga ña, Manasés wa Maquir, e wapga ña bako, wlokjrara ba wapga wleni. Pjlara ga tjëlë ba pjeyoga kong ga «Tja wolon döröe. Pjây kjimtaga ber Sbörë. Pjây shiya na dwayo. Pjây söya äär löng kjök twara

Abraham, Isaac, Jacob kongshko. Pjãý tjlës bor kong jlõkoyo ga pjãý shiya Shörë na dwayoshko ga bor doyo sömi jek bomi tjok lozĩ bor kong jlõkoyo eni» le.

²⁶ José lu ñno öötong sak dbãw kjingsho sak kjwarashko (110) ga wolono buk Egipto kjokyo. E irgo ga ba doyo poshtira, an llëm wlo, ga iara beno buk shinmoga bapkwo roshko.

**Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c